

SLOVENSKI NAROD.

Imaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 34 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brezlistodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterstopne petit-vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi, ki se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafljovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadst., upravnništvo pa v pritličju. — Upravištvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10. h.

Upravištvu telefon št. 85.

Resnicoljubje kranjskih klerikalcev in belokranjska železnica.

IV.

Ker so vrli naši klerikalci vedeli, da s svojimi lastnimi močmi ne ubijejo koncesije Plantanove in njegovega konzorcija za trasovanje normalne belokranjske železnice, skovala sta brata Sukijs-Susteršič peklensko zlobni načrt, da prosita v imenu lastnega novega konzorcija, katerega sta čez noč med zasledanjem deželnega zbora sestavila, za novo predkoncesijo za trasovanje ravno iste proge, kakor je Plantan koncesijo že imel z edino razlike, da se je njijina prošnja za progo do Hrvaške meje pri Metliki glasila.

Seveda je ta sklep iz čiste ljubizni do Belokrajine izviraj, kajti Sukijs-Susteršič ne poznata za visti in brezmejnega osebnega sovraštva in politične strasti in se žrtvujeta nesebično in rodoljubno delo za blagor domovine.

Akoravno je Sukijs dne 21. novembra 1905 županu Hribarju pisal: »Občutek, da bi akcija dveh konzorcijev mogla škodovati podjetju, nikakor pa ne koristiti, je v meni krepkejši nego osebnih pomisleki.« je vendar šel 8 dni kasneje z mirno vestjo in hladnokrvno na finančno Susteršiču in pomagal mu sestaviti konkurenčni konzorcij proti onemu naprednjakov in to samo radi tega, ker je Susteršič izrecno zahteval, da mora Plantan Njegovemu Veličanstvu dr. Susteršiču se ponižno podvreči in da mora Susteršič vrhovni poveljnik novega konzorcija postati. Sukijs je skušal Lenarčiča in Hribarja iz Plantanovega konzorcija izvabiti in je obema pisal, da naj v Susteršičev konzorcij vstopita.

Naravno, da je stari konzorcij Plantanov, ki je že imel svojo koncesijo v rokah, odklonil tako ošabno zahtevo Susteršiču in perjeno na to, da pred vsem svetom poniža stari iz samih naprednjakov obstoječih konzorcij in dokaže neomejeno gospodstvo Susteršiča nad naprednim konzorcijem!

Stari konzorcij se ni mogel samega sebe osmešiti in se podvreči svojemu najhujšemu sovražniku obojemu dr. Susteršiču, ki je hotel vodstvo konzorcija s prozornim namenom v

svoje roke dobiti, da bi se kasneje mogel bahati. Belokranjci zahvaliti se imajo le njemu za železnico, kajti on kot general konzorcija ga je izvoljeval, njemu gre vsa slava in vsa hvala. To je bila edina in prava vodilna misel dr. Susteršiču in Sukijs mu je zvesto pomagal pri izvršitvi teh častihlepih namenov.

Konzorciju so pa na zunaj preskrbeli premeteni klerikalci poseben sijaj in zapletli so v svoje mrežo odličnega in nedolžnega magnata grofa Harracha, čigar blesteče ime in nepoznanje naših razmer so brezvestno izkoristili, in ga pred vsem slovenskim svetom v jako čudno luč postavili.

Ko je vedja železniškega ministrstva Wrbica bil v parlamentu Plantanu povedal, da je Susteršič za novo koncesijo prošil, šel je Plantan dne 7. decembra 1905. k grofu Harrachu in mu predložil na upogled svojo koncesijo z dne 13. junija 1905, iz katere je razvidna, da je Susteršičev konzorcij pravi pravcati konkurenčni konzorcij za ravno isto progo.

Ko je grof Harrach to spoznal vzkliknil je ves ogorčen in konsterniran: ja was hat man sich mit mir da erlaubt, ich habe von allem dem ja nichts gewusst, ich werde doch nicht einem Concurrenz-consortium angehören und mich an Ihrem politischen kranischen Kämpfen beteiligen. Ich gehe zur Regierung (Ministerium) und nehme meine Unterschrift zurück. — Ich will Ihrem Lande nützen und habe mich nur aus dem Grunde zum Eintritt in das Consortium herbeigelassen, da ich nicht gewusst habe, dass dasselbe eine Concurrenz Ihrem Consortium gegenüber bilden sollte. Dathue ich aber nicht mit. — (Ja, kaj so si pa z menoj dovolili, jaz nisem o vsem tem nič vedel, jaz vendar ne bodem član konkurenčnega konzorcija in se ne bodem udeležil vaših kranjskih političnih bojev. Jaz grem takoj k vladi (ministrstvu) in umaknem svoj podpis. Jaz želim koristiti vaši deželi in sem se samo zaradi tega za vstop v konzorcij odločil, ker nisem vedel, da je ta konzorcij samo kot konkurenca nasproti vašemu konzorciju namenjen. Pri tem pa jaz nočem sodelovati.)

To so bile poštenega človeka odkritosrčne resne besede in poslanec Plantan zapisal si jih je takoj po tem razgovoru z grofom Harrachom, ko se je vrnil na dom, da jih ne pozabi in se lahko vsak čas nanje sklicuje.

Grof Harrach je brez vsakega vplivanja ali prigovarjanja takoj spoznal, kako stališče mora on kot prijatelj Kranjske, kot poštenjak in vevlegleden plemenitaš v tem slučaju zavzeti in dal je odkrito duška svojim čutilom.

Razburjenost grofa Harracha bila je velikanska in priznal je izrecno, da je bil od Susteršiča (überumpelt) nenadoma napaden, da se mu je pripravljena vloga za predkoncesijo kar na mizo v podpis predložila, da je tudi čital in da niti ne ve, kdoso posamezni člani novega konzorcija in da je dal le radi tega svoj podpis, ker se zelo zanima za belokranjsko železnico že 15 let in ker ni vedel, da je nov konzorcij le konkurenčno podjetje v politične namene.

Grof Harrach je bil globoko užaljen, ker so gg. Susteršič et comp. njegovo zaupljivost in dobrohotno naklonjenost napram Kranjski na tak brezvesten način za svoje umazane politične nakane izkoristili in ga v nasprotje z napredno stranko spravili, kajti ti gospodje so hoteli z blestčim imenom grofa Harracha ubiti Plantanovo koncesijo in njegov že davno konstituiran konzorcij. Hotel je radi tega takoj iz Susteršičevega konzorcija izstopiti in svoj podpis na vlogi za predkoncesijo pri železn. ministrstvu izbrisati in črtati.

Ker se je stari grof Plantanu naravnost v tem zanj sila neprijetnem položaju v srce smilil, kajti videlo se je, da je grof bil naravnost po Susteršiču zapeljan in vjet za njegove osebne politične umazane namene, kar je grofa očitno hudo bolelo, — je stavil Plantan v svrhu pomirjenja grofa in v interesu Belokranjcev posredovalni nasvet, da naj grof ne preklicuje svojega podpisa, ker bi mu tak korak bil gotovo skrajno neljub, — in da naj ostane predsednik, in da naj sestavi nov konzorcij iz obeh strank (to je iz naprednjakov in Susteršičancev), da bodejo po enakem številu v tem konzorciju pod njegovim (grofovskim) vodstvom z združenimi močmi za pridobitev belokranjske železnice skupno delovali.

Grof Harrach je izrekel Plantanu toplo zahvalo za ta patrijo-

tičen predlog, ker mu je bil vesel dokaz, da napredna stranka iz poštenega rodoljublja v stran pušča vse osebne in politične pomisleke in nasprotstva in se stavi v službo koristi svoje domovine. Grof je rekel navdušeno: »Natačin doživim jaz tudi zadoščenje, da se pod mojim vodstvom uresniči moje najsrčnejše želje, da se Slovenci na Kranjskem zjedinijo na skupno delovanje vsaj na gospodarskem polju, kar sem vedno in povsod naglašal in priporočal.«

Dalje je grof H. tudi še izrecno priznal prednost Plantanove koncesije in izjavil, da ostane na čelu konzorcija le tedaj, če se obe stranki zjedinita na skupno akcijo.

Na vprašanje grofa, kdo da so člani Susteršičevega konzorcija, mu je povedal Plantan dotična imena in tudi člane svojega konzorcija in na daljno vprašanje, kdo naj bi od naprednjakov vstopil v konzorcij, ki se ima nanovo sestaviti, je izjavil Plantan, da predlaga predsednika trgovske zbornice J. Lenarčiča, župana Hribarja in sebe. Grof Harrach si je ta imena zapisal in obljubil, da bode v tem smislu delal in prenosoval Susteršičev konzorcij in Plantan je izjavil, da je pripravljen svojo koncesijo takoj prepisati novemu skupnemu konzorciju. Grof Harrach je rekel opetovano, da izstopi sicer iz Susteršičevega konzorcija, kajti on da hoče pomagati, ne pa razdirati in da je nesmiselno, če bi dva konzorcija istočasno, istodobno isto progo trasovala, ker bi to le stvari škodovalo in same komplikacije povzročati moralo.

Grof Harrach je obljubil, da bo takoj Susteršiča v parlamentu poiskal in mu vse to povedal in od njega pojasnila zahteval. To je tudi storil in Susteršič je moral sicer s težkim srcem Plantanu lastnoročno takoj pisati sledeče pismo:

Vaše blagorodje!

Jas. gospod grof Harrach mi je naročil, naj Vam sporočim, da se bode konzorcij v doglednem času posvetoval o Vaših predlogih. Velepospotovanjem

dr. Ivan Susteršič m. p.

Dunaj, 8. grudnia 1905.

Toda odgovora ni bilo od jasne gospoda grofa dolgo časa nobene in spoznati je bilo, da je Susteršič med tem časom na vse mogoče načine

spletkaril proti naprednjakom in Plantanovemu konzorciju.

Kmalu za tem je grof Harrach poslancu pl. Vukoviću v tej zadevi izjavil: »da če takoj s posl. Susteršičem govoriti in zahtevati, da Hribar in Lenarčič vstopita v oni odbor« (konzorcij). Glede Plantana pa je grof rekel, da če ito lahko iti, ako Hribar kasneje stavi predlog, da bode Plantan kooptiran. Dne 13. decembra 1905 je videl Vuković zopet grofa Harracha in ta mu je izjavil, »da je govoril z dr. Susteršičem in da mu je ta obljubil da čestvaruvediti po njegovi, (to je grofovi) želji. Kedar se Susteršič zopet v Beč vrne, ga bode grof H. vsekakor k sebi pozval in vprašal, jeli to zadevo uredil.«

Tako je posl. Vuković od grofa Harracha izvedel, da je res od Susteršiča zahteval, da se po predlogu Plantana, on, Lenarčič in Hribar v novo sestavljeni konzorcij združijo, kakor je bilo to med Plantanom in grofom dne 7. decembra dogovorjeno.

To poročilo je pisal posl. Vuković dne 13. decembra 1905 županu Hribarju.

Ravno tako je grof H. tudi županu Hribarju samemu osebno obljubil, da odloži predsedstvo, če se ne zjedinita oba konzorcija pod njegovim vodstvom.

Vendar je prišlo drugače, kajti Susteršič je grofa tako obdelal, da je nazadnje stari gospod bil ves zbezan in da je popolnoma pozabil, kar je bil Plantanu, pl. Vukoviću in Hribarju obljubil.

Na dvakratni poziv radi končne rešitve te zadeve, je pisal grof Harrach Plantanu dne 14. februarja 1906 pod št. 84:

»Rešuje Vaš dopis podvizam se Vas obvestiti, da je konzorcij vsled Vaših predlogov sklenil sprejeti gospoda župana Hribarja in g. Lenarčiča v konzorcij in sta oba gospoda na moj poziv tudi izjavila, da vstopita. O drugih Vaših predlogih mininič znano.«

To so posledice Susteršičevih spletk in grof Harrach je pozabil na to, da mu je Plantan v imenu svojega konzorcija predlagal, da vstopijo on, Hribar in Lenarčič v združeni konzorcij, pozabil, da je on Plantanu in Hribarju obljubil, da odloži predsedstvo, če se oba konzorcija ne združita in tudi na to pozabil, da je posl. pl. Vukoviću dvakrat zagotavljal, da je on

LISTEK.

Ko plakajo zvonovi.

(Bojan.)

Ne vem, zakaj je moja duša žalostna in potrta. In vse moje misli so težke in silijo k tlom in ni jim mogoče razpeti peroti in poleteti navzgor in se skopati v solncu. Tako pride včasih na človeka kakor neznana boja, in v nemoči in podobni si ptici, ki hrepeni na jug, ki je komaj ušla nebroj nevarnostim in počiva z okrvavelimi perotmi in vidi pred seboj neizmerno pot polno zanj in obupuje, da dospe kdaj v zaželjeno lepo domovino...

Na uho pa mi bučijo zvonovi. Iz vseh visokih lin bučijo, ne, to ni bučenje, to je pravo, resnično plakanje. Kakor donijo jasno in zmagonosno, ko pojo veselo vest vstajenja, tako plakajo sedaj, ko oznanjujejo strašno smrt. In to opominjanje tako težko in resno pada na srca z veliko težo, in zamislil se mladi svet brezskrbnih veselih oči, zamislil se mož-junak, zmaje nejevoljno z glavo, da ga ta težki klic moti na poti velikega svetlega stremljenja, in zamislil se starec, ki je že zdavna krenil od svoje poti navzgor in se je vdal brezplodnemu premišljevanju o bodočnosti, ki

ima priti z vso svojo nejasnostjo in strahoto.

Tako bučijo zvonovi. Ljudje pa hite s plašnimi obrazi na grobišče, polagaj o vence na griče in užigajo sveče in se potapljajo nazaj v one dni ko so še gledali jasno solnično luč ti, ki spe nevzdravno spanje. Bog vedi, ali spe? Ali trpe večne kazni, ali uživajo tisto blaženo srečo, ki je bodo deležni izveličani? Bog vedi, kaj je neki z njimi?...

Ali eno je gotovo. Tudi oni sami bodo spali enkrat nevzdravno spanje, in kaj bo tedaj z njimi? Ah, kako mora biti to strašno, umreti in kaj potem! Ah nihče vam ne razodene teh strašnih skrivnosti!

S prižniti pa done ta dan votle svařeč besede: Ljudje lahkoverni in grešni! Odtegnite oči od tega šumnega sveta, od vašega posvetnega hrepenenja, zamorite vaše nagone in vse vaše misli naj se sredotočijo okrog strašne besede: smrt!

In smrt je vladarica tega dne. V vseh srečih šumi: proč od tega sveta, pripravljajte se na smrt! Težke so tedaj misli človeku, ki gleda svet z življenja in upalnimi očmi, ki nosi v srcu veliko moč in namen spopolniti svojo osebnost in dati bivanju na svetu svoj veliki pomen in ga izpolniti z nepretrgano vrsto zmag in uspehov.

Vsa ta razdvojenost v naših srcih korenini v naši vzgoji. Značaj

naše dobe se kaže kot sestava dveh nasprotnih si naziranj, ki sta vladali v starem in srednjem veku: naturalizem in supernaturalizem.

Grški človek, v katerem se je najbolj vtesnil ideal starega sveta, se obrača v svojem naturalizmu s polnim zaupanjem k prirodi in vidi v tukajšnjem svetu zadostni razlog svojega bivanja, zaželeni cilj svojega življenja, veseli se življenja, mladosti, razkošja, zdravja, lepote in veruje, da ima vse prirodno delovanje in vse tajno svetovno gibanje notranji, namen, vršiti dobro.

To naziranje je odločevalo vzgojo. Prizadevala si je, da razvije vse telesne in duševne sile človeške k popolnosti. Vzor te vzgoje je bil organsko spajanje dobrega in krasnega v grški popolnosti. Grški človek se je izobraževal in vzgojeval tako, da je bil krepek in krasen po zunanosti, da bi bila pa ta lepota izraz pravno dobre notranjosti, da bi bile njegove duševne zmognosti vsestransko razvite in bi bil on zmogel dobro izpolnjevati svojo nalogo v družini, občini in državi.

Čisto nasprotno je bilo vzgojevanje, kakor ga je vršilo krščanstvo. Ako je bil grški nazor o svetu naturalističen, je bil krščanski supernaturalističen. Krščanstvo je proti naravi nezaupno, smatra jo za pokvarjeno in s prvim grehom odpadlo od Boga. Namen ljudskega življenja ne

sme biti, da v krasni obliki razvijamo prirodne nagone in zmognosti k popolnosti, ampak da jih zatiramo, jih morimo. Ideal krščanstva je umreti temu svetu, se pripravljati na smrt in za bodoče pravo nadnaravno življenje. Delaj pokoro, zapri se vase in umri in prerodi se za nebesa!

Ne vaditi, razvijati in izpopolnjevati naravnih zmognosti telesa in duše, — ampak učiti se molčati, poslušati, prenašati krivice in nasprotstva, ne ustavljati se hudemu v srečnem pričakovanju blaženosti in popolnosti v posmrtnem življenju, to je ideal krščanskega življenja in krščanske vzgoje. (Prof. Drtina).

In moderni človek trpi vsled te vzgoje. Življenje nas kliče na sodelovanje, vera nas odvrca od njega in te pripravljaja za smrt in pozemsko pravo življenje.

Zato lega težko in neprijetno na srca, ko plakajo zvonovi. Smrt, smrt! Povsod v naravi je smrt, človeški rod je podvržen smrti, vse njega nehanje je brezpomembno in zapade smrti...

Vse umira? Narava je zapadla sovražni smrti? Ne, te krasne barve rumenih, zagorelih lesov, ta veličasten mir razsežnih poljan, to niso znamenja smrti, to so znamenja dozorelosti. Nič ne umira, temveč, komur je božanstvo podelilo življenje, mu je podelilo namen, da razvije svoje darove k popolnosti, da enkrat dozori v krasen sad.

»In smrti ni, jaz vidim le življenje, ljubezen vedno vidim krogiokrog« je vzkliknil pesnik ob tej krasni, tolažilni misli. »Če te v življenje je poklical bog« se mu ne boš odrekal, marveč mu se priboril vse ugodnosti, da dozori kakor priroda na jesen, da dá izvor novim bitjem, vedno novim v vek in vek. In smrti ni!...

Zvonovi plakajo... In kako disharmonično se glasi ta plač v vrvenje in šumenje glasnega življenja, ki noče in ne more nič slišati o smrti.

Zvonovi plakajo. Lučice gore plaho in ugašajo, na grobišče pada noč težka in vlažna, ljudstvo pa hiti v mesto.

Oj mesto! Ti podoba življenja! Ulice so jasno razsvetljene. Od teh luči je razlita nad mestom čudna medla svetloba, kakor bela megla ali skrivnosten pajčolan. Pod tem pajčolanom pa se giblje in šumi življenje. Vozovi drdajo po dolgih ulicah, ob straneh se gnetejo množice s skrbnimi in lahkonoga mladina se srečuje s prosečimi in obetajočimi očmi. Za velikimi zastrtimi okni se posvetujejo resni ljudje o velikih, važnih načrtih za daljne bodoče dni, ah povsod življenje, in to glasno, jako življenje je preplilo klic plakajočih zvonov, oglušil je klic smrti.

Oj bratje, življenju v naročje, nasproti krasni dozoritvi: Ne v smrt, temveč k življenju naj nas kličejo ti plakajoči zvonovi!

naročil dr. Šusteršiču, da uredi to zadevo, da mu je ta tudi obečal, da če stvar urediti po njegovih, grofovi želji in pozabil, da je on (grof) Vukoviću povedal, da bode tudi stvar radi vstopa Plantana lahko izvedljiva.

Grof Harrach je postal vdruživ žrtve najpogostejšega spletkarstva Šusteršičevega in temu naj se lepo zahvali, če je na Kranjskem njegovo čestito starodavno ime na dosedanjem blesku dobilo neke čudne lise, kajti ves svet more sklepati, da se je postavil v tem prav domačem kranjskem političnem boju končno popolnoma na stran dr. Šusteršiča in da ni niti izvršil združitve obeh konzorcijev, in da pa tudi ni odločil predsedstva Šusteršičevega konzorcija, kakor je to večkrat izrecno bil obljubil. Dejstvo je, da ni grof Harrach ne besede Plantanu pisal, ali in kaj se je o njegove vstopu kaj govorilo in tudi ga ni obvestil, zakaj se ni on, kakor je bilo to že 7. decembra 1905 dogovorjeno, v konzorcij sprejel.

Odprto priznamo, da nam je jako žal, da se je dal grof Harrach tako omamiti in zbežati, da je nazadnje pozabil, kaj je s Plantanom, Vukovićem in Hribarjem radi belokranjske železnice govoril in kaj je radi Plantana in odnosnega izstopa iz konzorcija obljuboval.

Mile konstatujemo brez komentara dejstvo, da je grof Harrach ostal v Šusteršičevem konzorciju predsednik tudi še potem, ko se je prepričal, da ne privolita Šusteršič in Šuklje, da bi načelnik prvega, t. j. naprednega konzorcija in lastnik prve predkoncesije, Plantan, vstopil v ta novi konzorcij pod vodstvom grofa in ko je bilo dognano, da se ne združita oba dva konzorcija v en konzorcij pod njegovim predsedstvom.

Končno naj še naglašamo, da je bil poslanec Plantan prvi, ki je začel delovanje za priprave radi trasovanja belokranjske železnice, da je on že 10. junija 1901 v državnem zboru energično vladno opozarjal na neobhodno potrebo te železnice, da je on 1. 1902. do 1906. v železniškem ministru imel mnogo konferenc zlasti pri gospodu dvornem svetniku Webbru, seke, načelniku Wrbi in tudi ministru Witeku, da je imel razgovore z vojnimi ministrom, s takratnim šefom generalnega štaba fem. Beckom, podmaršalom Potiorekom in načelnikom železn. oddelka polk. Loebnikom in da so se vsi ti merodajni gospodje za belokranjsko železnico od Novega mesta do Metlike in tudi do meje iz strateških ozirov izrekli ter obljubili, da hočejo akcijo za priboritev te železnice kar najodločnejše podpirati, ter prav srčno želijo, da se ta skrajno potrebna in iz gospodarskih strateških ozirov velepomembna železnica čim prej zgradi in tudi do Dalmacije podaljša, kar se mora v kratkem času vsekakor zgoditi. — Če je torej začel Šuklje, član konkurenčnega konzorcija Šusteršičevega l. 1906. po vojnem ministru strasti, pobiral je tam le stopinje Plantana in Hribarja, kajti ona dva sta že davno prej v tej stvari zagotovila in izprošila si podporo od vojnega ministristva in je bilo prav nepotrebno, da se je še Šuklje post festum začel v vojnem ministru loviti. Gospodje so že davno bili svojo podporo prve-

mu konzorciju obljubili, ker so vsi o neobhodni potrebi te železniške zveze prepričani. Koraki Šukljeta še niso imeli prav nobenih posledic, ostalo je vse kakor je bilo.

Nepobitno dejstvo je pa in ostane, da je belokranjsko železnico poslanec Plantan dogovorno s svojimi volilci v Metliki in Črnomlju zopet na razgovor spravil v parlamentu, in v ministrstvih, in da je potem obširno dopisoval in poročal svojim volilem, v Belokrajini, da je dal po želji in naročilu Metličanov izgotoviti potrebne narise in skice za železniško ministrstvo in da je on bil prvi, ki je izposloval predkoncesijo za napravno novega projekta normalnotirne železnice iz Novega mesta v Metliko in Črnomelj, dne 13. junija 1905 in da je on s tem končno zbudil klerikalno družbo okoli Šusteršiča in njega samega, ki se do takrat ni vsa lepa pravniča za to železnico brigal. Zavist je bila gonilna moč na strani klerikalcev, kajti jezili so se kakor besni, ker so naprednjaki jih v boju za to železnico prehiteli bili.

To je tako jasno ko beli dan in tukaj ne pomagajo nobeno zavijanje vseh klerikalnih časopisov in nobeno farbanje pohlevnih backov.

Skrajna predrznost je torej, če »Slovenec« laže in trdi, da so klerikalci ves čas vstrajno in požrtvovalno delali za belokranjsko železnico in humbug najrjše vrste je, če trdi ta list, da se je edino klerikalec Šusteršič in Šukljeta zahvaliti, da se je belokranjska železnica vsprejela v nagodbeno poravnavo z Ogrji. Tako znajo le še cigani lagati.

Vse kar so klerikalci v zadevi belokranjske železnice storili, bilo je na to naperjeno, da se paralizuje in pokvari to, kar so napredni poslanci v tem pogledu storili ali započeli; klerikalci so brezsrčno vsele podirali in nikjer pomagali, da bi se opravljene želje in zahteve Belokranjcev uresničile.

Če ne bi bili naprednjaki akcije započeli, ne bi bili tudi klerikalci niti prsta ganili v prilog tej železnici. Tega dejstva ne more nikdo utajiti, kdor trezno presoja vse, kar se je v tem pogledu zgodilo tekom zadnjih 6 let.

Da pa je neizbrisna blamaža na strani »Slovenca«, Šukljeta ter Šusteršiča, to svedočijo tudi razni časopisi, ki se norčujejo iz trditve »Slovenca«, kateri poje na vse mogoče načine njima slavo, akoravno dobro ve, da sta povsem nedolžna, če je srečen političen slučaj nanesel tako, da se je avstrijska vlada pri sklepanju nagodbenih dogovorov spomnila svoje dolžnosti in je zahtevala v interesu tostranske državne polovice zvezo Kranjske s Hrvaško in zvezo Dalmacije z državo iz političnih in strateških ozirov. Če je Šuklje po Hrvaškem in v Budapešti slepe miši lovil, nima to nobenega pomena za belokranjsko železnico, kajti Hrvatov vlada v Budapešti radi nagodbe ni prav nič vprašala in se oni tudi v nagodbeno pogajanja niso nikdar vmešavali in Wekerle pa tudi ni potreboval učenih nasvetov Šukljeta, ker on je imel le koristi onstranske državne polovice pred očmi in se ni brigal za to kar bi nam in Belokrajini koristilo in pomagalo. Vsa ta potovanja Šukljeta po Hrvaškem in Madžarskem bila so nepotrebna in brezuspešna in so imela le namen »dobremu ljudstvu« nekoliko pes-

ka v oči natresti, da ne more ono resnice od neresnice razločevati in da bi mislilo, da je res Šuklje tako mogočen politik, da je on madžarsko vlado prisilil, da se je za zvezo Hrvaške s Kranjsko in z Dalmacijo izrekla. Smešno je, če »Slovenec« blede, da je Šusteršič že l. 1905., ko se je proučeval za prispevek k stroškom trasovanja v deželnem zboru po Hribarju vložila, že vedel, da ne bode treba trasovati, ker bo vlada samo to delo izvršila. To je popolnoma izmišljeno in v podkrepljenje te svoje precizne trditve navajamo sledeče dejstvo:

Šusteršič in lepa družba vložili so 5. decembra 1905 prošnjo na železniško ministrstvo za podelitev nove koncesije za vso pripravljajna dela in za trasovanje normalnotirne belokranjske železnice in sta zasnovala prej mnogobrojen konzorcij, kojemu sta na čelo postavila dobrosrčnega, pa povsem neinformiranega aristokrata grofa Harracha. — Sedaj pa vprašamo: Čemu sta Šusteršič-Šuklje osnovala nov konzorcij, čemu sta mučila starega gospoda grofa radi vstopa v ta konzorcij in čemu sta vložila prošnjo za predkoncesijo za to železnico, če sta itak vedela, da bode država to delo sama na svoje stroške izvršila? Tu se vidi, da ima laž kratke noge, kajti če bi bila to vedela, potem bi ne bila vendar konzorcija sestavljala in povsod članov iskala in bi tudi za predkoncesijo ne bila prosila, ker bito vse popolnoma nepotrebno bilo. To je za vsakega slepca jasno dovolj in ni potreba nobenega drugega dokaza več. Če sta pa vedela, da bo država to železnico gradila in vsa dela za priprave izvršila, potem sta na nesramen način člane svojega konzorcija in odličnega magnata grofa Harracha nevsiljeno zanos vodila in v svojo javnost goljufala. Eno ali drugo sta gotovo storila in da ni eno ne drugo lepo in pošteno, to mora vsak priznati.

Take so zasluge dr. Šusteršiča in Šukljeta za belokranjsko železnico. Da niso naprednjaki trasovanja na podlagi Plantanove koncesije iz leta 1905. in potem iz leta 1906. faktično izvršili je pa lahko umevno; kajti klerikalci so že v deželnem zboru na jesen l. 1905. na nedvomen način dokazali, da n o č e j o za trasovanje belokranjske železnice ničesar prispevati, da nočejo tudi akcije za to eminentno ne samo za Belokrajino temveč za vso deželo Kranjsko in za našo državo velevažne železnice podpirati, ker so se naprednjaki zanjo zavzeli. S tem je bilo tudi vsako upanje na ugodno rešitev v deželnem zboru, kjer gospodujejo Nemci in klerikalci, popolnoma pokopano in naprednjaki ustavili so vsled brezvestnih in brezsrčnih spletk klerikalcev svoje zapričeto delo ter prepustili so vso odgovornost onim, ki so zabranili uspešen vzrsetek te železniške akcije. To je zgodovinska resnica in kdor kaj drugega trdi, ta resnici v obraz bije.

Iz teh vrstic posnamejmo naj naši cenjeni čitatelji, k a k o s o klerikalci v prilog belokranjski železnici postopali in kakšne zasluge so si stekli za stvar.

Južna železnica pa kolo-dvorsko vprašanje.

Kakor kača vleče se ta zadeva. Od dne do dne pričakujemo, da se zaseda prva lopata, a mora biti neka

moč, katera nalašč zavlačuje. Baje ima uprava Južne železnice vse načrte do najmanjšega izdelane, da je do-tičen kredit že dovoljen, vsi vemo, da je i ljubljanski občinski svet že storil več kot svojo dolžnost, da je privolil v prispevek, o katerem se južni železnici morda niti sanjalo ni; vse pa uvažujoč, da i v tem oziru pripozna-va, da niso prazna slama vse besede o nedostatkosti ljubljanskega južnega kolodvora.

Tu pa nismo mislili še na en faktor, kateri pa ne igra nič manjše vloge pri razirjenju kolodvora, kakor ljubljansko mesto in južna železnica.

Dognano je skoraj, da ima južna železnica od Ljubljane več koristi od tovrnega kakor osebnega prometa. Dasi tvori ravno živahno razpečavanje tovornega blaga železnici pravi dobiček, vendar moramo upoštevati, da bi i brez razvitega osebnega prometa ne bila to, kar je. Recimo, da bi skladišče in odpravni prostori na južnem kolodvoru zadostovali za dokaj razvito trgovino Ljubljane s celo Kranjsko, recimo, da bi bili ti prostori za Ljubljano dosti veliki, ne glede na to, da se uradništvo ne more več gibati v njih, bodisi, da so pre-majhni in da nikakor ne zadostujejo najprijemljivišim zahtevam v sanitarnem smislu, mora se vseeno vsak Ljublj-ančan vprašati:

Smo li res glede osebnega prometa samo Slovenci oni potniki, kateremu se reče, da si s kupljenim voznim listkom plačal vožnjo, pa samo vožnjo, drugega pa nič? Moramo li res samo Slovenci na južni železnici trpeti nepravice, katere so že odpravljene v vseh večjih mestih. Ali so čakalnice in peroni samo za nemško občinstvo?; kakor, da bi pripustil Slovenec, ki se vozi v tretjem razredu, ne imel niti pravice do pripravnega prostora, kjer bi pri eventualno slabem vremenu ali zakasnelosti vlakov moral na vlakov odhod ali prihod čakati. Ali je res samo Slovenec tak, da mirno stopica preko spredaj stoječih vlakov, da dospe do svojega prostorčka, da ni na ljubljanskem kolodvoru nobene prave orientacije, da je je pa naj-manj tedaj, ko bi je bilo največ treba. V vsakem kraju se naleti včasih, da čaka več vlakov na odhod, a taki nevarnosti, kakor na ljubljanskem kolodvoru, ni človek nikjer izpostav-ljen, da mora tesno med stroji izogiba-ti se raznim nevarnostim, predno dojde do svojega vlaka. Kje so električne obločnice, kje razsvetljava kolodvorskega prostora zvečer, ko se vlakovi kar tare?

Tu pride torej za ljubljanski južni kolodvor akutno v poštev — osebni promet. Polovico tega pade na južno, bržkone več kot polovico pa na državno železnico. In, dasi ima južna železnica morda v maločem prav, tu-kaj jej ne moremo odreči pravice, da zahteva pri obnovitvi kolodvora tudi od države denarnih žrtv. Pri takih prispevkih pa se baje i država rada umazano kaže in prav bi bilo, da bi se pritisk ljubljanskega občinskega sveta ali pa državnih poslancev v tem oziru i na državno železnico tako porazdelil, da bi ga tudi ona čutila s prikritjem določenega prispevka k prezidavi ljubljanskega južnega kolodvora.

In ravno to, da se ravnateljstvo državnih železnic dosledno brani po-kriti včasih že dovoljene stroške k raznim železničnim prezidavam, to je baje tudi vzrok, da se zavlačuje prezidava ljubljanskega južnega kolodvora.

Južna železnica je imela že sla-bih uspehov, ko je vzajemno z držav-no tangirano zidala nove naprave.

Ljubljanski občinski svet in obrtna in trgovska zbornica pa bi morala biti ona faktorja, katera bi po zgledu drugih mest n. pr. Grada, i v tem oziru ne odnehala. Ako noče, mora se železnico prisiliti. S tem bi bilo odpomagano marsičemu, meščanu in obrtniku. Promet bi se lažje in hitreje razvijal. Tujski promet bi se večal in železnice bi poskrbele za boljše zveze raznih stranskih prog itd.

V popolnoma nov štadij pa je stopilo vprašanje prenovljenega ljubljanskega kolodvora sedaj po dovolitvi zgradbe belokranjske železnice. Ako se je upoštevalo izgovor južne železnice, da ne kaže kolodvora popolnoma prezidati, da se je sprejel le nekaj detajlni projekt, češ, da bode osebni kakor tovrni promet po otvortvi Karavanske proge mnogo manjši, je bil to izgovor, kateri ne drži več.

Takozvana pirnska železnica in podaljšana belokranjska bode ti tvorile direktno in mnogo krajšo črto do Carigrada, kakor je bila sedanja črta orijentnega ekspressa.

Nam li ne pride tu na misel, da bode morala država prevzeti celo do-lenjsko železnico, da bode ljubljanski kolodvor po zgledu velikomestnih železniških križišč, da ga bode morala prevzeti država v svojo last, kakor je storila to s podražavljenjem celovške postaje. Jasno je, da bode po Do-lenjski vozili brzovlaki in ekspresni direktni vozovi. Naj-li takrat tudi še zadostuje zadnji sprejeti projekt prezidave ljubljanskega kolodvora? Ali naj zadostuje državi, kar je mislila južna železnica, da mora zadostovati vsem zadovoljnim Slovencem? N! To naj po možnosti prepreči občinski svet s svojim državnim poslancem na čelu, kateri ima itak mnogo zas-lug v tem oziru.

Se nekaj nam je na sreč. V kratkem času se zgodijo važne spremembe v vodstvu ljubljanske postaje. Postajenačelnik, višji inspektor g. Guttmann, z njim še nekaj doslužnih uradnikov, gre z novim letom v po-koj. Imenujejo se razni kandidati za naslednike. Da bi se posrečilo dobiti to za Slovence velevažno postajenačelnisko mesto morda nemčurkemu, že dobro poznatemu graškemu prometnemu kontrolorju Witzman-nu, dvomimo; dvomimo pa tudi, da bi bilo ljubljansko mesto s tem zado-voljno. Kar velja o narodnosti načel-nika, velja pa tudi o narodnosti nje-govega tajnika, ki naj je pravi tol-mač med občinstvom in južno želez-nico. Železnica zahtevaj od njega zna-nja nemškega, Slovenci pa slovenske-ga jezika, kdor ni obeh popolnoma zmožen, kdor je pristaš graške tete, ta ni za nas. Tudi to mesto naj se podeli takemu, ki bode ustrezal v vsakem oziru.

Nobene zadeve, nobenega imeno-vanja ne smemo Slovenci prezreti. Čim manj Nemcev, tem več prostora za Slovence, in v nobeni službi se ne zadovoljujmo, da bi se nas krnilo z elementom, ki ni le tuj, marveč, če ne slabši, boljši gotovo ne, kakor naš slovenski naraščaj.

Kakor se briga graški občinski svet, tudi ljubljanski brigaj se, naj nam ne odgrize kruha Nemec tam, kjer bi bil lahko Slovenec. Caveant consules! Ni še prepozno.

(Dalje v prilogi).

Čez trnje do sreče.

Povest.
(Dalje.)

X.

Ko je bila Pavla našla v kroš-njarjevi listnici staro obledelo foto-grafijo, je komaj čakala, da bi prišla domu. Med potom je komaj umela, kaj ji je govoril Meden. Besede so pač udarjale na njena ušesa, a pojmi-la jih ni in če je sploh kaj odgovorila, je bil njen odgovor zmeden in brezpomemben. Kako naj bi se bila prijazno pogovarjala z Medenom, ko je v njeni notranjosti divjal vihar.

Prišedši domov je pobegnila v svojo sobico in zaklenila za seboj vrata. Hotela je biti sama, da bi ne-moteno pregledala listnico, ki ji jo je bil zaupal tuji krošnjarij. Segla je naj-prej po fotografiji in jo dolgo in skrbno opazovala, potem pa jo položila na okno in začela pregledovati dru-ga krošnjarijeve papirje.

Najprej je prečitala potni list. »Matija Verderber, krošnjarij, rojen v Polomu, občina Polom, politični okraj Kočevje....«

Z isto skrbnostjo je pregledala in prečitala krošnjarijsko knjižico, do-movinski list in krstni list. Vse te li-stine so se v svojih podatkih popolnoma ujemale.

Potem je vzela v roke pisma. Mastna so že bila in zamazana ter zlomljena in že težko čitljiva. List za

listom je Pavla pregledala in ga prečitala od prve do zadnje črke, in raz-očarana položila list za listom iz rok. Sama kupčijska pisma, tirjanja za plačilo, grožnje s tožbami in vmes davčni opominjevalni list in vsako-vrstne pobotnice, a ničesar tega, kar je Pavla iskala.

»Morda se vendar motim,« si je rekla Pavla, ko je počasi zlagala te papirje in jih zopet spravljala v list-nico. »Morda me je zmotila slučajna podobnost.«

Vzela je zopet fotografijo v roke in jo zopet in zopet z napeto pozor-nostjo ogledovala. Čim dlje jo je ogledovala, toliko bolj je rasla njena razburjenost.

»In vendar ni mogoče, da bi se motila,« je bolesto zavzdihnila, ko ji je omahnila roka, držeča fotografijo. »Stokrat sem gledala tisto staro foto-grafijo, vsem mogočim ljudem sem pripovedovala, da bi morala pred njo goreti večna luč... Vsaka poteza, vsaka malenkost mi je v spominu...«

Razjokala se je; v svoji globoki bolesi se je vrgla na posteljo in za-čila glavo v blazine, da bi nihče ne slišal njenega ihtenja, ki ga ni več mogla zaduševati in premagovati.

Fotografija, ki jo je Pavla našla v zaupani ji krošnjarijevi listnici, je res predstavljala gospo Elviro; ta sli-ka je bila istega izvora, kakor ona, ki jo je imela Elvira razpostavljeno in s cvetkami ovenčano v svoji sobi, »da bi ljudje videli, kako je bila nekaj lepa« in ki jo je potem v jezi uničila.

»Čemu hrani in nosi star, se-stradan krošnjarij, ki ga tod živa du-ša ne pozna, ki je doma kdo ve kje na Kočevskem, s seboj fotografijo moje mačehe?«

Ta misel je mučila Pavlo in ji razjedala srce, kakor težak kamen ji je ležala na duši. Neštevilokrat se je tako vpraševala, a nikdar ni našla odgovora, vedno in vedno se ji je vsiljevala slutnja, da krošnjarij Ver-derber iz Kočevskega ni dobil slučaj-no v roke fotografije njene mačehe, da je ne hrani brez smisla med svo-jimi papirji, nego da tiči za tem slu-čajnim razkritjem velika in morda usodepolna skrivnost.

To domnevanje, ki se je vse bolj ukoreninjavalo v njenih mislih, ji je iz-vabljalo grenke solze, zakaj slutila je, da tiči v tej skrivnosti nekaj sra-motnega za njenega očeta in za vso njeno rodovino, nekaj takega, kar bi znalo očeta in staro mater ter njo sa-mo pahnuti v največjo žalost in celo v obup.

Nikdar ni imela pred očmi tako jasne podobe očetovega značaja, ka-kor v tej težki uri. Spomnila se je ne-štehtih posamičnosti, ki so izpopolnje-vali to podobo in ji predočevali, kako ponosen in samoljuben je njen oče, kako ga vsaka malenkost užali in ka-ko ga boli še najmanjša nepozornost.

»Kaj bo, če je za to skrivnostjo kaj takega, da bi bil oče osmešen ali celo osramočen pred ljudmi?«

To je bilo drugo vprašanje, ki je

Pavli rojilo po glavi. Zamislila se je v očetov položaj, predočila si je, ka-ko bi se prestrašil, kako bi blaznel, če bi prišla kaka sramotna skrivnost na dan, videla ga je v duhu, kako plane na svojo ženo, kako divja po hiši, ka-ko pohiti v največji razjarjenosti in bolestem obupanju v svojo sobo, prime za samokres in si požene kro-gljo v glavo.

»Papa — papa,« obupno, pretre-sujoče je donel ta klic po sobici, kjer je Pavla ležala na postelji. Sama ni vedela, kako da se je tako spozabila in začela na glas kričati. A ustrašila se je svojega lastnega glasu, še bolj pa misli, da jo je kdo slišal. Hitro je skočila s postelje in hitela k vratom. Bil je zadnji čas, da jih je odprla. Stara gospa je bila slišala njen klic in prišla gledat, kaj da je. Pavla je staro gospo prehitela.

»Ah, mamica, tako sem se ustrašila,« je naglo pripovedovala Pavla in potegnila staro gospo s seboj v dru-go sobo. »Zaspala sem bila. Veš, ma-mica, pot do Medenovih me je bila preveč utrudila. Še nazaj nisem mogla peš. Meden je moral upreči in me domu pripeljati. Hotela sem malo od-počiti in sem legla ter zadremala. A sanjale so se mi strašne reči.«

Slišala se je, da bi bila vesela in poskušala je smejeti se.

»Še danes moram Katri povedati, kaj se mi je sanjalo. Katra zna sa-nje tako razlagati, da hodijo še iz tra-ga k njej za svet.«

Stara gospa, ki je prisiljena ve-selost in zgovornost vnukinje ni ma-lo ni premotila, se je že ves čas vpraševala, kaj da je neki Pavli, a ni mo-gla ničesar uganiti. Zdaj se je naglo obrnila k Pavli.

»Povej mi, kaj se ti je sanjalo,« je rekla, »tudi jaz sem znala včasih sanje razlagati.«

»Sanjalo se mi je, da se je papa šetal po cvetočem vrtu. Vesel je bil in zadovoljen, kakor ni zdaj nikdar, a izmed rož se je priplazila kača in se ga je ovila in ga usmrtila.«

Stara gospa se ni potrudila, da bi Pavli razložila te sanje. Njen bi-stri pogled se je za hip obrnil na Pav-lo in v tem trenutku ji je bilo jasno, da mora imeti Pavla veliko in more-čo skrb za očeta.

»Kar nosi v sreč, kar vsem pri-kriva, to se ji je četudi preduglašeno, sanjalo,« si je rekla stara gospa, v tem ko se je Pavla sama nase jezila, da si ni izmislila kakih drugih sanj, zakaj čutila je, da je nehoté povedala to, na kar je neprestano mislila.

Bila je pazljiva in se znala ogniti previdnim vprašanjem stare gospe.

Ko se je zvečer odpravila spat, je bil storjen njen sklep.

»Stari krošnjarij izgleda tako, da mu smem zaupati,« si je rekla, »vide-ti je, da je pošten človek in govoriti moram z njim, da ne pride njegova skrivnost na dan.«

(Dalje prihodnjik.)

Češka kriza.

Dunaj, 1. novembra. Ustanovitev enotne zveze vseh čeških parlamentarnih strank je zagotovljena. V večerajšnji konferenci čeških klubovih načelnikov z ministrskim predsednikom so Čehi opustili nasprotovanje pogodbi, ako da vlada zanesljivo obljubo, da se po sklenjeni pogodbi z vso odločnostjo loti rešitve čeških narodnih zahtev. Pogajanja se bodo nadaljevala prihodnji tork. Izvršilni odsek klerikalnih čeških poslancev se zbere jutri v Brnu, dočim bodeta mladočeški in agrarni izvrševalna odseka zborovala v ponedeljek v Pragi. Ako se odseki izrečejo za pogodbo, se bo tudi takoj odločilo o tem, kdo naslednje ministra Pacaka in Forta. Vlada vztraja na stališču, naj prideta v ministrstvo en mladoček in en agrarec.

V dobro poučenih političnih krogih se je danes zatrjevalo, da je češko krizo smatrati za rešeno. Minister dr. Pacak skoraj gotovo ostane na svojem mestu, dočim prevzame trgovinsko ministrstvo začasno ministrski predsednik baron Beck. Poljedelski minister postane vodja čeških agrarcev Prašek, najsi nemški agrarci in krščanski socialisti še toliko ugovarjajo.

Koncesije Malorusom.

Lvov, 1. novembra. Ministrski predsednik baron Beck je dal Malorusom sledeče koncesije: Na lvovskem vsenčlasiču se ustanovite dve novi maloruski stolici. Eno zasede neki profesor iz Prage, drugo pa neki profesor iz Zagreba. Pri imatrikulaciji bodo govorili maloruski dijaki obljubo v latinskem jeziku. Občinam se pripusti na izbero, kateri jezik si izberejo za svoj uradni jezik. Ravno tako je vlada obljubila, da bo pospeševala malorusko zahtevo po ustanovitvi agrarne banke z ustanovnim kapitalom 3 milijone kron.

Ogrsko hrvaški drž. zbor.

Budimpešta, 1. novembra. Včeraj se je nadaljevala razprava o proračunskem provizoriju. Poslanec Surmin je govoril hrvaško. Izjavil je, da je pri pogodbenih pogajanjih bivša liberalna stranka priporila za Hrvaško mnogo več, kakor sedanja koalicijska. Na govor ministrskega predsednika je odgovarjal, da Hrvat ne vodijo druge tendence, kakor braniti svoje pravice. Izjavil je, da bo glasoval proti proračunu. — Poslanec baron Banffy je izjavil, da bo glasoval za proračun, toda sedanji vladi bi ne mogel izreči zaupanja. Z nagodbo ni zadovoljen. Potem se je bavil z govorom rumunskega poslanca Lukacina. Rekel je: Ako hočemo ogrsko državo ohraniti, rešiti moramo narodnostni problem. Ako nimamo za to moči in vztrajnosti, moramo poginuti. Na Ogrskem nima večjezična država pravice do obstoja. Narodnostni zakon iz leta 1868. je mogoče izvesti le s pogojem, ako se obenem dogradi madžarska narodna država. O narodnostnem vprašanju se niti ne sme v parlamentu dopustiti debata. Vlada mora najodločnejše nastopiti proti stremljenju nemadžarskih narodnosti. Pripravljeni smo, prepustiti narodnostim v cerkvi, v šoli (?), in v rodbinskem življenju največjo svobodo, toda pri vseh državnih funkcijah mora priti madžarski jezik do veljave. Kar se tiče hrvaškega vprašanja, moram pritrditi, da tudi jaz kot ministrski predsednik nisem bil dovolj energičen. Ni dopustno ter se ne sme dovoliti, da se Hrvaška kaže kot samostojno državo, in kakor da bi bilo med Hrvaško in Ogrsko isto razmerje kakor med Avstrijo in Ogrsko. Slabost vseh vlad od Tisze do današnje je bila, da so se hrvaškim stremljenjem prepustile preveč proste roke, in da se je na Hrvaškem rodila vera, da ji je treba le zahtevati, nakar bo vse dosegla. Slabost hrvaškega in narodnostnega vprašanja ni v interesu dežele, pa tudi ne v interesu dinastije. Glede hrvaških govorov v parlamentu je rekel, da imajo Hrvatje pač pravico, govoriti hrvaško, toda v njihovem interesu bi bilo, ako bi govorili tako, da bi se razumeli z Madžari. Nadalje je rekel, da je svoječasno povedal cesarju, da je položaj na Hrvaškem nezdravljiv in da politika bana Khuenja ni odgovarjala interesom države. Hrvaški ban mora kot zastopnik ogrske države predstavljati politiko ogrske vlade, ne pa delati samostojne hrvaške politike. Posl. Supilo: Nasprotno, delati mora hrvaško politiko! Banffy: Ban mora delati tisto politiko, ki odgovarja načelom ogrske države, sicer ostane Hrvaška vedno revolucionarna tla. — Odgovarjal mu je v osebni obrambi pravduhovito rumunski poslanec Lukaciu.

Volitve v črnogorsko skupščino.

Cetinje, 1. novembra. Včeraj so se izvršile po celi kneževini volitve v novo skupščino. Opozicija se voli-

tev ni hotela udeležiti. Izvoljeni so bili sami vladni pristaši, med njimi vsi ministri.

Punt med Maloruskim vojaštvom.

Petrograd, 1. novembra. V Vladivostoku se je spuntala tudi posadka na torpedovki »Skory«. Torpedovka je zapeljala na morje ter začela streljati na mesto in vojake. Tri druge ladje so puntarje prisilile, da so se izkrcali. Na torpedovki je bilo več civilnih agitatorjev, med njimi neka lepa Židinja, ki so vse postreljali. Tudi poveljnik poročnik Stoe je bil ustreljen. Nad mestom je proglašeno obsedno stanje. Izmed cele posadke le trije niso bili ranjeni.

Zmaga ruske vlade pri volitvah v dumo.

Petrograd, 1. novembra. Iz dosedanjih volilnih rezultatov je jasno, da si je vlada priborila večino v dumi. Bodoča дума bo potemtakem po večini reakcionarna. Na tem ne morejo ničesar spremeniti volitve, katerih izid dosedaj še ni znan. Bodoča дума bo imela 442 poslancev, a dosedaj je izvoljenih 343 poslancev. Izmed teh je 166 vladnih privrženec, 103 oktoobrski in 63 članov opozicije, in sicer 26 kadetov, 9 socialistov, 20 levčarjev, 6 mohamedanov in 9 Poljakov.

Punt v Maroku.

Pariz, 1. novembra. Ker je imel francoski poslanik v Marekusu sestanek s sultanom Abdulom Azimom je protisultana Muleja Hafida hudo razkačilo, ker je sedaj uverjen, da je Francija na strani prvotnega sultana. Mulej Hafid se vsled tega pripravlja na vojsko. Ima dovolj denarja, ker je baje našel v svoji palači skrit zaklad, ki znaša več milijonov. Mesto Marakeš je vsled tega preplavaljeno s španskim denarjem iz prejšnjega stoletja. Splošno se boje, da napadejo mesto Marakeš roparska gorska plemena ter ga izropajo, kakor se je zgodilo s Casablancu. Židovske rodbine že beže iz mesta.

Kranjska trgovska in obrtniška zbornica.

V Ljubljani, 31. okt.

Aktualna železniška vprašanja.

Odkar se je z merodajnega mesta razglasilo, da se železniška zveza z Dalmacijo napravi preko Belekrasne, se med klerikalci pehaajo vsi politiki in taki, ki bi radi postali politiki, da nastopajo pred nepoučenim ljudstvom kot sodelavci pri tem vprašanju. Za šunkljeto bi rad celo Kregar malec v motnem ribaril kot prva kapaciteta v trgovsko-obrtniških zadevah v klerikalnem taboru — med slepci je pač že enooki kralj. Prišel je z neko zmedeno resolucijo, s katero bi bil rad pokazal, da le on bdi za blagor slov. naroda. Resolucijo mu je pomagala zbornica popravljati, a končno jo je skoraj soglasno — odklonila. Da pa zve širni klerikalni Izrael, kako neumorno rešuje propadli kandidat ljubljanskega mesta vsako aktualno vprašanje, napisal je svoji kilavi resoluciji hinavsko predznen uvod ter vse skupaj izročil že več ur pred sejo uredništvu »Slovenca« kot začetek poročila o seji.

Komedijant!

Seji je predsedoval zbornični predsednik Jos. Lenarčič. Vlado je zastopal vladni svetnik Kulavics. O edini točki dnevnega reda — podaljšanje dolenske železnice in druga aktualna železniška vprašanja — je poročal zbornični svetnik Ivan Hribar. Obsirno je razlagal dosednji boj za železniško zvezo z Dalmacijo. Znano je, da so se dalmatinski poslanci že desetletja potegovali v prvi vrsti za železniško zvezo Knin-Novji, dočim se je na Hrvaškem zbudil interes za zvezo Like-Kibave z Avstrijo in z Ogrsko. Več let po vrsti so ob priliki proračunskih razprav urgirali hrvaški poslanci svojo železniško zahtevo. Vroč želja nas vseh je bila vedno, da se dolenska železnica podaljša v Belokrajino. O tem so se vršile posebno obsirne razprave v deželnem zboru. Ko je bila dolenska železnica dodelana, je zavladala v ministrstvu neka animoznost proti podaljšanju te železnice, dokler je ni mogoče zvezati s Hrvaško, tega pa ni bilo mogoče izvršiti, ker se je temu upirala ogrska vlada. Želez. minister je bil mnenja, da bi taka proga odtegnila velik del prometa Trstu na korist Reki. Vsled čudnega postopanja Madžarov proti Hrvatim in vsled odbijanja dalmatinskih poslancev na Dunaju je nastala pri Dalmatineh parola: »Proč od Dunaja, združimo se s Hrvaško!« Prišlo je do znane reške resolucije. Potem so se vršili dogovori med ogrsko večino, ki je reprezentovala obenem ogrsko vlado in hrvaškimi resoluciošči. Pri teh dogovo-

rih se je stavila s hrvaške strani največja važnost na železniško zvezo Hrvaške z Dalmacijo. Ta zahteva pa je tudi bila popolnoma po intencijah vojnega ministrstva. Kakor znano, je obstal v začetku projekt železniške zveze Dunaj - Aspang - Hartberg - Fürstenfeld - Radgona - Ptuj - Rogatec - Brežice - Karlovce. Na tej poti je že precej proge zgrajene, a od Aspanga do Hartberga se v najkrajšem času zagotovi železnica, ker se zavzema za njo sedanji želez. minister dr. pl. Derschatta. Da se je ta načrt sedaj opustil ter prišel na površje načrt železniške zveze preko Novega mesta in Belekrasne v Dalmacijo, ni nikakor v direktni zvezi z nagodbo. V pogodbenih predlogih tega načrta ni. Pri pogajanjih za nagodbo je ogrska vlada zahtevala izpolnitve zveze z Nemčijo na progi Košice - Bohumin. Ta proga je v rokah družbe ogrskih državnih železnic. Za Ogrsko je popolna izpolnitve te proge velikanske važnosti posebno za slučaj, da se carinsko ozemlje med Avstrijo in Ogrsko razdeli. Potem se Ogrski ne bo treba ozirati na Avstrijo in njene carinske tarife, ker bo napeljala skoraj ves izvoz in uvoz na progo Košice-Bohumin. Ta zahteva je bil junktim. Ako bi ne bilo te ogrske zahteve, bi še dolgo ne dobili zveze z Dalmacijo, in vsled tega tudi ne podaljšanja železnice v Belokrajino. Z velikim veseljem moramo pozdravljati, da se je naši vladi posrečilo pridobiti ogrsko vlado za imenovano zvezo z Dalmacijo. S tem projektom pa se moramo baviti tudi z drugega, za nas pomembnega stališča. V Belikrajini sta dve centri, Črnomelj in Metlika, ki se brez direktne železniške zveze nikakor ne morete gospodarsko razvijati. Interese obeh je treba združiti. Zato se moramo zavzemati najprej za ustavopravno zagotovitev zgradbe omenjene železnice sploh, nadalje za to, da se z novo železnico zveže tako Črnomelj kakor Metlika, dasi bo vsled tega proga za 5—6 km daljša, kakor prvotno projektovana. Le taka železnica more računati na velik tovarni promet, ker so med Črnomeljem in Metliko neke veliki gozdi, temu je po izreku izvedencev v zemlji več milijonov ton premoga. Na ta način se napravi trboveljski družbi zdrava konkurenca ter bo tudi Ljubljana dobivala cenejši premog. Nadalje je govornik zahteval, da se mora pri gradnji nove železnice ozirati na domače podjetnike in na domače delavstvo. Nikakor ne gre, da bi dobili gradnjo železnice, ki ima strateško važnost, tuje, kakor se je to zgodilo pri alpskih železnicah. Ni tajnost, da visi napetost med našo in sosednjo državo, iz katere napetosti lahko nastane prejši ali slej resni konflikt. Glede domačega delavstva je pač zahteva bolj akademičnega značaja, ker toliko delavstva doma ne zmoremo, posebno ne v Belikrajini, ker je večina moških v Ameriki. — Nadalje je dokazoval veliko važnost, da se dogradi proga Kamnik - Polzela, da se tako ustvari direktna zveza med Česko in Dalmacijo preko Zeltwege, Dravograd, Ljubljane itd. Stroški za to progo niso bogve kako veliki. Končno je dokazoval nujnost proge Vrhnika-Ildrija - Sv. Lucija. Za to železnico se zelo zanima tudi vojna uprava, da bi v slučaju potrebe najkrajšim putem spravila vojaštvo iz spodnjih delov Ogrske in Hrvaške na italijansko mejo.

Koncem svojega temeljitega izvajanja je stavil sledeče resolucije:

Trgovsko-obrtna zbornica kranjska z veseljem pozdravlja dogovor med avstrijsko in ogrsko vlado glede zgraditve belokranjske železnice in železnice Ogulin - Knin ter pričakuje, da vlada stori vse, kar je potrebno za ustavopravno zagotovitev gradnje teh železnic, pri čemer glede belokranjske železnice izreka prepričanje, da bi interesom javnega prometa najboljše odgovarjala proga, katera bi od Kumpnatla peljala mimo Črnomlja v Metliko in od tod do Karlovca.

Glede na to, da po dogradnji belokranjske železnice tudi dogradnja prog Kamnik - Polzela ter Vrhnika - Ildrija - Sv. Lucija zadobi največjo važnost, naprositi je e. kr. železnično ministrstvo, da tudi ti dve progi sprejme v železnični in investicijski program najbližje bodočnosti.

Kadar se gradnja teh železnic ustavopravno zagotovi, naj se pri oddaji del zagotovi delo domačim podjetnikom, oziroma domačemu delavstvu.

Kregar — grize.

Zbornični svetnik Kregar se je oglašal k besedi, da se z nizkotnim natočevanjem maščuje nad svojim srečnejšim tekmečem izza državno-zbovskih volitev. Priznava važnost prvimenovanega želez. načrta, toda izreka se proti temu, da bi se tudi o dveh ostalih sedaj razpravljalo. Z velikim ponosom je naglašal, da je član vodstva S. L. S., katere poslanci imajo še več želez. načrtov, tako za Novo mesto - Zidani most - Brežice.

Železnico Vrhnika - Ildrija bo finančni minister gotovo dal, ker jo je zahteval že poslanec Gostinčar. (Ironični klici: Ta pa ta!) Potem je pripovedoval staro klerikalno bajko o baronu Becku in dr. Ploju, češ, da ima dokaze, da je Hribar res spravil v nevarnost belokranjsko železnico. (Splošna veselost. Hribar: Le na dan z dokazi!) Potem je čital neki predlog posl. Hlebovkega, ki je baje zahteval ločitev med Avstrijo in Ogrsko. In ta predlog je podpisal tudi poslanec Hribar. Potem je razlagal železniške projekte, kakor so mu jih vtepli v glavo v »Slovenčevem« uredništvu. Pri tem niti krajevna imena mu niso bila znana. Hribarju je očital, da se je vsilil za poročevalca ter imenoval posl. dr. Tresića karambolista. Za te ostudne osebne napade ga je predsednik ostro ukoril, češ, da se mora z vso odločnostjo zavarovati, da bi tako sramotno, ostudno in nevedno resne zbornice napadel osebe, ki se ne morejo braniti. Po celi zbornici je zavladala skrajna nevolja proti klerikalnemu komedijantu. Potem je še Kregar nekaj časa stokal, končno pa se sesedel. Ves njegov govor je bil tako zmeden, da sam ni vedel, kaj je hotel povedati.

Hribar odgovarja.

Zbornični svetnik Hribar je obrekovalca ogorčeno, a temeljito zavračal. Zaslužnega pesnika in politika dr. Tresića-Pavičiča pač ni sposoben soditi kak Kregar. Govornik je nadalje ironično rekel, da ima Kregar zadnje čase izborne informacije iz vojnega ministrstva. Ne razume, kako je mogel predgovornik spravljati častito vodstvo S. L. S. v zvezo z današnjo razpravo. To vodstvo bo pri svojih železničnih načrtih našlo vse drugačne zapreke pri vojnem ministrstvu, kakor glede dalmatinske zveze. Vojno ministrstvo ne bo dalo članom S. L. S., da bi se šopirili s pavjim perjem. Načrti za progo Vrhnika-Ildrija so že predloženi ministrstvu, za ostalo progo pa se to kmalu zgodi brez zasluge predgovornikovega prijatelja Gostinčarja, ki ne bo imel pri tem ne drobtinice duševne ne gnotne zasluge. To bi predgovornik moral uvideti, ako bi bil sploh pristopen za občno koristne zadeve, ki ne izhajajo iz vodstva S. L. S. — Glede bajke o baronu Becku in dr. Ploju, je rekel govornik, da je cela stvar popolnoma izmišljena in zlagana. Skliceval se je na oficialni preklie iz vodstva svojega kluba. Take izmišljene in abotne čenče vzamejo za resnico le politični otročaji. Predlog Hlebovkega ni bil obstrukijski, ker ga je predlagatelj utemeljeval le pol ure. Celu vlada je priznala, da je bil predlog stvaren. Predlog je le opozarjal vlado, kaj ji bo storiti za leto 1917., ko se Ogrska gospodarsko loči od Avstrije. Predlog so podpisali tudi stari in izkušeni parlamentarci, kakor Biankini in dr. Brezobrazni, madžarski politiki delujejo odkrito na to, da se leta 1917. ločijo gospodarsko od Avstrije. Sedanje pogodbe smatrajo le za pripravo k taki ločitvi. Brezdvomno pride tudi do personalne uniije, ako tudi še ne leta 1917. Predgovornika je vprašal, kdo mu je napisal vse te fraze. (Klici: Stefe!) V odsekovi seji je bil še čisto drugačnih nazorov. Nikakor še ni tako gotovo, da se s sprejeto nagodbo že tudi zagotovi gradnja belokranjske železnice. Lahko pride v Avstriji ali na Ogrskem druga vlada na krmilo, ki ne bo hotela ničesar vedeti za te obljube. Na očitanje, da je s svojim obiskom v Budimpešti razburil madžarski šovinizem, je rekel, da bi bil le ponosen, ako bi mogel kaj takega storiti. Sicer pa je njegovo potovanje imelo še druge važne namene, ki se pokažejo v kratki bodočnosti. Ogorčeno je zavrčal ob pritrevanju cele zbornice očitaje, da se je vsilil za poročevalca. Naprosil ga je za to predsednik, a glasoval je tudi Kregar s svojima pristasema. Nadalje je prečital najnovejša govora ogrskega ministrskega predsednika dr. Wekerleja in državnega tajnika Szterenyija, iz česar je razvidno, da se je ogrska vlada pogajala s Hrvati zaradi dalmatinske železniške zveze, se preden so se vršila nagodbena pogajanja.

Kregar je še nekaj blebetal, nakar je predlagal neko resolucijo zaradi nove železnice na državni zbor. Potegnil je na vrvice svoja pristaša, sicer pa se ni nobena roka vzdignila. Nato so bile stvarne in popolne resolucije zborničnega svetnika Hribarja z vsemi ostalimi glasovi sprejete.

Parobrodna vožnja Trst - Brazilija.

Zbornični svetnik Baumgartner je obsirno in strokovnjaško utemeljeval nujni predlog, naj se predsedstvo pooblasti, da pošlje z ozirom na snujočo se veliko parobrodno družbo za zdržavanje prometa med Trstom in Brazilijo peticijo trgovinskemu ministrstvu, da se družba aktivira z domačim, avstrijskim kapitalom. Predlog sta podpisala tudi zbornični svetnik Hribar in zbornični tajnik dr. Murnik, nakar je bil soglasno sprejet.

Glasovi z Jesenic.

Ali je mogoče? Narodno-napredna stranka je vložila kakor znano prit. zbor volitve v I. volilnem razredu. C. kr. deželna vlada je nagromadila že toliko pristranosti napram napredni stranki, da smo upravičeno pričakovali, da se ta slavna vlada že vendar enkrat spomni svojih dolžnosti. Kakor pa vsa znamenja kažejo, se to pričakovanje ne bo uresničilo. Po celi občini je znano, v kakem smislu je rešena omenjena pritožba. Čuje se, da je bila razsodba pri deželni vladi v negativnem smislu že prej rešena, predno je bila sploh vložena. Pri omenjeni oblasti prevladuje mnenje, da mora priti na Jesenice klerikalno-nemška klika na površje in naj stane kar hoče. Na Kranjskem smo prišli res do pravih turških razmer. Klerikalci in Nemci sedaj živahno razmišljajo — kdo bo župan!

Čudni ljudje. Ako pravijo naprednjaki, da se ne bojujejo proti veri in cerkvi, vpijejo klerikalci, da so lažnjivi, če pa jasno razvijajo svoj program, potem kriče, taki so. Omenjena točka strankinega programa pravi določno: »Stranka zahteva strogo ločitev cerkve od države. Zlasti stranka ne pripozna cerkvi nikake pravice do šole ter zahteva od cerkve popolnoma svobodno šolo.« Kdor stvar razume, bo takoj uvidel, da je ta zahteva prav pametna, čisto sama ob sebi umevna. Deleženi biti tega početja ni sramotno, pač pa le častno in za ljudstvo koristno.

Pobratimstva z Nemci ni slovenska napredna stranka nikdar sklepala. Ko sta bila baron Schweigel in Hugon pl. Noot izvoljena za častna občana, sploh ni obstojala na Jesenicah narodno napredna stranka. Takrat je bila v občinskem odboru zastopana takozvana nemškutarska starokranjska stranka, ki se je brez-pogojno pokorila pokojnemu ravnatelju Luckmannu. Za slovenstvo se je približno toliko zmenila, kakor danes klerikalci. Grebe starih jese-niških nemškutarjev očitati napredni stranki je torej neumnost in hudobija!

Ali bo Nemec županoval na Jesenicah? Kako večino so si priborili klerikalci v občinskem odboru, dokazuje najbolj dejstvo, da nimajo dosti upanja priboriti občini slovenskega župana. Položaj je tak, da se je resno bati, da dobimo za župana Nemca ali pa celo nemškutarja, kar je desetkrat hušje. Res radovedni smo, kako se bodo klerikalci izvili iz te zagate!

Naprednjaki ne odrekaajo delavstvu samostojnosti in značajnosti. Najznačajnejši mož lahko klone pod silo borbe za obstanek. Ako bi bilo naše delavstvo organizirano na enotni podlagi, potem bi se ne bilo treba bati tovarniškega vodstva. Posameznik pa ne pomeni nič in se ima tudi vedno bati najhujšega, če pride v nasprotstvo s svojim delodajalcem. Celu v takih razmerah je pač razumljivo naše stališče, da naj se volijo v občinski odbor možje, ki so od nemškega kapitala popolnoma neodvisni. Mislimo, da nam bo razsodno delavstvo samo potrdilo.

Hudobija ali nevednost? Poštna direkcija v Trstu je dala nabiti pri Sv. Križu nad Jesenicami razglas, v katerem naznanja v samonemškem jeziku, kdaj prihaja v vas o. kr. pismonoša. Prebivalstvo je popolnoma slovensko in sploh ne razume nemščine. Tako se postopa z nami Slovenci!

Pretep na kolodvoru je bil res v nedeljo 20. oktobra med pijanimi hajlovci, a ne s »Sokolci« (kakor poroča dopisnik »Slovenca«). Ali ne diši to nekoliko po denuncijanstvu, pobožni g. dopisnik?

Gradbeno vodstvo o. kr. državnih železnic na Jesenicah se je razpushtilo v četrtek 31. oktobra t. l. Večina uradništva je odšlo na Dolenjsko. Na Jesenicah ostane do spomladi samo pisarniški urad za končno ureditev zemljiških zadev. V uradu poslujeta komisar Grünwald in geometer F. Wolf.

»Mlinar in njegova hči« se bo igrala v nedeljo zvečer dne 3. novembra na odru jesenjskega »Sokola«.

Igra Raupachova je tako priljubljena med našimi ljudmi, da se je nadejati najštevilnejše udeležbe!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 2. novembra.

— Naši poslanci so dobili krepko podporo v »Našem Listu«, kateri je glasilo št. 2 znanega magistratnega uradnika. »Naš List« našim poslan-cem popolnoma zaupa, in še prav po-godu bi mu bilo, če bi glasovali proti nagodbi, ne meneč se za tisti vbore »krajcar«, ki se imenuje podaljšanje »Dolenjskih železnic«. Mi se seve, niti v svojem, niti v imenu »doslužnih državnih poslancev«, ne bomo spuščali v polemiko z gospodom Gové-

karjem, kadar stoje pred mogočnim svojim »Našim Listom«. Vprašanje o podaljšanju omenjenih železnice je za nas rešeno, in tudi eksekutivni odbor narodno-napredne stranke ga je v zadnji svoji seji do pičice rešil ravno tako, kakor smo mi želeli. Temu se bode moral tudi gospod Govékar vsaj kot redakter št. 1 pokoriti. Kakih misli pa je gospod kot redakter glasila št. 2, to pa nima posebnega pomena. S tem, menimo, odpade nam povod k vsaki daljši polemiki.

— **Ljubljanski Nemci** so prav zadovoljni, da dobe posebno gimnazijo v središču Slovenije. V »Tagespost« se hudejejo nad nami, ker nismo prav veseli, ako se ustanavlja v Ljubljani novo gnezdo zagrozenega nemškega nacionalizma. Obenem pa pripoveduje ravno isti list, kako so Lah pri namestniku v Trstu moledovali, da naj za boga prepreči, da se slovensko učiteljske ne premesti iz Kopra v Gorico, ker bi prišel s tem laški značaj mesta v nevarnost. In »Tagespost« stoji pri tem čisto na strani Lahov, zatorej je več kot logično, da od tako kretenskega lista ne moremo sprejeti nikakih svetov.

— **Vedno je tako!** Naša stranka bolega na nedisciplini. Posebno za liste velja to. Če si je stranka ustanovila kak list, katerega izključno sama vzdržuje, kateri takorekoč živi zgolj od naprednih naročnikov, pa doživimo, da tak list, kadar misli, da mu naročniki več odpusti ne morejo, ustvarja male revolte, ki nimajo drugega uspeha, kakor da provzročajo največje veselje v vrstah naših političnih nasprotnikov. Tak puč je povzročil sedaj »Gorenjec« v Kranju, in sicer neposredno pred deželnozbornskimi volitvami. Torej list, ki nima, skoraj bi glavo stavili, niti enega klerikalnega naročnika! Vrag vedi, kaj je »Gorenjec« napotilo na to polzko stezo. Pamet gotovo ne! Eno je pač dosegel, »Nova Doba« mu je dala svoj blagoslov, in »Naš List« je pripeljal za njo! Zategadelj »Gorenjec« pač ne bo drugega ostalo, nego da postane glasilo mogočne slovenske gospodarske stranke, in da se potem zadovolji z naročniki — iz Ribniške doline. Morda se pa v očigled veselju, katero je zavladalo v »Slovenec«, »Novi Dobi« in »Našem Listu« tudi gospodu Lampretu odpro oči, da sprevi, kako nespametno je postopal, ko je začel blato metati v skledo, iz katere sam zajema!

— **Poslovenjenje kranjskih gimnazij** je bajne koncesije, proti kateri so klerikalci, kakor zatrjuje »Slovenec«, dovolili v razdelitev I. ljubljanske gimnazije in v ustanovitev samostojnega nemškega gimnazijskega zavoda. Da to ni nobena koncesija, smo dokazali že zadnjič. Pripominjamo samo, da se je naučno ministristvo že pred leti, ko je bil še referent v tej zadevi dr. vitez Wiener, izrečno izrazilo, da nima nobenega poudara nasprotovati uvedbi slovenščine kot učnega jezika v višje gimnazije, čim se preskrbe potrebne učne knjige. Ako bi torej imeli na razpolago dovolj potrebnih učnih knjig, bi se že pred leti lahko uvedla slovenščina kot učni jezik v višje razrede naših gimnazij. Znano je, da je bil pri deželnem odboru določen poseben referent, ki bi naj skrbel za izdajo slovenskih učnih knjig za višje gimnazijske razrede. Ako bi bil ta skrbel za to, da bi se čim najprej spisale te učne knjige, bi se že sedaj poučevalo na naših višjih gimnazijah v slovenskem jeziku. Ako se to ni dosedaj zgodilo, zadene krivda v tem oziru tudi referenta v deželnem odboru. In kdo je ta referent? Poslanec in deželni odbornik Povše, pristaš tiste stranke, ki si sedaj lasti zasluge, da je izvojevala poslovenjenje naših višjih gimnazij — z »darili Nemcem«!

— **Na spodnjih a-razredih I. državne gimnazije**, ki se imajo v ponedeljek odcepiti od tega zavoda in se preseliti v Waldherrejevo hišo, je 96 učencev. Med temi je 76 Nemcev in 20 Slovencev. Ker je docela nedopustno, da bi sinovi slovenskih staršev pomnoževali število dijakov na zavodu, ki je bil ustanovljen ne iz pedagoške, stvarne potrebe, marveč zgolj v svrhu, da se ugodni nemškimi pretenzijam germanizacije in da se okrepin nemški življenj v Ljubljani, pozivljamo vse one slovenske starše, ki imajo svoje sinove v a-razredih, naj jih nemudoma vzamejo iz teh razredov ter zahtevajo, da se njih višje v dotične oddelke na stari I. državni gimnaziji! To zahteva njihova narodna čast, da niti trenutka ne puste svojih sinov, da bi bili gnojilno sredstvo tistemu zavodu, ki je bil ustanovljen samo v to svrhu, da bi bilo v Ljubljani več eno gnezdo pangermanizma in vsenemške propagande. Učna uprava ne sme slovenskim staršem, ako zahtevajo, da ostanejo njih sinovi na stari gimna-

ziji, delati nobenih zaprek, zato pričakujemo, da bodo vsi slovenski roditelji, ki imajo sinove v a-razredih, storili svojo narodno dolžnost! Sicer pa bomo navedli imena vseh onih Slovencev, ki bi vkljub našemu pozivu pustili svoje sinove v nemškem zavodu, da bo slovenska javnost poznala tiste, ki pomagajo vzdrževati nemški »strutz« zavod v Ljubljani!

— **Proti »Jugoslovanskemu klubu«** so jeli rovariti stari madžaroni na Hrvaškem kot zavezniki slovenskih klerikalcev. »Agramer Zeitung«, glasilo depozirane madžaronske stranke, priobčuje v svoji večerajnji številki uvodnik »Unstimmigkeiten im Südslavenklub« (Von besonderer Seite), v katerem se prav po »receptu« namigava, kakor da bi vladalo v »Zvezi južnih Slovanov« med poslanci največje nesoglasje v vseh važnejših vprašanjih in kakor da bi bila usoda jugoslovanskega kluba sedaj v rokah — njega, mogočnika Šustersiča. Ni treba biti človeku, da bi bil posebno bistro umen, da spozna, čigavo je to maslo. Iz iste kuhinje je, kjer se kuhajo »Slovenčeve« bombe proti jugoslovanskemu klubu. Sprva je ta kuhinja nameravala odložiti svoje kukavičeno jajce, da bi imelo večji vspeh, v »Agramer Tagblatt«, ker so pa tu intrigantom zaprli vrata, so si poiskali gorko gnezdo pri madžarinih okrog »Agramer Zeitung«, ki so jih sprejeli z odprtimi rokami. Našli so se pač vredni bratci, ki jim je enako leželo na tem, da se razbije soglasje med Hrvati in Slovenci tako v klubu, kakor v javnem življenju sploh ter se upropasti omraženi jugoslovanski klub, ki je trn v peti v enaki meri našim klerikalcem, kakor njihovim najnovejšim zaveznikom na oni strani Sotle — madžaronom. Manever je preveč prozoren, da bi ga bilo potreba še posebe razkrinkovati. Opozorjamo samo na oficalno izjavo »Zveze južnih Slovanov«, ki smo jo priobčili pretekli četrtek, iz katere je pač jasno razvidno, da so spori v jugoslovanskem klubu le pobožna želja njegovih nasprotnikov tostran in onkraj Sotle in drugega nič!

— **Železniška zveza z Dalmacijo in ogrska vlada.** Glede železniške zveze z Dalmacijo, oziroma belokranjske železniške proge se širijo v javnosti po zaslugi klerikalnega časopisja vesti, ki ni malo ne odgovarjajo resnici in dejanskemu položaju. Kakšne namene zasledujejo pri tem klerikalci, je jasno. Radi bi skalili vodo, da bi potem lažje v motnem ribarilu. Saj je pač ni stvari, ki bi je ne poskusili izkoristiti v svoje umazane strankarske namene. Tudi belokranjsko železnico hočejo izrabiti zase, zato razširjajo o nji najneverjetnejše vesti. Tako so spravili med svet vest, da je vprašanje belokranjske železnice, oziroma železniške zveze z Dalmacijo v najtesnejši zvezi z nagodbo, ter razglasili, da z nagodbo stoji in pade tudi zgradba belokranjske železnice. Da je to falsifikacija dejstev, ni treba posebe dokazovati, saj je v parlamentu ministrski predsednik baron Beck sam naglašal, da med avstrijsko in ogrsko vlado sklenjeni kontrakt glede železniškega vprašanja ni v nobeni zvezi z nagodbo. To se je konstatiralo tudi v ogrskem parlamentu. V seji ogrskega parlamenta dne 28. t. m. je govoril o železniškem vprašanju tudi ministrski predsednik dr. Wekerle ter med drugim naglašal tudi tole: »Kar se dalmatinske železniške zveze tiče, moram pripomniti, da se prometne zadeve morajo presojati samo s stališča prometa. Naravnost prometna zveza se ne more zadušiti umetnim potom. Zgradba liške železnice smo že sklenili, preden smo pričeli nagodbena pogajanja. Mi smo imeli že preje konferenco s hrvaškimi poslanci ter se z njimi sporazumeli o gotovih pogojih glede zgradbe te železnice.« O isti zadevi je govoril tudi državni tajnik Szterenyi, ki je takisto povdarjal, da železniške predloge ne spadajo k nagodbenemu kompleksu, kakor tudi, da se je ogrska vlada s Hrvaško glede zgradbe liške železnice pogajala, predno so se pričela nagodbena pogajanja z Avstrijo. — Iz navedenega je razvidno: 1. da je laž in zavijanje, ako se trdi, da železniška zveza z Dalmacijo stoji in pade z nagodbo; 2. da imajo pravzaprav prvo zaslugo, da se zgradi železniška zveza z Dalmacijo in s to v zvezi tudi belokranjska železnica, tisti hrvaški poslanci, ki jim je »Slovenec« že tolikokrat očital, da hočejo onemogočiti belokranjsko železnico. Sapienti sat!

— **Resnicoljubni »Slovenec«** jo je zopet enkrat dobil po zobeh. 24. septembra je priobčil debelo laž, da je ravnatelj »Zadružne zveze« v Celju g. Jošt na ustanovnem shodu posojilnice v Dolini pri Trstu izjavil: »Ne volite črnih!« Na to trditev se je od avtoritativne strani izjavilo, da g. Jošt ni rekel tega in da je vest v »Slovenec« enostavno izmiš-

ljena. Ali to ni pomagalo, ker »Slovenec« je vztrajal pri svoji laži in 21. oktobra vnovič potrdil ovrženo laž in se se pobahal, da razpolaga z dobrimi informatorji. Na te brezprimerne drznosti prinaša »Edinost« izjavo župana, nadučitelja, učitelja in občinskega tajnika v Dolini, da je »Slovenec« trditev povsem izmišljena. G. Jošt ni izrekel omenjenih besedi, ki bi jih bili imenovani štirje moške gotovo čuli, ker so bili prav ves čas na zborovanju. Po tej izjavi je zopet po zaslugi ožigosana vsa znana metoda v »Slovenec«, da se mora o političnem nasprotniku lagati in ga obrekovati.

— **Nemška nestrpnost.** Ljubljanska realka je bila od dneva ustanovitve do danes ena najglavnejših opor nemstva na Kranjskem. Dr. Junowicz je njen ravnatelj samo nominalno, v resnici pa je ta zavod domena Binderja in Belarja, katera dva nastavljata za profesorje same najhujše nemške nacionalce, privrandance iz nemških alpskih dežel in renegate à la Puschnigg e tutti quanti. Početje te gospode je bilo v »Slov. Narodu« že večkrat opisano in danes menda tudi ne bo zadnjikrat. Letos je nastavljen na realki neki človek, ki sliši na ime Hellmann. Ta gospod je zahteval v nekem razredu, naj prinese dijaki nemške načrte Ljubljane. No, v Ljubljani se samonemskih načrtov ne dobi in dijaki so se morali zadovoljiti z dvojezičnimi. Ko je gospodine Hellmann te načrte videl, je kar zdivjal. V vseh tonovih načinah je začel zabavljati čez Ljubljancane, jih obspaval z najgršimi priimki in rekel, da je škandal, da se v Ljubljani ne dobi samonemskih načrtov! Ta slučaj menda dovolj jasno kaže, kako prešerni so zadnji čas postali ljubljanski Nemci. Opozorjamo slovensko javnost na to, da to ni posamezen slučaj. G. Hellmann, to ni noben škandal, če se v slovenski metropoli ne dobi samonemskih načrtov, pač pa je škandal, da se nahaja v Ljubljani zavod, v katerem si drzne profesor kaj takega izreči, kakor Vi. Nemeem se godi v Ljubljani skoro bolj nego v »rajhu«, pa še nimajo zadosti. Najbolje je, če obdržimo realko posebno pa gg. Hellmanna, Puschnigga, Kleina, Belarja, Kellerja & consortes dobro v evidenci!

— **»Mir« na obtožni klopi.** Advokat. kandidat g. dr. Jos. C. Oblak, koncipijent pri g. dr. Müllerju v Celovcu, je napravil zoper »Mirovega« urednika zasebno obtožbo radi pregreška zoper varnost časti. Kakor znano, je v »Miru« neki politični faklin« nesramno napadel g. prof. Scheinigga, dr. Hudelista in druge, ki ne trobijo v rog klerikalnih matadorjev na Koroškem in se ne klanjajo njihovi prepotentnosti. Na posebno infamen način pa je napadel gosp. dr. Oblaka, ki je posadil zdaj »Mirovega« urednika na obtožno klop. Tako globoko je torej pod novim uredništvom dozdaj še edino »glasilo koroških Slovencev« padlo, da si mora slovenski rojak in poleg tega odločen narodnjak, iskati zadoščenja pred sodiščem; to se zgodi zdaj menda prvičkrat na Koroškem. Sicer pa smo vedeli, da pri tej pisavi in pri tej struji, v katero je zabredel »Mir«, ni moglo priti drugače. Seveda bomo svoj čas o tej zadevi še poročali.

— **Postenjak Gostinčar** je jezen na sodnike, ker so v njegovih tožbi proti Novaku sodili po resnici in po pravici in jezen je tudi na priče, ki so pod prisego izpovedale resnico. Ali mar misli Gostinčar, da bodo posteni ljudje njemu na korist po krivem prisegli? Če smo prav poučeni, je vrzel Gostinčar posebno jezo na pričo Josipino Srakar. Prav po nepotrebnem. Čim se je namreč začelo govoriti, da bo Gostinčar kandidat za drž. zbor, so začela prihajati v naše uredništvo pisma polna informacij o Gostinčarjevih aferah in dobili smo tudi obširno pismo v zadevi »Delavskega stavbnega društva«. Ko je potem g. Novak bil tožen, smo začeli na podlagi teh pisem iskati priče. Izvedeli smo za različne priče in tudi za zgoraj imenovano pričo Josipino Srakarko. In nekega dne je prišla ta priča v naše uredništvo in zahtevala, da je g. Novak ne sme navesti kot pričo, češ, da njej ti prepri ni mar niso itd. Seveda smo ji rekli, da naj se obrne na g. Novaka, da pa ima gosp. Novak pravico, klicati za pričo kogar hoče in da ima priča dolžnost, govoriti pred sodiščem golo resnico. Tako se je zgodilo, da je bila priča Josipina Srakarjeva proti svoji volji prisiljena pričevati in pod prisego povedati resnico. Gostinčar ve to prav dobro, a pravi, da hoče s preganjanjem te priče prestrašiti druge priče, ki bodo danes ali jutri morale nastopiti proti njemu zaradi konsumnega društva. Pa ne bo dosti pomagalo, ker je toliko dokazov na razpolaganje, da bi niti kaka kriva prisega ne mogla Gostinčarju pomagati.

— **Hujskanje proti oblastvom.** V zadnjem »Domoljubu« se med dolenjskimi novicami direktno hujška kmečke fantine na upor proti obla-

stvu. V Prežganje pri Litiji je prišel namreč škof. Ob takih prilikah na nekaterih krajih dero babnice in otroci od vseh sosednjih fara vkup, da vidijo to znamenito prikazen. Litjsko okrajno glavarstvo je uvažujoč naval ljudstva ob tej priliki v Prežganju streljanje prepovedalo, vendar fantje so nahujskani od duhovščine v seeno streljali. V »Domoljubu« se to početje hvalisa in se pisec se celo norčuje iz orožnika, ki je prišel poizvedovat, kdo da je streljal. To ni nič drugega, kakor ščevanje, naj se kmeti fantje ne zmenijo za uradne ukaze oziroma prepovedi. Kam pa pridemo, če se bodo javno dajali taki nauki? Naše kmetstvo ljudstvo ima že itak silno apatijo in ponekod tudi očitno sovraštvo do orožnikov, ki tvega premnogo krat svoje življenje, da si služi svoj kruh. Naj bodo kmeti fantje pijani — kar se ob nedeljah, ko imajo orožniki največ z njimi opraviti, tolikrat zgodi — do kakršnih posledic pa pride, če jim iz karovža dajo take nauke?!

— **Slovensko učiteljske v Gorici.** Društvo laških učiteljev v Trstu podalo se je k namestniku princu Hohenlohe, da protestira proti nameravani premestitvi slovenskega oddelka koperskega učiteljske v Gorico, češ, da Gorica je čisto italijansko mesto in da si naj Slovenci ustanovijo svoje šole v slovenskih krajih. Ko pa jim je namestnik povedal, da je le Gorica prikladna za tako šolo, so oni stavili nek koncilijanten predlog, naj se namreč ustanovi učiteljske v bližini Gorice, tako da bodo mogli dotični slovenski profesorji in dijaki živeti v mestu. S tem so Lah pravzaprav denzirali same sebe, ker se oni ne borijo proti učiteljsku kot takemu ali proti dozdnevni nevarnosti za gorisko italijanstvo. Namestnik jim je odgovoril, da ni še padla zadnja beseda in da kolikor možno hoče upoštevati njihov protest. Odgovor je bil jako diplomatičen; ni torej upravičena niti zadovoljnost »Piccolova« niti jeza »Balkanova«.

— **»Prst božji«** se je zmotil. Po različnih časopisih je zadnji čas šla vest, da si je gospa Kočvarjeva iz Središča na Stajerskem končala življenje. Ker je neki član Kočvarjeve rodbine prestopil pred kratkim k protestantom — namreč neakinja te gospe — napisale so šenklaške hijene okrog »Slovenca« sirove napade na Kočvarjevo rodbino in cikalne na »prst božji«. Kakor se je pa zdaj izkazalo, si je vzela življenje neka Kočvarica iz Obreža pri Ormožu in nima ta samomorilka z znano in spoštovano rodbino Kočvarjevo v Središču ničesar opraviti. »Prst božji« v »Slovenecem« uredništvu se je torej nekoliko zmotil.

— **Pedagoški voditelj slovenskonemških gimnazijskih razredov v Celju,** g. Liesskonnig, pojde, kakor se nam poroča, s prihodnjim šolskim letom v zaslužni pokoj. — Treba je resno misliti na to, kdo bo prihodnji vodja temu »slovenskemu« zavodu. Govori se že, da baje namestnik profesor Fon se potegovati za to mesto. — Zato pa meročajne činitelje že zdaj opozorimo, da ukrepanje potrebno, da se ta namera ne obistini!

— **Največji prijatelj kmeta** so kakor znano klerikalci. To dokazuje, da je klerikalna »Zadružna zveza« v Ljubljani hranilnici in posojilnici v Rečici ob Savinji zaračunala za zadnjo revizijo znesek 250 K.

— **Protidvobojna liga in dr. Serbec.** Protidvobojna liga se je obrnila s pismom od 3. oktobra do dr. Serbca ter ga je vprašala, ali se podvrže njenemu častnemu odseku. Ako to stori, naj si iz priloženega seznama zaupnih mož tri imenuje. Dr. Benkovič da je imenoval kot svoje zastopnike deželnega glavarja dr. Ebenhocha, dunajskega podčapana dr. Porzerja in odveta dr. pl. Fuchsa. Preiskava da se tiče samo dogodka v St. Jurju ob Juž. žel. dne 25. avgusta t. l. Ako bi dr. Serbec odklonil, se lahko uvede postopanje v smislu §§ 15. in 28. pravil. Ta pravila so bila priložena. § 13. pravil pravi: »Pozivu za posredovanje častni sod ne more ustreči, dokler je ista častna zadeva v obravnavi pred sodiščem. Kdor se sklicuje na častni sod ali se mu podvrže, se odreče pravici, v dobi obravnavanja častnega sode, odnosno poizrečeni razsodbi v isti častni zadevi iti pred sodišče. Če se kljub temu izroči tožba zaradi razžaljenja časti, je smatratu to kot odstop od obravnavave potom častnega sode.« Dr. Serbec je nato odgovoril dne 5. oktobra 1907: Protidvobojni ligi na Dunaju. Odgovarjaje na Vaše pismo z dne 3. t. m. si dovoljujem sledeče izjaviti: »V častni zadevi proti dr. Benkoviču sem se obrnil do častnega sode c. k. domobranskega polka št. 26 v Mariboru, kateremu sem podvržen. Ta do sedaj še ni razsodil. Glasom štatutov ne morem no-

benega drugega častnega sode priznati. Jaz bi pa tudi sicer ne mogel imenovati zastopnikov, ker je izbral dr. Benkovič tri prononcirane politične somišljenike in bi mu jaz takih ne mogel in ne hotel nasproti postaviti. Slednjič opomnim, da bi bilo mnogo ljubše, ko bi se bila najina zadeva mirnim putem poravnala kakor potem samopomoči, h kateri sem bil prisiljen, in se čudim, da se je gosp. dr. Benkovič obrnil šele sedaj do protidvobojne lige, ko je zadeva za mojo osebo že poravnana, dočim je on mene zaradi korakov, katere sem popolnoma opravičeno zaradi njegovih dne 25. julija izstudenih besed storil, sodijo ovadil radi dveh činov: radi poziva k dvoboju in radi lahke telesne poškodbe (§ 13. Vaših pravil) in je glede prvega slučaja celo izročil sodnji zasebna pisma mojih zastopnikov! Ker se bo pri dotičnih razpravah obravnavalo in razmotrivalo tudi o prvih nagibih mojega postopanja, bi se jaz sedaj niti ne mogel zagovarjati, ker se mora hraniti moj dokazni material za sodišče. Sicer pa je g. dr. Benkovič naprej posegel in se ni brigal za dejstvo, da naj o stvari razsodi protidvobojna liga ter me je v svojem listu »Posavska straža« z dne 27. septembra t. l. napadel na nepopisen način, sam ali po svojem uredniku, kar je vsaj zame isto; meni pač nareka častni čut, da imam, ako sem proslil častivredno korporacijo razsodbe, nasprotnika tako dolgo pri miru pustiti, dokler se ta razsodba ni izrekla. Članek se peča v prvi vrsti z dogodki dne 25. avg. t. l. Prosim kratkega obvestila, ali se je slučaj spričo teh dogodkov ustavil, ali pa se bode o njem razpravljalo?« Dr. Serbec. Antidvobojnaligajev vendar obravnavala, seveda izključno na podlagi »Benkovičevih informacij« ter z razsodbo od 23. oktobra 1907 pripoznala, da je dr. Benkovič v aferi »častno« zastopal. Komentar ni treba. Odgovora seveda dr. Serbec na pismo od 5. oktobra ni dobil.

— **Iz justične službe.** Podpredsednik deželnega sodišča v Trstu Emil pl. N. d. a. m. l. e. n. z. k. i. je imenovan za predsednika trgovskega in pomorskega sodišča v Trstu. Sodni tajniki so postali avskultantje Josip T. o. l. e. n. t. i. n. o. za Pazin, dr. Peter R. i. o. s. a. za Vodnjan in Leonhard V. i. n. c. i. za Sežano. Pisarniški asistent Pavel Z. i. k. o. v. i. č. v Rovinju je imenovan za kancelijskega predstojnika istotam. — Zaradi imenovanja Vincijevega za Sežano je zavladalo tam splošno ogorčenje, ker je Vincij znan italijanski fanatik in skladatelj slovensko narodnost sramotilne pesni »Marameo«. Sežaneci protestirajo proti temu činu sodne uprave.

— **Iz državne stavbinske službe.** Absolvirani tehnik Karel K. o. s. je pripuščeen k praksi pri državni stavbinski službi na Kranjskem.

— **Iz šolske službe.** Kot provizoričen učitelj v Koprivnik pride gosp. Josip S. i. g. m. u. n. d. doslej učitelj v Kočevski reki, kamor pride absolvirana učiteljska kandidatinja gdnca. Pavla L. e. h. n. e. r. Učiteljica gdnca. Marija P. e. č. e. na Rakeku je dobila zaradi bolezni dopust, na njeno mesto pa pride kot supletinja absolvirana učiteljska kandidatinja gdnca. Zofija S. u. š. a.

Kaj je s tečajem za uradnike bolniških blagajn? Piše se nam: Ze meseca julija t. l. je izdalo c. k. r. ministristvo za uk in bogočastje naredbo na vsa c. k. r. namestništva, tako tudi na tržaško, da med tem ko naloži vsem okrajnim glavarstvom v svojem področju, da pozovejo okrajne bolniške blagajne, da te prijavijo uradnike, kateri bi bili voljni pohajati v petmesečni kurz — preskrbi učiteljske sile in da se mora ta kurz v tržaški navtični šoli odpreti že v početku šolskega leta 1907./08. Na tem kurzu bi se morali prijavljeni uradniki vezbati in učiti v vodenju poslov za bodoče blagajne, katere bodo po novem zakonu tako urejene, da se bo vsaka okrajna bolniška blagajna delila v tri sekcije, namreč v podporno blagajno po sedanjem sistemu, zavarovalnico proti nezgodam in sekcijo za starost in onemoglost. Uradnike tako urejenih blagajn naj bi po načrtnem novem zakonu imenovali predsedništvo, katero bi se vsaki dve leti volilo kakor dosedaj, a dva uradnika, t. j. ravnatelja in podravnatelja bi pa imenovali po tem novem zakonu ministristvo. Da se bo pa dobilo za to sposobnih uradnikov, je pa menda tudi vzrok gornja ministerialna naredba glede teh kurzov, kateri so se mogoče izvzemši v Trstu že otvorili na Dunaju, v Pragi in Lvovu. Vsaj za Trst se danes ve gotovo, da še nimajo učiteljskih sil, vsaj ne takih, kakršne bi morale biti, da bi namreč bile vstanu predavati v vseh treh deželnih jezikih. Ker pa nimajo takih sil (namreč v Trstu), se pa ta kurz menda tudi ne odpre, in ministerialna naredba, da se morajo te te-

(Dolje v prilogi).

čaji započeti v početku šolskega leta 1907./08. in trajati 5 mesecev in da morajo položiti po petih mesecih obiskovalci izpit, ki menda ostala v megli. Stvar bi se po našem mnenju lahko rešila in tečaj bi tudi že zdavnaj lahko započel, samo če bi bilo gospodi, katera imajo okoli tega opraviti, na tej ministerialni odredbi kaj ležee. Danes imamo toliko dobrih in izučenih uradniških sil pri bolniških blagajnah izven Trsta, da bi bile vredne izvežbati se v enem ali recimo v dveh mesecih v poslih zavoda proti nezgodam in proučiti vodstvo knjig za sekcijo starost in onemoglost, in kateri bi bili vredni, potem ko so že položili izpit v teh poslih pred merodajnimi osebami, nastopiti službo učiteljev in poučevati v vseh treh deželnih jezikih uradnike, ki se prijavijo za obisk tega tečaja. Tako bi se po našem mnenju mogla izvesti ministerialna naredba od meseca julija t. l. Celi stvari se bo pa tako ali tako malo več pozornosti z naše strani posvetilo, ker nam ne more biti vseeno, kako da se bo to počelo in izvršilo.

Župnik Kompare v Ameriki. Vesti laških časopisov, da je bivši deželni poslanec dekan Kompare zbežal v Ameriko radi stiski, ki mu jo je povzročala njegova descendentija, opirajo se — zdi se — žalibog na resnična dejstva. O njegovih ljubimskih aferah govorilo se je že dolgo; toda, da bi bila stvar tako resna, da bi moral kar preseliti se na novi svet, tega nihče ni verjel. Bržkone so tudi drugi momenti, ki so imeli vpliv na njegovo odločitev. Kompare ni bil popolnoma normalen človek; znano je, da se je svoje čase nahajal v psihiatričnem zdravilišču. Tudi političen moment utegne v tem slučaju igrati kakšno vlogo. Bil je v zadnjem času politično skoraj doigran človek; — da ni bil postavljen kandidatom za državni zbor v slovenskem delu Istre, je močno razžalilo njegov ponos. Njegove intrige so bile v tem slučaju gotovo nesimpatične. Mi tega moža ne obsojamo, ali obžalujemo, ker je ena v dolgi vrsti žrtve bedastega celibata. Imel je svoje čase velike zasluge za istrsko narodno stvar; te naj mu odpustimo sramoto, ki jo je prizadel neposredno svoji stranki. Laški listi se gotovo velikansko veselijo nad to človeško tragedijo. Celo zgražajo se nad škofom Naglom, zakaj da ni še prej posegel v neceibatovo življenje Komparetovo. Hm! škof Nagl!!!

Celjska nemščina. Celjski nemškutar je sporočil svoje želje slovenskemu županu v tej lepi krasni in klasični nemščini: Cilli am... Ich Ersuche ihnen Herr Bürgermeister um einen Eimerschein für I. S. Sonn von Jo-S. Ich bitte ihnen N. N. Formund von I. S. das Eimerschein muss ich haben ihn 8. tage mus ihm vort schicken Bitte schicken sie ihm mir gleich N. N. ... das Eimerschein muss deutsch geschrieben sein. Bi li ne bilo bolj pametno pisati slovenskemu županu slovenski, nego s tako nemščino kazati, kako revno je celjsko nemškutarstvo? Vsek ima pravico se blamirati in samo želeli je, da se celjski nemškutarji te svoje pravice prav pridno poslužujejo. Čim bolj so smešni, tem manj so nevarni Slovincem.

Obrtne nadaljevalnice na Spodnjem Štajerskem. S slovenskega Štajerja se nam piše: Gotova istina je, da bi naše nemškutarstvo po spodnještajerskih mestih in trgih nikakor ne bilo tako prodajajoče, ako bi ne imelo trdne in zanesljive opore zlasti v — obrtništvu. Skrb nas Slovencev mora torej biti, da si obrtne kroge priborimo ter v ta namen jamemo intenzivno delovati. Naše obrtnišstvo je še vse premalo za vedno ter strokovno izobraženo. Kako tudi, vsaj nam v to nedostaje najprimitivnejših učilišč, dočim se Nemcem tozadevno povsod odpirajo vrata kar na stežaj! Naš obrtniški naraščaj se mora — žal — večinoma šolati v nemških šolah; kaj čudo potem, da se nam ga toliko odtuji. Niti obrtno-nadaljevalnih tečajev na ljudskih šolah nimamo, kamo-li drugih, višje organiziranih obrtnih izobraževališč! Kolikor nam je znano, imamo doslej na Spodnjem Štajerskem Slovenci le dve obrtni nadaljevalnici, in sicer v Zalcu in na Vranskem; tretja — kakor je to tudi vaš list že javil — se snuje v Šostanju; povsod drugod pa je vse — nemško. — Tu bode najpoprej treba nastaviti vod v emancipacijo našega obrtnišva iz tujih rok. Zato pa naj intervirani sloji zastavijo svoje sile v to, da dobimo predvsem dovolj slovenskih obrtnih nadaljevalnih tečajev. Slovensko štajersko »Obrtno društvo« naj prične delovati, potem bodo že drugi tudi storili svoje.

Darilo. Gospod državni poslanec Franjo Roblek v Zaleu je podaril 29. oktobra t. l. za revne učence deške ljudske šole v Celju dvajset kron, za kateri plemeniti dar se mu v imenu ubogih dečkov najiskrenejše zahvaljuje šolsko vodstvo.

Elektrarno dobi Rogatec na Sp. Štajerskem. Gradnja se je že pričela. Iz Laskega okraja se nam piše: Stranke občin Laški trg, Marija in Gradec in Sv. Krištof, ki so dolžne plačevati užitinski davek, so užitno vzele v zakup na tri leta za vsoto 14.200 K.

Heinrich Wastian, ki je ob zadnjih državnozbornih volitvah v Mariboru propal proti social-demokratu Ressleru, je bil te dni imenovan za častnega meščana mesteca Slov. Bistrice. — Kakšnih zaslug si je stekel, nam ni znano.

Pouk v prosti naravi. Iz Maribora: Pouk v naravi se je v tekočem šolskem letu vsled ukaza okrajnega šolskega sveta za mariborsko okolico obligatorično uvedel v vsem okraju, sklicuje se pri tem na § 76. novega def. šolskega in učnega reda. — Bi bilo tudi drugod priporočljivo!

Odkritje spominske plošče dr. Billroth v Opatiji. Iz Opatije se nam piše: Dosedaj še kar vse mrgoli po opatijskih sprehajališčih, kolikor obmorskih toliko gozdnih spominskih plošč posameznim nemškim učenjakom, na katerih se speva slava in hvala tem učenjakom. Če pa človek malo pogleda v zgodovino Opatije, mora pa pač priti do zaključka, da te učene glave, katerim gre morda sicer vsa čast, za Opatijo niso nič ali pa kaj malenkostnega storile, nikdar pa toliko, da bi se jim morale postavljati spominske plošče. Tako je tudi z dr. Billrothom, kateremu v spomin se je tako plošča odkrila v soboto 26. t. m. Billroth je bil velik učenjak. Da je pa rad prihajal uživati v Opatijo zdrav zrak, in da je bilo njemu najbolj prikljubljeno mesto tam, kjer se mu je sedaj vzdala spominska plošča, se še vedno ne more trditi, da je storil kaj za Opatijo. Kajti če bi hoteli postaviti vsakemu stalnemu gostu v Opatiji spominsko ploščo, bi bila Opatija in bližnja Učka že zdavnaj s takimi ploščami pokrita. Kdor si je te plošče do sedaj ogledal, se tu ne gre veliko za zasluge, ki jih imajo učenjaki za Opatijo. Ampak plošče se postavljajo zato, da se v Opatijo prihajajočim gostom da razumeti, da so Nemci isti, (do sedaj mrgoli takih plošč samo nemškim učenjakom na čast), ki so Opatijo povzdignili na stališče, na katerem stoji danes. To je pa seveda najgrja laž in otročja domišljija. Kdor pozna Opatijo od početka do danes, ta tudi ve, da so ravno Nemci tisti, ki so najmanj storili v korist Opatije. Nemci so pač tisti, ki so najbolj izkoristili priliko in se vzdignili v teku časa iz služabniškega prahu v gosposki stan, ali vedno le v svojo korist, nikoli ne na korist Opatije. Nemci so bili tisti, ki so prišli v Opatijo s trehuhom za hrubom v raztrganih hlačah in z burjo v žepu. Kdo jim je zakrpal hlače, kdo jim je napolnil žepe, komu se imajo zahvaliti, da so njihovi obrazi, prej suhi in upadli, danes rdeči in okrogli? V prvi vrsti zahvaliti se imajo Madžarom, Hrvatom in Srbom z ene, a z druge strani pa zopet Čehom, Poljakom in Rusom, katerih so njihovi hoteli vedno polni, a nikakor Nemcem, katerih ne pride niti 2% v Opatijo. V Opatijo je prišlo v času njenega obstanka na tisoče slovenskih učenjakov in velikašev, kateri niso hodili samo na posamezne klopi ob morju sedet, ampak so si tu zidali vile in privabili na tisoče svojih sorojakov v Opatijo, kateri so vam prišli mošnjičke polnit, na te se pa vi pred nedavnim še raztrganci ne ozirate! Zakaj ne? Ker so bili ti Slovani, a kar je slovenskega, Vam smrdi; samo slovenski denar vam ne smrdi. Zadnji čas bi pač že bil, da te nemške domišljavce v Opatiji občutljivo spomnimo, da je Opatija mednarodno lečilišče, in da tu ni mesto, kjer bi vodili svojo divjo nemško politiko.

Iz gledališke pisarne. Jutri, v nedeljo popoldne, za lože par, se ponovi »Mlinar in njegova hči« pri znižanih cenah. — Zvečer (ne par) se vprizori prvič v Ljubljani petdejanjska Grillparzerjeva žaloigra »Prababica« („Die Ahnfrau“) v Vladimir Levstikovem prevodu. Igra spada med takozvane „usodne drame“, t. j. drame, v katerih igra moč usode vlogo. Snov ji je zajel Grillparzer povečjem iz nekega francoskega roperskega umora („Histoire de Louis Mandrin, avec un détail de ses crudités, de ses brigandages et de son supplice“), v kolikor pa se tiče prikazni prababice, ki straši v starem gradu in ne miruje, dokler ni izginil poslednji potomec njenega grešnega rodu, pa najbrž iz neke nemške povesti, naslovljene »Krvaveča prikazen z bodalom in svetloko.« Žaloigra spada med najboljša dela slovednega dunajskega klasika in je stalno na repertoarju vseh gledališč, ki se bavijo s klasičnimi dramami. Glavne vloge so v rokah dam: Borštnikove in Danilove ter gospodov: Dragutinoviča, Nučiča, Toplaka in Danila.

Slovenske gledališče. Na Vseh svetih dan — Mlinar in njegova hči je pač ljubljanska tradicija, ki

se je doslej še nismo mogli otresti. Pa tudi drugod ni dosti boljše. Na Dunaju je včeraj sviral Konradova pisalka v šestih gledališčih. Kaj čuda da je tudi naše gledališče napolnilo občinstvo, ki hoče videti na odru polnočne prikazni v belih haljah! G. Danilo, naš stari ljubi Konrad, in gospa Borštnikova, Marica našega odra prejšnjih let, sta izvedla svoji vlogi resno in dostojno, in tudi g. Dragutinovič kot Črnot je dal mlinarja-skopuha prav dobro, dasi mu je bila maska preveč tragična. Gosp. Molek kot grobkop je ugajal, le da so bili njegovi dvopoli o dečkah in duhovih bolj nadčujivi kot duhoviti. — Igra je lokalizirana, zato bi vsakakor kazalo, da bi vsi igralci nastopili v domačih krojih. Marica kot kmetiško dekle bi bolj ugajala z ruto ko s kosmato čepico na glavi.

Slovensko gledališče. Gg. namjenike lož in abonente sedežev se vljudo opozarja, da je jutrišnja večerna predstava zopet nepar. »Slovensko Matico« GLIV. oborožena seja bo v torek, dne 5. novembra t. l. ob peti uri popoldne v društveni pisarni. Spored: 1. Naznanila predsedništva. 2. Potrđilo zapisnika o 153. odborovi seji. 3. Poročilo o tožbi g. prof. v. p. Ivana Jesenka punoto Ant. Knezove zapuščine. 4. Storitelnica Primož Truberjeva in stoletnica dr. Janeza Bleiweisa. 5. Tajnikovo poročilo. 6. Slučajnosti.

Iz Ribnice se nam piše: Cena goveji živini se je znatno znižala, vendar se naši 4 mesarji drže tistih cen ko je bila živina še tako draga. »Kaj kartel?« Ako bi klali živino tako, da bi bilo meso dobro, ne godrnjale bi čez ceno, ali če pri nas kupi mesar vola ali lepo debelo mlado kravo, ali debelo tele — katero se sedaj plačuje po 38 v, prodaja se kilogram 1.44 v — pošlje se takoj v Ljubljano, Trst ali Opatijo, in Ribničanje jemo meso od samih starih suhih krav in slabih telet, tako da bi bilo meso bolje za podplate kot za v lonec. Ako bi prišel k nam mesar, ki bi prodajal dobro meso po zmernih cenah, gotovo bi dobro shajal, ker privoščili bi malo konkurence našim mesarjem.

Več ribniških gospodinj. Premeteni tatovi. V Zagrebu se je pridružil strojnemu kurjaču Ignacij Fistriču neznanec in ga prosil, naj ga pelje do njegovega stanovanja, ker mu ni znana pot. Fistrič je to storil. Ko sta nekaj časa šla skupaj, pobral je neznanec naenkrat s tal denarnico in pozval Fistriča, naj gre z njim v samotno ulico, kjer si bosta razdelila denar. Ko sta tja prišla, srečala sta drugega Fistriču neznanega človeka, ki je tega obdolžil, da je našel njegovo denarnico in jo skril. Preiskal mu je žepe, vzel njegovo denarnico s 115 K vsebine, nakar sta lopova zbežala. Seveda se Fistrič kesa nad svojo vpljnostjo.

Slovenski „Sokol“ na Dunaju. Na I. izrednem občnem zboru »Društva slovenskih svobodomislilnih akademikov „Sava“ na Dunaju se je sklenilo, da se deluje za to, da se ustanovi na Dunaju »Slovenski Sokol«. Izvoljeni so bili v odsek kot načelnik iur. Fran Kandare ter tehn. Anton Thaler, phil. Nande Marolt in phil. R. Pavlič. Pripravljali odsek naj ukrene vse potrebno, da se v najkrajšem času skliče ustanovni občni zbor. Posvrljamo to idejo z največjim navdušenjem in želimo kar največ uspeha!

Kinematograf Edison na Dunajski cesti nasproti kavarne „Evropa“ kaže ves bodoči teden do vseh petka izrednem spored: Kristovo življenje.

The American Bioskop na Resljevi cesti ima od jutri, nedelje, do vseh petke sledeči spored: gradba železnice po divjakih, novi klobuk, levji lov, Trup Nagels, izredni uspeh nove izjave.

Glas iz občinstva. Na Poljanski cesti se je pričel živahen promet, odkar so otvorili novo gimnazijo. O gotovih urah je vse živo po trotoarjih in marsikateri teh, ki gredo peš, bi se rad peljal z električno železnico, če bi ostajala na primernem kraju. Ali ne bi kazalo postajališče od hiše št. 17 premestiti za 20 m bliže mestu, na vogel gimnazije, kjer se cepi Strossmayerjeva cesta? To bi bilo ugodnejše za učence, profesorje, sploh vse, ki imajo opravka v tem delu mesta. V kratkem se otvori še licejska knjižnica. Priporočana premestitev bi se dala menda doseči brez dolgotrajnih komisij.

Eden za druge. Knjigovika stavka pri trdki Gerber še vedno traja in sicer ker se ta trdka ne čisti tarifa, ki se je dne 25. septembra t. l. sklenil s sporazumjenjem med delodajalci in delojemalci in ki ga je tudi gospa Gerber, imoviteljica knjigovesnice sprejela in lastnoročno podpisala. Čuditi se je, da trdka malenkosti, ki bi skupno značala kvečjemu 3 K tedensko, ne ugodí. Za toliko bi namreč imela po tarifu enemu delavcu in eni

delavki povišati plačo. Kakor čujemo je dotični delavec že 32 let pri tej trdki in ni dobil še 12 let nobenega poviška, delavka je pa tudi že 9 let pri trdki in jako vporabna in marljiva. Knjigovsko delavstvo ima v takih razmerah pač prav, ako izvaja skrajne konsekvence v dosegu spolnjenjavanja svoje težko pridobljene tarife, ter je lahko uverjeno, da uživa simpatije javnosti.

Napad. Na Glincah so napadli v nedeljo fante Franca Blejca, Alojzija Robido, Abina Kopitarja in Franca Slugo fantje Karel Kos, Andrej Brajer in Jernej Pekle s koliši in zlomili Kopitarju roko. Napadalec so izročili sodišču.

Zaradi punce. 13. aprila sta se sprla vinogradniška kopača Jožef Rozman in Jožef Cvetko v Bojsnem pri Brežicah, ker je Cvetko govoril z delavko Terezijo Ravher, Rozmanovo sosedo. Rozman je sicer mirnega Cvetka tako udaril čez oko, da je izgubil. Obsojen je bil pred celjskim porotniki na 8 mesecev ječe.

Samomer. V Trstu je skočila skozi okno I. nadstropja 31letna Antonija Lančirt in si razbila črepinjo.

Vlak skočil s tira. Med postajama Plase in Lič na Hrvaškem je skočil s tira brzovlak, ker je butnil v tovorni vlak. Razbita sta dva vagona tovornega vlaka. Neki zavirač je lahko poškodovan.

Tovarna zgorela. V Orehovi na Hrvaškem je zgorela tovarna za lep. Škoda je velika, zavarovalnina tudi.

Šolski sklep na kmetijski šoli na Grmu in odhodnica g. vodje R. Dolence. Na kmetijski šoli na Grmu se je sklenilo šolsko leto preteklo s edo, dne 30. m. m. Tem povodom se je vršila popred še preiskunja učencev iz raznih strokovnih kmetijskih predmetov. V ta namen so se zbrali ta dan ob 9. uri dopoldne učenci, učitelji zavoda in povabljeni gostje v okusno okrašeni šolski sobi prvega letnika, kjer se je izpraševanje vršilo pod vodstvom deželnega odbornika in referenta zavoda gospoda grofa A. Barba. Učenci so odgovarjali prav dobro. Letna kvalifikacija je bila istakata. Izmed 11 učencev drugoletnikov je dovršilo zavod 1 z izvršnim, 6 s prav dobrim in 4 z dobrim uspehom. Po dokončanem izpraševanju se je obrnil g. referent od g. vodje R. Dolence, ki se je letos zadnjič udeležil izpraševanja kot vodja zavoda in ki stopi po 35letnem službovanju na lastno prošnjo v stalni pokoj ter mu v daljšem govoru izreka priznanje za njegovo dolgotrajno uspešno delovanje ne le kot vodji zavoda, ampak na prosep kmetijstva osobito vinarstva, ter mu želi, da bi mnogo let užival zasluženi pokoj. V imenu učiteljstva se je poslovil novoimenovani gospod vodja V. Rohrman, od odhajajočega se g. vodje R. Dolence, v imenu služabnikov opravnih gosp. Bratina in v imenu učencev drugoletnik Fran Gnezda. Ginjen do solz, se je zahvalil g. vodja R. Dolence najprvo g. referentu za njegovo priznanje, nadalje g. V. Rohrmanu, čestitajoč njemu in deželji, da je imenovan njegovim naslednikom; v prijaznih besedah se je poslovil od služabnikov zavoda, prav priširo od učencev, polagaje jim še enkrat na srce, naj delujejo v prid kmetijstva kot izvoljenemu poklicu. Nato so zapeli učenci še pesem: »Jadransko morje« in »Cesarsko pesem.« — Preskušnje učencev so s svojo navzočnostjo počastili gospod okrajni glavar baron Rechbach, g. prošt dr. S. Elbert, g. kanonik Žlogar in g. vinarški nadzornik B. Skaličy. — Ob sklepu še omenimo, da je g. vodja R. Dolence podučeval od l. 1874 do 1886 na tedanji vinarški in sadjarski šoli na Slapu 126 učencev, na sedanji kmetijski šoli na Grmu pa 335 učencev, torej skupaj 461 učencev. Zelo veliko je število gg. učiteljev, ki so se udeleževali njegovih tečajev, istotako veliko je kmetovalcev, ki so ga poslušali ob prirejenih tečajih, podučnih predavanjih in nebroj je članov, kmetijske vsebine, zlasti iz vinarstva, ki jih je spisal v povzdigo našega kmetijstva. Uredil je pa deželi dva kmetijska zavoda: Slap in Grm.

Mestna hranilnica v Idriji kaj lepo uspeva. Pretekli mesec je imela že nad 80.000 K prometa, jasen dokaz, kako potrebna je bila ustanovitev tega zavoda. Še bolje pa bi lahko, če bi se vsi občinarji zavedali, da zavod izključno njim v korist deluje, kajti po § 7 se sme rezervna zaklada, kadar presega 5%, hranilni vlog porabiti le v obče koristne ali blagotvorne namene idrijske občine, kateri morajo vedno odgovorjati predvsem interesom ne premožnih udeležencev zavoda. Občinska hranilnica je torej najidealnejši zadržni zavod, ker je njegov dobiček v korist vsem občinarjem, ne le nekaterim posameznikom. Zato pa naj bi ne bila malenkostna

razlika v obrestni meri nikomur v pomislek, vlagati svoj denar edino v mestni hranilnici.

Uboj. Med poses'nikoma Martinom Korošcem in Matijem Ribičem v Razboru pri Ponikvi na Štajerskem na eni etrni in med gostajem Antonom Lahom na drugi strani je obstajalo že staro sovraštvo. Lah je bil dolžan Ribiču 6 K. kate-rih mu pa ni hotel plačati, dokler ne plača Ribič Lahovemu sinu dolžavnega zneska. Korošec je bil pa jezen, ker je zahteval Lah od njega 40 K od neke kравje kupčije. Ko se je 27. julija peljal Lah domov, zahteval je Ribič od njega denar in ker mu ga Lah brez vračunanja Ribičevega dolga njegovemu sinu ni hotel plačati, ga je osuval, da bi bil Lah kmalu z voza padel. Lah je jezen vsled tega kmalu nato šel v Celje in izročil oba dolžnika odvjetniku. Seveda je to samo razmetljivo sovraštvo. Ko je bila na 28. avgusta razpisana obravnava v Celju proti Ribiču, sklenila sta Ribič in Korošec, da se zuebita nadležnega tožnika. Stvar je imel izvršiti Korošec. O polnoči 28. avgusta je vstal in šel kositi na bližnji travnik, ki je pa menil, da pojde Lah na vlak v Ponikvo, šel je po ovinkih na pripraven prostor v gozd, skozi katerega je moral priti Lah. Ko je ta pristopil — bil je majhen, suh, šepav mož — napadel ga je Korošec s kolom in ga 12krat tako udaril po glavi, da mu je vso črepanjo razbil. V kratkem je Lah umrl. Pred celjskimi porotniki je bil Korošec obsojen na 4 leta, Ribič na 3. Ko je bila sodba razglašena, prišla je v sodno dvorano Koroševa žena s šestimi majhnimi otročiči, ki so klede prosili za očeta. Predsednik je obljubil, da predloži cesarju prošnjo za pomiloščenje.

Iz „svetega“ samostanskega življenja. V Gradcu se je vršila te dni veleznimiva obravnava. Bivša nuna Bonaventura je tožila samostan Elizabetario za mesečni prispevek 80 kron. Tožiteljica je vstopila v imenovani zavod kot zdrava in nepokvarjena mladenka leta 1887 ter napravila slovesno obljubo večnega devišstva, pokorščine in ubožnosti leta 1890. Nekoč je nesla v samostanu težak kotel čez dvorišče, padla z njim ter se tako poškodovala na spojnih delih telesa, da je ostala za vsako delo nesposobna in vsled napačnega zdravljenja neozdravljiva. Toda ne da bi imeli z revo potrpljenje v samostanu, temuž so jo nalašč poniževali in nečloveško trpinčili. Prednica ji sploh ni hotela verjeti, da je bolna, oziroma ji je očitala, da je prinesla bolezen s seboj v samostan. Pogosto jo je kaznovala s tem, da je morala med kosilom na strani stati z vrvo okoli vratu, da je morala kleče na tleh z ustmi jesti s tal, morala je po vseh štirih zlezti pod mizo ter ostalim nunam poljubljati noge itd. Končno se ji je le posrečilo, obvestiti svoje sorodnike o svojem trpljenju a samostanski spovednik Meier, jo je hotel prisiliti, da bi podpisala izjavo, da ni res, kar je sporočila iz samostana. Ker Bonaventura ni hotela podpisati izjave, hotel ji je spovednik vreči črnilnik v glavo. Kmalu nato so vso bolno nuno odslavili iz samostana z dovoljenjem prejšnjega papeža — vsaj škof dr. Schuster je tako trdil v svojem dekretu. Vendar pa ji je škof v odpustnici ukazal, da mora ohraniti tudi zunaj samostana večno devišstvo, ubožstvo in pokorščino, in sicer napram svojemu škofu in spovedniku. Nositi sme le črno, priprosto obleko, pod njo pa znake svojega samostanskega značaja. Ako bi prišla na katerikoli način do premoženja, smatrati se sme le kot njegova oskrbnica, v oporoki pa mora vse premoženje zapustiti svojemu bivšemu samostanu. Pozneje je samostan le spoznal, da je dolžan skrbeti za revo ter ji ponujal enkrat za vselej 1500 K pod sramotnimi pogoji, ki pa jih Bonaventura ni hotela sprejeti. Sodišče je obsodilo samostan, da mora tožiteljici plačevati na mesec 60 K. — Obravnava pa je tudi pokazala, da so minuli časi, ko se je pred samostanskimi vratmi nehala vsa posvetna oblast.

Novo garnizijo. Čimdalje več vojaštva se pomika v bližino italijanske meje. V Beljak pride prihodnje leto pol bataljona pionirjev. Iz Trsta pride baje v Sežano poveljstvo dopolnilnega okraja za 97. polk s celim bataljonom. Tudi Pazin dobi baje v najkrajšem času garnizijo. Prihodnjo spomlad se izvrše sledeče garnizijske spremembe: Iz Inomosta se premesti tako 8. divizija, kakor tudi 15. brigada. V Celovcu pride 19. lovski bataljon iz Komorna. Dragonski polk št. 4 pride iz Maribora v Anišo, dve eskadroni pa v Inomost. Dragonski polk št. 5 pride iz Dunajskega Novga mesta v Gorico, dve eskadroni pa v Maribor in Slov. Bistrico. Huzarski polk št. 16 pride iz Budapešte v Maribor, Gradec in Radgono.

Čebelarški shod v Šmarji. V nedeljo, 3. t. m., ob 3. uri popoldne se vrši čebelarški shod pri županu v

Šmarji. Predaval bo odbornik osrednjega čebelarstva društva Ant. Likozar, nadučitelj iz Ljubljane, o umni čebeloreji.

Slovensko delavsko pevsko društvo „Slavce“ v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 10. novembra 1907 koncertni in zabavni večer v telovadni dvorani Narodnega doma. Sodeluje popolna (pomnožena) ljubljanska društvena godba in pevski zbor „Slavce“ pod vodstvom društvenega pevovodje gosp. H. Beniška. Spored: a) Koncertni del: 1. Fr. Suppé: „Slavenska predigra“, svira godba. 2. E. Adamič: „Notranjska“, moški zbor (nova od zveze slov. pevskih društev nagradna skladba). 3. Ivan pl. Zajc: „More“, sinfonična glasbena slika za moški zbor z orkestrom. 4. F. Bazin: „Hanibalov prehod preko Alp“, veliki moški zbor. 5. I. Nigl: „Jugoslovanske melodije“, svira godba. Med izvajanjem koncertnih točk se prosi, ne zahtevati gostilniške postrežbe. b) Zabavni del: 1. Keler Béla: „Veseloigra“, overtura, svira godba. 2. Kurji želodček. Veseli nastop pristne ljubljanske device iz polupretrekega časa. Komichen soloprizor s petjem in klavirjem. 3. Waldteufel: „En dan v Sevilji“, valček, svira godba. 4. Amor v kuhinji ali nekrvavi boj črne in bele ljubezni. Šaljiv prizor s petjem in klavirjem. 5. Milčker: „Dijakprosjak“, potpourri, svira godba. Ples. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina 60 vin. za osebo, društveni člani prosti.

Tatvina na Rakeku. Minoli ponedeljek ukradel je neki še nepoznani tat 240 kron nekemu zidarju. Tat prislomil je lesto v oknu ter šipo ubil in šel z lučjo v sobo, ker vedel je, kje ima zidar denar shranjen. V naglici je pustil še žepno uro in bankovce za 20 kron.

Ljudsko izobraževalno društvo „Akademija“ ima danes ob 8. uri zvečer v hotelu „Ilirija“ svoj IV. redni občni zbor. Na sporedu so poročila odbornikov, volitev odbora in slučajnosti.

Požar. V Šklednju pri Trstu je pogorela enonadstropna hiša št. 130. Škode je 7000 K.

Vlom. V skladišče vinskega trgovca Alojzija Giottija v Trstu so vlomili neznan tatovi in odnesli vina in drugih reči za 250 K.

Cinématographe-théâtre française ima od danes 2. do torka 5. novembra ta-le spored: Čez drn in strn. Ljubezenski termometer. Bilo bi prelepo. Vragove fantazije. Umetnost in delikatese. Valček na stropu. Nova čarodejstva. Otroška ženitev. Začarana hiša. Gledališče malega Boba. Drama v železnem vozu. Ako gre gospoda z doma. Vožnja v Benetkah po gondoli. Potovanje okoli zvezde. Stavil in imeli so ga za norčaka. Spored je daljši za te dve sliki: Pes čuvaj. Carinska revizija. V sredo, 6. novembra, nov spored.

Vinski semenj! Letos je obročila vinska trta v dornberški občini prav dobro. Posebno dobrota vina je izborna. Da si nabavijo kupci na lahek način in po primerni ceni dobro kapljico, priredita podpisano županstvo in vinorejsko društvo dne 9., 10. in 11. novembra vinski o razstavo in vinski semenj, na katerem bodo zbrani vzorci raznih vin naše občine. Obenem bodo kupcem na razpolago tudi cene teh vin. Ker bodo posestniki doma, sklence lahko vsak kupec kupčijo na podlagi vzorca v razstavi ali tudi pri sodu. S tem se torej uudi kupcem posebno ugodna prilika, da pokusijo v kratkem času mnogo vin. Na sejmu bode na razpolago kupcem poseben strokovniški odbor, ki bode na zahtevo ocenjeval vina. Za pristnost razstavljenih vin jamči županstvo in vinorejsko društvo. Vaše blagorodje se vabi k udeležitvi ter nakupu rujnega vipavca. Dornberg je postaja vipavske železnice in 10 minut oddaljen od postaje Prvačina na ovi državni železnici. Dornberg, dne 18. okt. 1907. Županstvo Dornberg. Vinorejsko društvo Dornberg.

Nepošten p'smonoša. V Šmarju pri Jelšah je bil za pismošona nastavljen posestnik Janez Dvoršak, ki je v teku več mesecev poneveril bankam 1133 K 77 h. Obsojen je bil pri celjskem protnem sodišču na šest mesecev ječe.

Talijo za rešitev življenja v znesku 52 K 50 v je dobil Franc Križ v Lienfeldu, ker je rešil utopljenja Jožefa Briška.

V Panoramo-kosmorama na Dvorskem trgu pod „Narodno kavarno“ je prihodnji teden razstavljena Ljubljana in okolica.

Državna subvencija. Občina Jakovice pri Postojni dobi 2400 K državne subvencije za gradnjo vodovoda.

Novo brzovozne črte med Trstom in Argentino so otvorili v četrtek. Vozil bo parnik „Argentina“ družbe „Avstr-Americana“.

Dve služkinji sta se zadušili v Zagrebu in sicer Eva Harapin in Justina Ščotarič. V sobi, kjer sta spali, je bilo goreče ogelje, katero

sta pozabili pogasiti, predno sta šli spat.

Umrli je v Sp. Šiški pri Ljubljani gospa Marija Burger roj. Komatar, stara šela 31 let. Bila je delavna pri narodnih društvih. N. v m. p.

Kap je zadela v Trstu 48let. postreška Karla Čoka. Bil je takoj mrtev.

Vlom. Pri posestniku Matiji Jerantu v Kresnicah je bilo vlomljeno in odnešeno več srebrnine in zlatnine ter 400 K denarja. Skupna škoda znaša 514 K. Kot sumljiva so aretirali cigana Karla Polana in Rozalijo Breščak.

Včerašnji praznik je bil tako krasen dan, da si ga v tem času ne moremo misliti lepšega in da je dolgo vrsto let ni bil tak. Ker je solnce skoraj bi rekli pripekalo in so bile ceste lepe, je šlo obiskat grobe svojih rajnih na tisoče občinstva. Grobi so bili na pokopališču pri Sv. Krištofu in pri Sv. Križu vsi krasno ozaljšani in le malo je bilo — pozabljenih. Gnječ pri Sv. Krištofu ni bila taka, kakor druga leta, to pa zato, ker je šlo občinstvo, ko je opravilo tu svojo dolžnost, pri zadnjih vratih tega pokopališča, kar trumoma čez »Ljubljansko polje« pri Sv. Križu. Pri Sv. Krištofu je bilo iz prometno-varnostnih razlogov odrejeno, da je bil vhod pri vratih starega, izhod pa pri vratih novega pokopališča. Zvečer je bil pogled posebno pri Sv. Krištofu uprav pretresljiv. Na vseh grobih so gorele dolgo v noč lučice, poleg grobov pa so utrinjali za svoji solzice še ostali umrljivi.

K veliki tatvini v Kranju se nam poroča, da je bilo v pisarno vlomljeno, verthajmerica pa je bila odklenjena s ključem in ko je tat denar pobral, jo je zopet zaklenil in odšel. Denarja je bilo 33.400 K, in sicer v bankovcih po 1000, 100, 50, 20 in 10 K. Vkljub intenzivnim poizvedbam varnostnih oblasti dosedaj o storilecu ni še najmanjšega sledu. — Z druge strani čujemo, da je podjetništvo obljubilo izsleditelju 1000 K nagrade.

Pozen cvet. Prijatelj našega lista nam je poslal sveže zelenje in cvet češnje z nekega vrta na Prulah.

Tatvine. Hlapcu Antonu Trüllerrju je bilo iz odklenjenega hleva na Rmski cesti št. 5 pokradenega za 18 kron obvala in za 5 K obleke. — Hlapcu Jožefu Zoretu je bilo na Dunajski cesti št. 19 iz odklenjenega hleva pokradena za 70 K obleke. — Vojaskeemu slugi Ivanu Bizjaku je bila na Rmski cesti št. 22 iz odklenjene sobe ukradena srebrna mošna žepna cilindar-remontaur ura s črkama I. B., vredna 14 K.

Aretovan je bil včeraj 34letni delavec Volbank Boncelj, rodno iz Železnikov, ker mu je v policijski tiralnici okrajno sodišče v Škofji Loki obljubilo zaradi tatvine 14dnevno brezplačno stanovanje.

Ženitni goljuf. Ko je šla neka dekle iz Hini pri St. Janžu na Dolenskem v St. Mihael pri Laškem trgu na božjo pot, se je seznanila z nekim mladim fantom, kateri ji je obljubil, da jo poroči. Čez nekaj časa se fant s kolesom pripelje k dekletovim staršem prosit za roko. Ker mu je denar pošel, si je izposodil pri starših 22 K in zato tam popustil kolo. Dne 29. m. p. pa je kolo tiho odpeljal, pred odhodom pa tudi neki v hiši stanujoči ženski iz skrinje ukradel 20 K denarja. S kolesom se je ženin potem peljal v Ovseno, kjer ga je hotel v gostilni pri Slapšaku za 10 K zastaviti. Fant je pa menda zavohal, da ga že zasledujejo ter popustil kolo in jo urnih korakov peš odkuril. Ženin je rekel, da je gostilničarjev sin Jožef Teržan iz Petrovč pri Celju in sumijo, da je tudi do popušenega kolesa prišel po nepošteni poti. Star je okoli 23 let, srednje, šibke postave, brez brk in ima na eni roki tetovirano svoje ime. Popuščeno kolo je črno lakirano, že obrabljeno, drži na balanci so prevlečeni z usnjem in ima številko 90.760 ter napis »First Make, Preziosa, Splendid Value«. Čigar je kolo naj javi orožništvu v St. Janžu, kjer bi se pa ljubeznjivi ženin še pojavil. Naj se ga naznani najbližji varnostni oblasti.

Delavsko gibanje. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 80 Macedoncev in 40 Hrvatov. 18 Hrvatov je šlo na Prusko, 20 jih je prišlo iz Amerike, 30 pa iz Prusije. 83 Lahov se je povrnilo iz raznih krajev v svojo domovino.

Izjubljene in najdene reči. Ga. Franciška Kregarjeva je izgubila rjavo denarnico, v kateri je imela 10 kron denarja. — Posestnik Jernej Cunder je izgubil denarnico z vsoto 10 K. — Šolska učenka Minka Orožnova je izgubila denarnico z vsoto 14 kron. — Tudi delavčeva žena Uršula Šetinova je izgubila denarnico s 14 kronami. — Gdč Nežika Staralova je izgubila 4 K vredno rjavo boo. — Ga. Marija Buchingerjeva je izgubila zlato zapestnico, vredno 60 K.

Slovinci v Ameriki. Smrtna nesreča. V Cokedale, Colo. v bližini Trinidad je padel iz žepa Ivanu Grlju iz Rupe pri Jelšanah v Istri nabit samokres na tla in se sprožil. Kroglija je šla Grlju v glavo, da je bil takoj mrtev. — Nogo je zlomilo v Ravensdale, Wash. 16letnemu Jos. Zagradišniku. Tudi v spodnjem delu telesa je zelo poškodovan. Malo je upanja, da bi okrevljal. Istotam se je zelo poškodoval Anton Arko. — Plastika menja je ubila v Meadow Lands, Pa. 41letnega Jakoba Peternela, po domače Bernača iz Riča pri Črnem vrhu nad Idrijo. Istotako je kamenita plošča ubila v rudokopu Durfee v Bussey, Iowa. 63letnega Franca Lovšeta iz Zagorja ob Savi. — Umrli je v Aldridge, Mont. Ivan Flერი iz Gornjega grada na Štajerskem. Bil je dolgo bolan.

„Društvena godba ljubljanska“ koncertuje jutri zvečer v hotelu „Ilirija“, Kolodvorske ulice. Začetek ob poluosmih zvečer. Vstopnina prosta.

Drobne vesti. — Vest o nagli smrti ameriškega predsednika Roosevelta ni resnična.

— Kuga se je pojavila v Tunisu, Oranu in Braziliji.

— Za 89.000 K brilantov je izgubil v Krakovu zlatar Freilich.

— Trgovina z mrličji. V Szegecinu je neki Häring sporazumno z ravnateljem bolnišnice dr. Hollsom in županom dr. Lazarjem že mnogo let vodil obsežno trgovino z mrličji. Sestavljal je skelete ter jih prodajal v znanstvene namene po celem svetu.

— Vsled finančne krize v Ameriki se vračajo ogrski in italijanski izseljenci trumoma v domovino.

— Deželni šolski nadzornik za Koroško Jos. Palla je postal dvorni svetnik.

*** O ženskah.** Najhujši sovražnik ženskega spola je bil grški pesnik Simonides, ki je živel 500 let pred Kristom. Toda skoraj vsemu kar je neugodnega rekel o ženski, nasprotujejo odstavki iz sv. pisma, dasi sv. pismo ni poseben zagovornik hudih žensk. Tako je pisal Simonides: Žena je ponesrečena ladja za moža. Salomon: Krepkosti ženska je kakor trgovska ladja, ki prinaša živila iz daljave. Simonides: Žena je vihar v hiši, motenje miru. Sirah: Skrhna žena je mozu veselje ter mu dela mirno življenje. Simonides: Žena je vsakdanja kazen. Salomon: Dela mu le veselje in nič žalosti celo življenje. Simonides: Ženska je družabna zver. Mojzes: Ženska je podoba božja in moževa pomočnica. Simonides: Ženska je okrašena psica. Sirah: Kakor svetla luč je na svetem altarju in kakor zlat steber na srebrnih stališ. Simonides: Ženska je potrebno zlo. Salomon: Kdor najde zakonsko ženo, najde nekaj dobrega. Simonides: Ženska je hudo breme. Sirah: Plemenit dar je in tolažba možu. Simonides: Najhujša zver je, strupen gad. Salomon: Ljubka je kakor — psica in mična kakor srna. Simonides: Žena je moževa dekla. Salomon: Žena je moževa krona.

*** Koliko časa bje zvonika ura v letu?** Ako bi zvonika ura vse udarce, ki jih stori v enem letu, storila skupaj drugega za drugim, potrebovala bi zato tri dni, 8 ur in 18 minut. Stvar je taka. Pri četrtnakah bje ura enkrat, ko je pol ure, dvakrat, trikrat pri tritčetrtni štirikrat, kadar je cela ura, to je deset udarcev vsako uro ali 240 na dan. Poleg tega pride 156 udarcev polnih ur. Vseh udarcev je torej 396 vsak dan in za vse leto 365 × 396, kar da 144.540. Ker traja vsak udarec okoli 2 sekundi, bje zvonika ura v letu 289.080 sekund ali 80 ur in 18 minut.

*** Žrtve divjih zveri v Indiji.** Ni ti misliti ne moremo, koliko ljudi pade kot žrtve divjih zveri v Vzhodni Indiji. Statistični podatki izkazujejo, da je bilo leta 1906. 2084 ljudi raztrganih od divje zverjadi. Leta 1905. je bilo 2051 žrtv. Samo volkovi so raztrgali 178 oseb. V okrožju Modeus so tigri največji sovražniki človeka. V Šolapurju in Bronhoyu je neki besen volk sam raztrgal 16 ljudi. V Bengaljski so sloni usmrtili 18 oseb, a leta 1905. v isti provinci 9. Največ žrtv zahtevajo strupene kače. Leta 1906. je umrlo v Indiji 22.854 ljudi vsled kačjega strupa, leta 1905. pa 21.797. Vzrok tako velikemu številu je iskati v povodnjih, ki pritrjuje kače bližje človeških prebivališč.

*** Koliko je izumitelj?** Mnogo več, nego se navadno misli. Neka angleška statistika pravi, da se je samo leta 1905. podelilo 2.625.745 patentov na celem svetu. Samo aponska izkazuje leto 1905. 11.000. Za njo pride Norveška in Rusija, vsaka s 17.000 izumi. Švedska, Španija, Švica, Italija in Avstro-Ogrska imajo po 24.000 do 84.000 patentov, ločim jih je Kanada dosegla 100.000. Nemčija jih ima 200.000, Belgija pa 203.000. V Angliji jih je 226.000, na Francoskem 385.000, v Zedinjenih državah ameriških pa 850.000.

*** Koliko dobička ima pošta od pozabljenih ljudi.** Največ dobička dajejo pošti pozabljeni in raztreseni ljudje, ki frankirajo svoje pošiljke z napačnimi, nezadostnimi ali pa sploh pozabijo na naslov. V letu 1906./07. (upravnem) je preostalo svetovni pošti 29³/₄ milijonov takih pisem in drugih poštnih pošiljatev. Po določenem času namreč zapade pošti, česar ni mogoče dostaviti ne odpošiljatelju, ne tistemu, ki mu je pošiljatev namenjena. Zapadlih 29³/₄ poštnih komadov je obsegalo razna plačilna sredstva, namreč bankovce v vrednosti 330.000 K, nadalje čekov, menic in znamk za 13¹/₂ milijonov mark, skupno tedaj skoraj 14 milijonov mark. Čudno je, da število pozabljenih in raztresenih ljudi narašča z vsakim letom. Seveda je treba vedeti, da je imela svetovna pošta v upravnem letu 1906./07. v prometu 4800 milijonov poštnih komadov, med temi je bilo 2800 milijonov pisem, 112 milijonov tiskovin, 830 milijonov dopisnic in razglednic itd.

*** Čudna obsodba.** V nekem transbajkalskem kraju je fant Murad napadel hčeri Turkmena Mašada z mrežo in ju hotel zvezati. Deklicama se je pa posrečilo ubežati k očetu. Ta je stekel za Umrado in ga s količem pobil na tla ter ga zvezal. Nato je sklical svoje sorodstvo, naj izreče, kakšno kazen je zaslužil Murad, ki je hotel oskruniti žensko čast. Soglasen sklep je bil, da se ima Umrado odrezati za vsako dekle po eno uho, Mašad mu naj pa da nekaj denarja za zdravnika. Tako so tudi storili. Umrado so odrezali obe ušesi, potem ga pa spremili v bolnico, kjer je Mašad obljubil plačati zanj del stroškov.

*** Razporečni banket.** Ločitve zakona so postale v Ameriki tako vsakdanja prikazen, da se pri tem ne kaže nikako razburjenje. Sedaj je prišlo celo v modo, da se prirejujejo razporečne slavnosti. Bogati njujorški slikar Ferd. Carle je bil osem let prav srečno poročen z lepo Parižanko ter ima že sedemletnega sina. Nedavno pa se je zagledal v neko lepo Angležinjo, in kmalu je bilo vse dogovorjeno, da se loči od svoje žene ter si vzame Angležinjo. Da pokaže svoji prvi ženi, da jo še vedno ljubi, priredil ji je banket v slovo. Prišli so vsi njegovi prijatelji in tudi bodoča njegova žena, njeni starši in bratje. Med ločenima in novo združenima se je prisrčno napivalo, končno pa je Carle z vsemi gosti spremlil svojo prvo ženo in sina do pristanišča, kjer so se ljubezno poslovili, nakar sta se žena in sin odpeljala v Evropo za vedno.

*** Goljufija iz ljubezni.** V Varaždinu je prišla k ondotni mestni hranilnici Marija Friedl in hotela dvigniti na seboj prineseno hranilnično knjižico 17.000 K. Uradniki so pa dognali, da je knjižica falzificirana in žensko prijel. Ta je izpovedala, da ji je knjižico dal njen ljubček Koloman Mraz. Ko so tega zgrabili, je priznal, da je pred nekaj dnevi vložil na dotično knjižico 12 K in potem spremeni to število v 17.000. Storil je pa to iz ljubezni do deklice, da bi ga vzela v zakon. Ljubeznivega goljufa so izročili sodišču.

*** Kakšna naj bo ženska hoja?** Neki danski ženski časopis razpravlja temeljito otem vprašanju ter prihaja do sledečih načel: Ženska ne sme vlečiti nog za seboj, niti jih bricati predse, kakor vojaki pri paradi. Gospa naj hodi pokoneu, kolena ravna, stopala nekoliko na zunan, hodi naj počasi, z eno besedo: hoja bodi podobna princesinje, ne pa delavke, ki hiti na delo. Rame se ne smejo pregibati pri vsakem koraku, z rokami se ne sme mahati. Brado naj nosi pritegnjeno; nikoli ne sme pozabiti na dostojanstvo ter mora vedno misliti, da grda hoja dela najlepšo obleko grdo. Najlepšo hojo imajo baje Parižanke.

*** Umetnine v francoskih cerkvah.** Francoski naučni minister ni brez povoda v zadnji seji ministrskega sveta predlagal, naj se cerkvene umetnine shranijo v okrajnih muzejih. Posebno, odkar je cerkev skregana z državno oblastjo, delajo razni starinarji čimdalje bolj kupčije z župniki za cerkvene umetnine. Na celnem Francoskem je nad 30.000 cerkev, ki imajo za umetnost in arheologijo dragocene predmete. Seveda ni mogoče toliko cerkev neprestano nadzorovati, da bi si jih ne polastila duhovniška lakomnost.

Izpred sodišču.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Orožnike je prišel klicat. V noči na 6. septembra t. l. je prišel delavec Janez Marn pred orožniško postajo v Spodnji Šiški klicat orožnike pod pretezo, da ga je nekdo na cesti na tla pobil. Ker se mu je cela zadeva od strani orožnikov prepočasna zdela, jel je orožnike žaliti in jih psoval z »barabami«. Vsled tega se mu je napovedala aretacija, kateri se je pa Marn s silo vpri s tem, da se je vrغل

na tla in z nogami in rokama okoli sebe suval. Morali so ga z vozom odvesti v zapor. Med vožnjo je skušal postajevodjo poriniti s sedeža, pred jetnišnico mu je nameril z zvezanimi rokami rekoč: »Ti dam eno.« Zagovarja se, da je bil pijan. Obsojen je bil na 7 mesecev težke ječe.

Tatinska zakonca. Jožef Bergant, bajtar in tega žena Antonija, sta po sosednjih njivah in iz kozolcev kradla poljske pridelke. Storjena škoda se je cenila na 41 K 18 v. Pri hišni raziskavi se je našlo čez 100 kil krompirja, večje množine fižola in nekaj čiste pšenice. Osumljenca ničesar ne tajita; obsojena sta bila vsak na 6 tednov težke ječe.

Preveč kosmato je kosil. Šimen Branc, posestnik na Hrušici, se je med košnjo ujezil nad svojim bratom Antonom dne 25. julija t. l., ker mu je ta očital, da preveč kosmato kosi. Tekom prepira je Šimen Branc udaril svojega brata z ostrino kose in ga nevarno poškodoval. Obdolženec se zagovarja, da ga je le s kosiščem udaril, ne pa z ostrino kose ter skuša možnost bratove samopškodbe s tem opravičiti, da je tekem prepira in v razburjenosti zadel s koso v neko drevo, in je ostrina odletela v travo in na ta način bratu povzročila poškodbo. Sodišče temu zagovoru ni verjelo in ga obsojilo na 3 mesece težke ječe.

Zaradi oskrumbe, izvršene na 10 let stari deklici, je bil 16 let stari Fr. Škerjanc, delavec v Zgor. Duplici, obsojen na 2 meseca ječe.

Kamen je vrغل v glavo. France Tabor, tovarniški delavec, je bil jezen na svojega 15 let starega tovariša Karola Hirsbergerja, ker ga je slednji s prosto roko po ustih vdrl, ko se je Tabor iz njega norčeval pri obsekavanju neke podlage. Še isto popoldne je vrغل na 3 korake oddaljenemu Hirsbergerju kos opeke v glavo, da se je ta nezavesten zgrudil. Tabor je pa tudi izvršil pet tatvin in strankam napravil 29 K 60 v škode. Obsojen je bil na 2 meseca ječe.

Telefonska in brzojavna poročila

Dunaj 2. novembra. Danes je bil tu shod nemškoavstrijske učiteljske Zveze. Shod je izredno številno obiskan. Na shod so došli učiteljski delegati vseh narodov dežela. Slovenskih delegatov je okoli štirideset iz Kranjske, Štajerske in Primorske. V imenu slovenskih učiteljev je govoril Engelbert Gangl. Shoda se je udeležilo tudi mnogo državnih poslancev in drugih uglednih oseb. Izmed slovenskih poslancev sta bila navzoča Ivan Hribar in dr. Ploj.

Dunaj 2. novembra. Vest zagrebškega madžaronskega lista „Agramer Zeitung“, da so se pojavila v jugoslovanskem klubu nevarna nesoglasja, ki bodo morda imela za posledico razpad kluba, je od kraja do konca izmišljena. Razpad jugoslovanskega kluba je najsrčnejša želja dr. Sustersiča, ki sam kuje razne lažnive vesti o „Zvezi južnih Slovanov“ ter jih odlaga v listih, ki služijo njegovim interesom. Konstatovati je, da vlada v klubu popolna sloga in solidarnost.

Dunaj 2. novembra. Cesar se je danes po dolgem času prvič sprehajal na prostem: dvakrat po vrtu in ankrat v Galeriji. Danes ob devetih je prisostvoval maši, ki jo je dvorni župnik čital v cesarjevi privatni kapelici. Zatrjuje se, da bo cesar že prihodnje dni sprejel več oseb v splošni avdienci. Najprvo sprejme ministr. predsednika barona Becka.

Praga 2. novembra. Minister dr. Foit je dospel danes semkaj in imel z voditelji čeških agrarev in mladočehov dolgotrajno posvetovanje.

Praga 2. novembra. „Hlas Naroda“ javlja z Dunaja, da je imenovanje načelnika češkega agrarnega kluba Praška za poljedelskega ministra gotova stvar. Minister grof Auersperg bo v kratkem demisijski in bo najbrže na mestu doktorja Foita imenovan za trgovinskega ministra. Dr. Pacak ostane na svojem mestu kot češki minister-rojak.

Maribor 2. novembra. Osozni vlak, ki vozi med Spodnjim Dravogradom in Mariborom, je na mariborski postaji trčil ob stroj nekega tovarnega vlaka in ga vrغل s tira. Ranjenih je bilo več oseb, vendar pa hujše nesreče ni bilo.

Rim 2. novembra. Papež Pij X. je lahko obolel in mora ostati v svojih sobanah. Prehladil se je pri sprehodih po vrtu. Papež zlasti težko diha, kadar piše gorak široko. Pri takih prilikah ga hoče zadušiti.

Petrograd 2. novembra. Pri včerašnjih volitvah v gosudarstveno duma sta bila izvoljena poslanca samo v dveh okrajih, dočim pride v štirih okrajih do ožje volitve. Izvoljen je 1 oktobrist in vodja kadetov prof. Miljukov.

Gospodarstvo.

— **Mestna hranilnica ljubljanske.** Meseca oktobra 1907 je vložilo v Mestno hranilnico ljubljansko 1098 strank 705.302 K 79 v, 892 strank pa dvignilo 620.544 K 72 v.

— **Splošno kreditno društvo v Ljubljani.** Denarni promet meseca oktobra 1907: Sprejemki 136.983 K 48 v, izdatki 138.880 K 36 v, torej skupno 275.864 K 04 v. Skupni denarni promet od 1. jan. do 31. oktobra 1907: 6.105.801 K 03 v.

— **Okrajna hranilnica in posojilnica v Škofji Loki.** V mesecu oktobru 1907 je 106 strank vložilo na hranilne vloge 30.677 K 06 v, 18 strank vložilo na tekoči račun 13.755 K 59 v, 64 strank dvignilo na hranilne vloge 24.141 K 38 v, 21 strank dvignilo na tekoči račun 14.322 K — v, 5 strankam se je izplačalo posojil 5400 K, stanje hranilnih vlog 877.010 K 90 v, stanje vlog v tekočem računu 41.742 K 34 v, stanje posojil 769.947 K 10 v, denarni promet 139.503 K 95 v.

— **Mestna hranilnica v Idriji.** V mesecu oktobru je 62 strank vložilo 19.368 K 07 v, 7 strank pa dvignilo 3186 K 65 v, posojila na menice se je izplačalo 20.000 K. — Denarni promet v tem mesecu 48.188 K 84 v.

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po „Moll-ovem francoskem žganju in soli“ dokazujejo uspešni vpliv tega zdravila, zlasti koristnega kot bolesti utešujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po K 1-90. Po poštenu povzetju razpošilja to mazilo lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalogo po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, za znanje in varnostno znamko in podpisom.

Kašljajoči naj boro inse at o THY-MOMEL SCILLAE, preizkušan izdelek, ki ga zdravnik večkrat zapisuje.

Draginjo s premogom čutimo dandanes že v vsakem gospodinjstvu, ker obtežuje stroške za gospodinjstvo prav občutno. Ti večji stroški se deloma povrnejo z dobro konstruiranimi pečmi. Firma Rudolf Geburth, c. in kr. dvorni strojar in Dunaj, 7. okr., Kaiserstr. 71 dobavlja žel. peč z vsako kurivo, priprave za polniti in trajno gorilni način in priporoča za bodočo zimo preizkušene novosti kurilnih aparatov.

Pri vsaki hiši se dogajajo pri različnih delih ranitve in tu je na mestu, da se varujejo rane vnetja in oteženja. Treba pa si je izbrati takih pomočkov, ki rane hladi in lajšajo bolečino, zatorej pospešujejo zaceljenje. Svetovnoznano in v skoro vsako domačo lekarnico uvrščeno praško domače zdravilo iz lekarnice B. Fragnerja, c. in kr. dvornega dobavitelja v Pragi, je tako sredstvo, ki ima omenjene lastnosti in se dobiva tudi po tukajšnjih lekarnicah. — Glej inserat.

Oblastveno varovano! Vsako ponarejanje kaznivo!

Edino pristen je Thierryjev balzam

z zeleno varstveno znamko s nuno 12 majhnih ali 6 dvojnih steklenic ali velika specialna steklenica s patentnim zaklopom K 5.—

Thierryjevo centifolijsko mazilo

za vse, še tako stare rane, vnetja, poškodbe itd. 2 lončica K 3.60. Pošilja se samo po povzetju ali denar naprej. Te dve domači zdravili ste kot najboljši splošno znani in staroslovni.

Naslednja naj se na lekarnarja A. Thierry v Pragi pri Rogoški Slatini. Zalogo po skoro vseh lekarnah. Knjižice s tisoči izvirnih salvalnih pism zastoj in poštne prosto.

A. Thierry in Praga

129—43

Proti zoboboli in gnilobi zob

izborne deluje dobro znana antiseptična

Melusine ustna in zobna voda

ki utrdi desno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.

1 steklenica z navodom 1 K.

Bi gorodnemu gospodu M. Levstiku, lekarnarju v Ljubljani.

Vaša izborna Melusine ustna in zobna voda je najboljša sredstvo zoper zobobol, odstranjuje neprijetno sapo iz ust in je neprekosljivo pripomoček proti gnilobi zob, zato jo vsakemu najplejše priporočam. Obenem pa prosim, pošljite še 3 steklenice Melusine ustne in zobne vode.

Dovolim, da to javno ozanite, ker je res hvalno vredno.

Leopold Gangl, mestni tajnik.

Metlika, 24. aprila 1906.

Dož. lekarna Mil. Leusteka

v Ljubljani; Resljeva cesta št. 1

pošleg novozgrajenega Fran Jožetovega imbi, mostu.

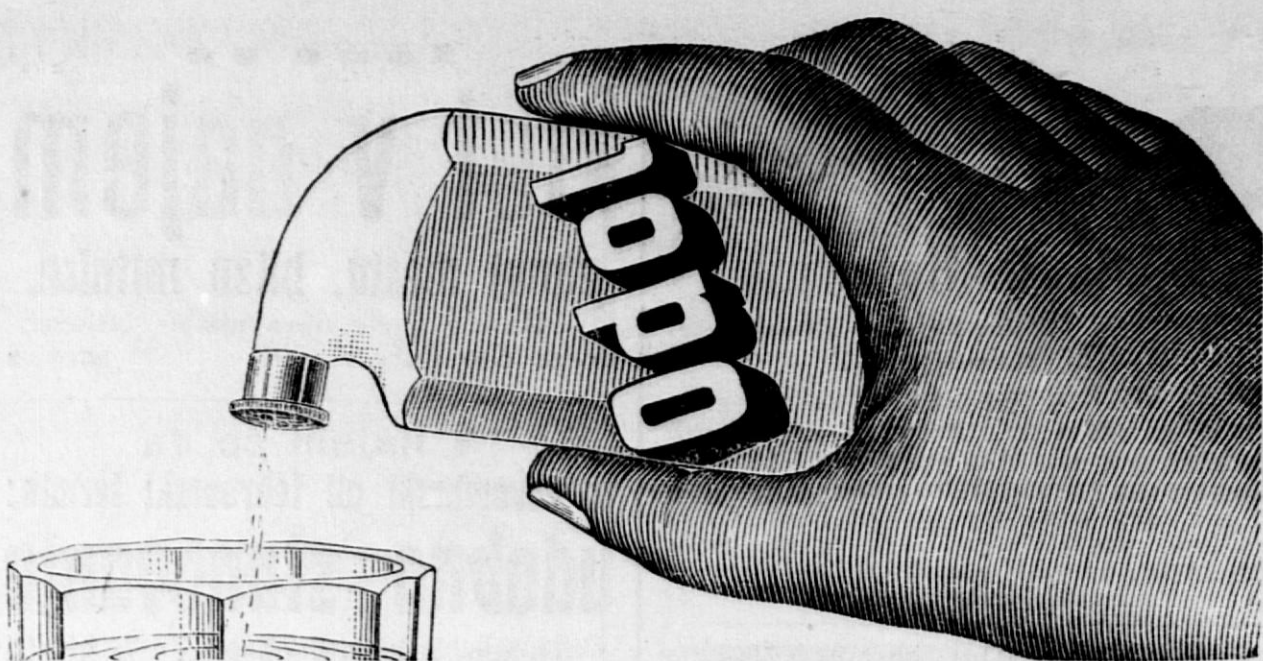
13—44

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda:

Vesela družba pri „Zlati kapljah“ v Ljubljani (Tratnik) K 13-42 pošilja mesečne preostanke. Gospod Fr. Strkelj v hotelu „Vega“ v veseli družbi K 221. — Gospica Vera Pospoh v Grižah pri Celju K 1— nabrala pri odhodnici gospe Verbaj v Grižah. — Gospod D. Repe na Bledu K 2— valed notice: „Zagrisenost naše narodne duhovščine!“ Želim mnogo pomagalcev! — Neimenovana K — 40. — „Okto I.“ K 324. — Skupaj K 2627. Srčna hvala!

Kdor Odol rabi dosledno vsak dan, po dandanašnjem stanju znanosti najbolje neguje zobe in usta.

Zahvala.

C. priv. občna zavarovalnica „Assicurazioni Generali“ je dovolila in izplačala tukajšnjemu gasilnemu društvu kot požarno nagrado znesek 50 kron. Podpisano načelnikstvo se ji zato najvjudneje zahvaljuje.

Načelnikstvo prostov. gasilnega društva v Tacnu pod Šmarno goro, dne 30. vinotoka 1907.

Josip Nahtigal Martin Lavtizar Martin Medved
blagajnik. načelnik. tajnik.

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka v Ljubljani“

Uradni kursi dun. borze 1. novembra 1907.

Maloobsejni papirji.	Dinar	Blaz
5% majhna renta	95.85	97.41
5% srebrna renta	97.20	97.40
5% avstr. krona renta	95.95	96.15
5% zлата	114.15	114.31
5% ogrska krona renta	92.65	92.75
5% zлата	109.80	110.00
5% posojilo dež. Kranjske	97.75	98.75
5% posojilo mesta Spiljet	110.40	110.60
5% Zadar	96.30	96.40
5% bos.-herc. železniško	97.60	98.60
5% posojilo 1902	96.00	96.50
5% deška dež. banka k. o.	96.10	96.60
5% z. o.	99.00	100.00
5% zast. pisma gal. dež.	99.00	100.00
5% hipotečne banke	101.80	102.80
5% pešt. kom. k. o.	97.00	98.00
5% 10% pr.	97.00	98.00
5% zast. pisma innerst.	97.00	98.00
5% hranilnice	97.00	98.00
5% zast. pisma ogr. cent.	97.00	98.00
5% dež. hranilnice	97.00	98.00
5% z. pis. ogr. hip. ban.	97.00	98.00
5% obl. ogr. lokalnih železn. d. dr.	97.00	98.00
5% obl. češke ind. banke	97.00	98.00
5% prior. lok. želez. Trst-Poreč	97.00	98.00
5% prior. dolenskih železn.	97.00	98.00
5% prior. juž. žel. kup. 1/4%	97.00	98.00
5% avstr. pos. za žel. p. o.	97.00	98.00

Brojke od 1. 1899%	147.60	149.50
od 1. 1894%	253.00	257.00
izske	140.00	144.00
zisk. kred. i. omlažje	267.00	273.00
II.	268.00	274.00
ogr. hip. banke	244.75	250.75
srbske a. frs. 100-	97.65	103.65
turške	182.75	184.00
švedske	19.65	21.65
švedske	439.00	445.00
švedske	91.50	95.50
švedske	92.00	95.00
švedske	60.75	64.75
švedske	44.75	46.75
švedske	56.25	58.25
švedske	68.00	72.00
švedske	227.00	231.00
švedske	490.50	496.50

bužne železnice	147.60	148.60
Državne železnice	651.60	652.60
Avstr.-ogr. bančne deln.	1774.00	1784.00
Avstr. kreditne banke	632.60	638.60
Ogrske	743.00	744.00
Živnostenske	239.50	240.50
Premogopok v Mostu (Briz)	720.00	723.00
Alpske montan	599.00	6.00
Praške žel. ind. dr.	626.00	636.00
Žitna-Murányi	54.25	54.25
Trboveljske prem. družbe	253.00	257.00
Avstr. orožne tovr. družbe	458.00	462.00
Češke sladkorne družbe	146.00	149.00

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 1. novembra 1907.

novembra	Gas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebe
31. 9. sv.	736.5	10.1	brezvetrno	jasno	
1. 7. sv.	738.4	4.9	brezvetrno	megleno	
2. pop.	737.5	13.9	sl. jug.	jasno	
3. 9. sv.	738.2	8.4	sl. jvzhod	jasno	
4. 7. sv.	738.6	6.1	slabjvzhod	megla	
5. 2. pop.	737.7	10.3	sl. vzh.	oblačno	

Srednja predvčerajšnja in včerajšnja temperatura: 11.7° in 9.1°; norm.: 7.4° in 7.1°; padavina v 24 urah 0.0 mm in 0.0 mm.

+

Potrim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežnu vest, da je naša iskreno ljubljena soproga, oziroma mati, sestra, teta in svakinja, gospa

Marija Burger roj. Komatar

danes, dne 1. novembra t. l. ob štirih zjutraj, po dolgi, mučni bolezni, v 31. letu svoje starosti, previdena s svetotajstvi za umirajoče, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage rajnice bo v nedeljo, 3. novembra t. l. ob treh popoldne iz hiše žalosti v Spodnji Šiški št. 136, na pokopališče k Sv. Križu.

Svete maše se bodo služile v raznih cerkvah.

Nepozabno rajnico priporočamo v blag spomin in molitev.

V Sp. Šiški, 1. novembra 1907.

3719 **Žalujoči ostali.**

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze tolažilnega sočutja v bolezni in ob smrti naše nepozabne in nenadomestljive soproge, oziroma matere, gospe

Fani Svetek

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najsrčnejšo zahvalo. Posebno pa se še zahvaljujemo darovalcem lepih venčev in vsem udeležencem v častnem spremstvu na njenem zadnjem potu k večnemu počitku. Vsem in vsakemu posebej naša iskrena hvala!

V Ljubljani, 31. okt. 1907.

5722 **Žalujoči ostali.**

Postranski zaslužek.

Dragoceno urno verižico

dobi zastoj in poštino prosto vsak, kdor nam naznani 100 naslovov kmetovalcev, uradnikov, rokodelcev in delavcev, katerim bi poslali svoj novi katalog. Za 200 naslovov pošljemo zastoj še dragocen prstan. Bel listek okoli 8 cm širok, 10 cm dolg, čisto in razločno razumljivo pisan in mora vsebovati: Ime in priimek, opravilo, stanovništvo, zadnje pošto in deželo; iz enega kraja ne več kakor 10 naslovov. Takoj ko se pregleda resničnost poslanih naslovov, pride ugradnja. Pošiljatelj naj se pošilja na naslov

Jak. Königs Uhrenlager, Dunaj VII./1.

Izšla je zgodovinska povest v dveh delih

Strahovalci dveh kron.

Penatis iz „Slovenskega Naroda“.

Dejanje tega ljudskega romana je zajeto iz velikih bojev med beneško republiko in turškim cesarstvom, v katerih bojih so igrali veliko vlogo piratje, ki so strahovali mnogo desetletij najprej Turke in potem Benečane. Vse glavne osebe tega ljudskega romana so zgodovinske, kakor so tudi glavni dogodki zgodovinski.

Cena obema zvezkoma 2 krona, po pošti 40 vin. več.

Na prodaj v „Narodni knjigarni“ in vseh knjigotlačnicah.

Stanovanje

s 3 sobami in kuhinjo v I nadst. se da v najem takoj ali za februar v Vegovih ulicah št. 10. 3711

Iščem spretnega čevljarskega pomočnika

Plačilo 10 K, hrana in stanovanje. Mat. Stražar, čevljar v Domžalah 81. 3727

Sodi

novi in stari še v dobrem stanju, se prodajajo pri

I. BUGGENIGU
Ljubljana, Cesta na Rudolfovo žel. št. 5.

Stalno službo

dobi v Ljubljani in okolici 10, v vsakem političnem okraju po eden izobražen, zgovoren mož, ki obiskuje vsako stavovanje in pridobiva za družbo in časnik denar. — Ponudbe pod naslovom „Socialna vprašanja“ na upr. „Sl. Naroda“.

Razne prevode

iz nemščine v slovenščino cirkularjev, pisem in drugih tiskovin oskrbi ceno izvežban uradnik v tej stroki.

Naslov v upravnistvu „Slov. Naroda“.

Pozor tamburaši!

Izšli so najnovejši ceniki tamburaških skladb

prvih in najboljših skladateljev, kakor Broža, Farkaša, Tomiča, Jurke, Hruze, Bozotia itd. — Dobe se edino pri prvi sisaški tovarni tambur

J. Stjepušin, Sisek.

Kupi se

ali vzame v najem manjšo ali večjo

kavarno ali gostilno

v Ljubljani.

Prevzame se tudi dobro vpeljana

manjšo trgovino.

Ponudbe z morebitnimi pogoji na upravnistvo „Slov. Naroda“. 3636—3

Išče se

za večjo parno žago na kranjsko-hrvaški meji

žagovodja.

Sprejme se le strokovnjak, ki bi umel natančno voditi žago, gozdno in pisarniško delo. — Nadalje se išče

strojnik (mašinist),

ki je popolnoma izurjen v kovaškem ali ključavničarskem delu; zmožen vseh popravil pri parnem stroju in strojih za obdelovanje lesa; več bi moral biti tudi pri električni razsvetljavi. — Nastop službe meseca marca ali aprila 1. 1908. Plača po dogovoru. Znanje slovenskega ali hrvaškega jezika neobhodno potrebno. Pismene ponudbe se prosijo na upravnistvo tega lista pod „Veleindustrija M. M.“ 3712 1

FRIC NOVAK
hotelir.

3728

Za elegantni svet!

Najfinačji pisemski papir

francoski in angleški v okusnih kasetah in zavitkih se dobiva v

„Narodni knjigarni“

zdrženi s trgovino s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami

Jurčičev trg 3.

Osební kredit

za uradnike, častnike, učitelje itd.

Samostojni hranilni in posojilni konzorcij Uradniškega društva da po zmernih pogojih tudi proti dolgoletnim vračilom osebna posojila. Agenti izključeni. 3692—1

Naslove konzorcijev prijavi brezplačno Centralno vodstvo Uradniškega društva, Dunaj, Wipplingerstrasse 25.

Elegantno stanovanje

obstoječe iz 4 sob, kuhinje, kopalnice, poselske sobe in z drugimi pritlikinami, se da takoj ali za februarjev termin v najem.

Kje, pove iz prijaznosti upravnistvo „Slovenskega Naroda“. 3718—1

Vinske sode

(belega vina) skoro nove, dobre in močne, od 620 do 650 litrov, prodaja po nizki ceni 2368—16

Fran Cascio
Vegove ulice št. 10.

Jabolka

namizna,

najboljših vrst, razprodaja I. vrste po 24 K in II. vrste po 20 K sto kilogramov postavljena na kolodvor v Litiji.

Ivan Simončič
vrtnar v Litiji.

3710 1

Spreten, zanesljiv prodajalec

železninske stroke, z dobrimi izpričevani in z znanjem slovenske in nemščine, se išče za večjo železninsko trgovino. 3635—2

Ponudbe z navedbo vojaških razmer in zahtevo plače pod „železninar“ na upravnistvo „Slov. Naroda“.

Panorama-kosmorama

Dvorski trg št. 3
pod „Narodno kavarno“.

Od 3. novembra do 8. novembra 1907.

Ljubljana in okolica.

Blagajne,

varne proti požaru in vplomu, „Fox“ pisalni stroji, ameriško poštvo za pisarnice ceneje nego kjerkoli. — **Bečko skladišče**

blagajna, delničarsko društvo, Zagreb, Ilica 22. 3124—12

Hotel „ILIRIJA“.

Jutri, v nedeljo 3. t. m.

KONCERT

Ljublj. društvene godbe.

Začetek ob polosmih. Vstop prost.

Za obilen obisk se priporoča

FRIC NOVAK
hotelir.

3728

300

vinskih sodov

od 300, 400 in 700 litrov iz hrastovega lesa v prav dobrem stanju oddaja po nizkih cenah trdka

M. Rosner & drug

v Ljubljani.

Gostilničarska koncesija

se takoj odda.
Več se izve pri g. Toni Bilina,
v Ljubljani, Židovske ulice šte. 1,
I. nadstropje. 3709-1

Käthe voda za prsi.

Senzacionalno sredstvo v do-
sego čarobnih prsi. Käthe
voda za prsi se rabi samo
zunanje. Zajemeno neškod-
ljivo. Steklenice po 3, 5
in 8 kron poštne proste.
Diskretno pošilja po po-
vzetju 2318-17
Käthe Menzel na Dunaju XVIII
Schulgasse 3, I. nadstr. 11.

Išče se več izurjenih šivilj

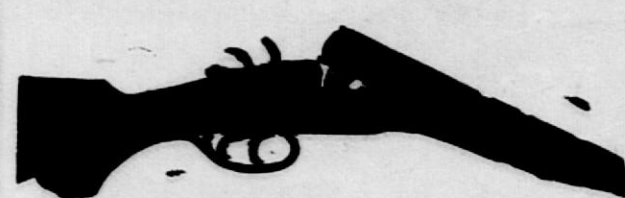
Več se izve pri gospe Mariji
Pfundner v Kranju. 3704-1

Ceno češko posteljno perje!

5 kg novega skubljenega
K 12—, belega, jako mehkega skub-
ljenega K 18—, K 24—, snežno be-
lega, mehkega, skubljenega K 30—,
K 36—. Pošilja se franco proti povzetju.
Tudi se zamenja ali nazaj vzame
proti povrnitvi poštinih stroškov.

Benedikt Sachsel, Lobes 35.
pri Plznu na Češkem. 3372 5

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach)
na Koroškem

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih
pušek za lovce in strelce po najnovejših
sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi pre-
deluje stare samokresnice, vsprejema vsake-
vrstna popravila, ter jih točno in dobi-
čno izvešuje. Vse puške so na c. kr. preku-
ralnici in od mene preskušene. Ilust-
racije 18 vni ceniki zastoni. 44

SUKNA

In modno 28-3
blago za obleke 28
priporoča firma
Karel Kocian

tvornica za sukno
v Kumpolcu
na Češkem.
Tvorniške cene. Vzorca franco.

Popolna oprema
za novorojenčke
otroško perilo
v zalogi za vsako starost pripo-
roča znana trgovina s perilom
C. J. HAMANN
LJUBLJANA.
Perilo lastnega izdelka.
1870 Ustanovljena 1870.

„Narodna knjigarna“ Jurčičev trg šte. 3.

priporoča
svojo bogato zalogo
vsakovrstnih
trgovskih knjig
najbolje kakovosti.
Cene nizke.

Kašelji!

Kder svoje zdravje ljubi, odstrani
kašelji.

Kaiserjeve

prsne karamele.
s tremi jolkami.

Zdravniško preizkušeno in pripo-
ročeno pri kašlju in hripavosti,
kataru, zasliženju in kataru v
požiralniku, dušljivem (oslov-
skem) kašlju.

5245 not. poverjenih izpričeval
potrjuje uspeh pomoči.

Zavoj po 20 in 40 vin., škatlica 80 vin.

Zalogo imajo: V Orlovci lekarni
poleg železnega mostu v Ljub-
ljani, v lekarni Jos. Mayr v
Ljubljani, v dež. lekarni pri Ma-
riji Pomagaj Milana Leusteka v
Ljubljani, pri Ubaldini pl. Trn-
koczyju in pri O. Placollju v
Ljubljani. — V Novem mestu v
lekarni Karel Andrijanec. — V
Vipavi v lekarni I. Hus. — V
Ribnici v lekarni pri sv. Ste-
fanu Jos. Anđić. — V Idriji v
lekarni Daniel Piro. — V Met-
liki v lekarni Ivan Gjurčič, v
Radovljici lekarnar A. Roblek,
Hinko Brili, lekarnar v Litiji.
V Kranju v lekarni Karel Savnik,
v Ljubljani v lekarni A. Bohinc
pri Kroni. 3.08-1

Išče se klet v najem

zunaj mesta, blizu mltnice.
Naslov pove upravništvo „Sloven-
skega Naroda“. 3659-3

V najem se da za novembrski ali februarški termin: udobno stanovanje

v visokem pritličju, obstoječe iz štirih
sob, kuhinje, kopalne sobe in z
vsemi drugimi pritliklinami, ter

stanovanje v souterrains,

obstoječe iz dveh sob, kuhinje in z
drugimi pritliklinami v novozgra-
jeni vili na Erjavčevi cesti št. 24.

Pojasniti daje pisarna notarja Hu-
dovernika v Ljubljani. 3660-3

Razglednice

umetniške,
in
pokrajinske

se dobe vedno
v veliki izbiri v

„Narodni knjigarni“
Jurčičev trg št. 3.

JAREM 750 mm d. k. 500 mm d. k.

(Vollgatter) 3663-3

se zaradi razmer takoj prodasta.
Vprašanja na upravništvo „Slov.
Naroda“ pod šifro „K. M. 100“.

+ Suhim ljudem +

daje lepe, polne telesne oblike moja garant.
neškodljiva

redilna moka Käthe
zdravniško priporočena. Strogo rečno. Veliko
zahvalnih pism. Karton stane K 220. 4 kar-
toni poštne proste. Po povzetju ali za
pismene znamke pošilja samo

36 gospa Käthe Menzel 728
Dunaj XVIII. Schulgasse 3, I. nadstr. 11

Dobro uvedena 3619-3

trgovina

z mešanim blagom na deželi
se odda pod ugodnimi pogoji.

Ponudbe pod „trgovina na de-
želi“ na upravništvo „Slov. Naroda.“

Majno stanovanje

(pritlično), pripravno za čevljarja ali
krojača, se odda za februar 1908
eventualno že poprej.

Pismene ponudbe na uprav. „Slov.
Naroda“ pod „Hilser“. 3683-2

Hiša z gostilno

v Ljubljani, davka prosta, se zaradi
bolehnosti gospodarjeve takoj ceno
proda ali da v najem. Koncesija
ostane na hiši. Hiša je tudi pripravna
za kako drugo obrt. Na plačilo zadostuje
12.000 K, drugo lahko ostane na hiši.

Več pismeno pod „E. V. 6000“ na
uprav. „Slov. Naroda“. 3671-2

Nov vegetabilski crème za prsi.

Najnovejša iznajdba iz prirodnih pridelkov. Razvitek in obnovitev
prsi. Razkošen stas. Rabi se samo zunanje. Zdravniško preiz-
kušeno. Lonček z navodilom stane K 3— in K 5—, poština 70 h.
Moj lepotilni crème Lilie daje koži mladostno svežost, deluje z
uspehom proti pegam in vsem nečistostim kože. Lonček stane K 1—
milo —70, puder K 1—. Prodaja in razpošilja gospa Käthe
Menzel na Dunaju, XVIII, Schulgasse 3, I. nadstr. 11.
Znamke vseh izdelka se sprejemajo. 3317-17

1000 K nagrade.

Iz blagajnice stavbnega podjetništva
Chierici & Ticha v Kranju je bil v noči od
30. na 31. oktobra ukraden znesek 33.400 K,
ki je obstajal iz bankovcev po 1000 in 50 K.

Darilo 1000 (tisoč) kron prejme tisti,
ki najde pravi sled za storilcem. 3705-1

Vinski semenj

bode

3720

v Dornbergu na Vipavskem
dne 9., 10. in 11. novembra.

Reklamne koledarje

za trgovska novoletna darila
preskrbi po najnižjih cenah

„NARODNA KNJIGARNA“.

PATENTE

vseh dežela izposluje in izkorišča
M. GELBHAUS 32-44

inženir in zapriseženi patentni posrednik na Dunaju
VII. Siebensterngasse 7, nasproti c. kr. patentnemu uradu.

Redka prilika za nakup!

Prav lepo posestvo v dvojezičnem industrijskem kraju na Koroškem,
izvrsten kraj za trgovca z glavnicco, se zaradi starosti in bolehnosti
proda z vsem živim in neživim inventarom. Sem spada poleg gozdov
in zemljišč 10 objektov, med njimi gostilna, veliki veselilni prostori
i. t. d. in pa še neizrabljena vodna moč, velika zaloga pe-ka, dalje
dober zaslužek s tovarno vožnjo za več parov konj.

Cenilna vrednost 180.000 K.

Naslov pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. 3726 1

A. Sinkovic dediči

na Mestnem trgu

== priporočajo svojo veliko izbiro ==

najmodernejših volnatih in volnenih bluz

3724-1

ter bogato izbiro

kožuhovin

(damske in otroške boe)

„The Gresham“

zavarovalna družba za življenje v Londonu.

pod nadzorstvom c. kr. avstrijske in angleške vlade.

C. kr. avstrijska vlada je v varnost avstrijskih zavarovancev priznala

K 33,743.421 70.

Izvod iz poročila glavne skupščine dne 17. maja 1906 v Londonu.

1. Splošni prejemki za l. 1905 K 32.677. 80—
2. Splošna aktivna dne 31. dec. 1905 223.817 069—
3. Izplačane police 515.093 054—
4. Splošni presežek dne 31. dec. 1905 7.223.290—

Poraba presežka:

Dobiček zavarovancem K 5.295 843—
Dividende in obresti 726.575—
Nadaljnja rezerva za eventualno znižanje obrestne
mere 1.200.872—
K 7.223.290—

3201-4

Novi tarifi z ngodnimi kombinacijami (zavarovanje življenja pokojnine in otrok) oddaja zastoj in
poštne proste.

Generalno zastopstvo v Ljubljani, na Franc Jožefovi cesti št. 17 pri
GVIDONU ZESCHKO.

Osebe, ki se hočejo poslužiti svojih dobrih zvez in ki so sposobne za nabiranje zavarovanj v
mestu in na kmetih, se takoj nastavijo s stalno plačo in provizijo.

Privatni plesni pouk v dvorani hotela „pri Maliču“.

Usojam se p. t. občinstvu vdano javiti, da

v ponedeljek, 11. novembra t. l.

zopet pričnem s plesnim poukom in sicer bodo strokovni tečaji za
dame in gospe iz boljših rodbin vsak ponedeljek ob polu 8. zvečer.

Išče se nekaj mladeničev iz boljših rodbin za privatni tečaj.

Pripravlja se tečaj za otroke.

Posebne ure se dajo vsak čas dneva za vse stare in moderne
plese po lahki in hitro priučljivi metodi za zasebnike in za družbe v
dvorani sami in v privatnih hišah.

Prijave in vpisovanja vsak dan od 11.—12. dopoldne in od
3.—5. popoldne v hotelu „pri Slonu“, soba št. 73.

Z velespoštovanjem

Giulio Morterra

avt. plesni učitelj.

3707-1

Prva domača slovenska pivovarna G. AUER-jevih dedičev

Ustanovljena leta 1854.

v Ljubljani, Wolfove ulice šte. 12

4012 146 številka telefona 210.

prilporeča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izborni

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

Služba kurjača

se takoj odda pri novi parni žagi Leonovdol pri Golem. Kurjač prejema razen stalne plače prosto stanovanje in prosto kurjavo.

Ponudbe naj se pošljejo na gozdarski in oskrbniški urad v Hammerstiel (Zelmlje), pošta Studenec pri Ljubljani. 3668-2

Panorama International Pod trančo 2.

Razstavljeno od nedelje 3. novembra do vseh sobote 9. novembra 1907:

Manever vojnega brodogovja.

5000 kron zaslužka

plačam onemu, ki mi dokaže, da moja čudesa zbirka

600 kosov samo za fl. 2-50 ni priložnostni nakup in sicer:

Pristna švicarska pat. sist. Roskopf žepna ura, točno regul. in ki natančno gre, s štetno torniško pismeno garancijo; ameriška double-zlata oklepna veržica; 2 amer. double-zlata prstana (za dame in gospode); angl. pozlačena garnitura; manšetni, ovrataški in naprsni gumbi; šdelni amer. žepni nožek; elegantna svilnata kravata najnovejšega kroja, barva in vzorec po želji; prekrasna naprsna igla s similit-briljantom; mična damska damka broža, poslednja novost, koristna žepna toaletna garnitura; elegantna pristno usnj. denarnica; par amer. butonov z imit. zlatnim kamnom; par angl. vremenski tlakomer; salonski album s 36 umetn. ter najlepšimi pogledi sveta; prekr. kolje za na vrat ali v lase iz pristnih jutrovske biserov; 5 indiskih čarovnikov - razvedre vsako družbo in še 350 razl. predmetov, koristnih in neuporabnih pri vsaki hiši - zastoj. Vse skupaj z eleg. sist. Roskopf žepno uro, ki je sama dvakrat toliko vredna, samo gl. 2-50. Po povzetju ali denar naprej (tudi znamke) pošilja S. URBACH, svetovna razpošiljalnica Krakov, stev. 57

N. B. Kdor naroči zavrtka, mu pridenem zastoj prima angl. britev ali 6 najfin. žepnih roboev. Za neug. jaoče denar takoj nazaj, vsak riziko torej izključen. 3/21

Učenec

s potrebno šolsko izobrazbo se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom. Službeni pogoji po dogovoru.

Kje, pove upravništvo „Sloven skega Naroda“. 3669-3

Dobro srečo!

Namesto 3 gl. 50 samo 1 gl. 95

stane lepa „Gloria“ srebrna s plombo 30 urna anker-remontirna žepna ura, prima kolese z lepim graviranim okrovjem s sekundnim kazalcem in lepo pozlač. ali po-rebr. veržico z obessom, natančno idoca, za samo 1 gl. 95 kr. Dalje ponujam po zlačen, 30 urno, (veleprima švicarsko kolese) remontirno uro z jepo pozlačeno veržico za samo 3 gl. Za vsako uro 2 letno pismeno jamstvo. Po povzetju pošilja

IZVOZ UR KOHANE

Krakov št. 17.

Za neugajajoče denar nazaj. 2687

Mnogi so naročili po dvakrat.

Največja in najcenejša izbor reklamnih koledarjev

kot trgovska noveletna darila. Lepi in ceni vzorci.

Dobe se z torbico ali brez torbice z tiskano firmo.

Velika zaloga

lepih malih in večjih jasilc od 10 vin. naprej. Vzorci dopošljem na ogled.

Se vljudo priporoča 3483-7

Ivan Bonač

trgovina papirja

v Ljubljani.

Majhna prodajalna z gostilno

v lepi hiši in ugodni legi, jako primerna tudi za samostojno žensko, se da v najem.

Hiša se event. tudi prod. Vraša se pri I. Grobelniku v Ljubljani, Pred školiho.

Ženitna ponudba.

Železniški uradnik, 27 let star, samec, prijetne zunanosti, simpatičen, narodnjak, 3 lepo prihodnostjo, se želi vsled pomanjkanja znanja tem potom seznaniti z izobraženo gospico, če mogoče pevko, s primernim premoženjem.

Le resne ponudbe s sliko je poslati do 30. novembra 1907 na naslov: „Dušan 33, 1rst, poste restante“. Tajnost zjamčena.

Uradno dovoljena že 15 let obstoječa najstarejša ljubljanska posredovalnica stanovanj in služeb

G. FLUX

Gospodske ulice št. 6 3695

prilporeča in namešča le boljše službe iskajoče vsake vrste

kakor privatno, trgovinsko in gostilniško osebe za Ljubljano in zunaj.

Potnina tukaj.

Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena.

Zunanjim dopisom je priložiti znamko za odgovor.

Izjava.

Obžalujem, da sem v nedeljo dne 27. m. m. iz Loga pri Hrušovi nazaj vozečo družbo najprvo na javni cesti s svojim sirovim obnašanjem in potem pa še v noči v razvih gostilnah na Viču in na Glincah nedostojno govoreč zoper njo posebno pa zoper g. Iv. Pliberška. delovodja c. kr. tobačne režije, hudo razžalil.

Pripoznam, da je bilo moje početje zoper čast dotične družbe, zlasti pa sposobno vzeti dobro ime g. delovodju, kar tem potom javno prekladem in prosim imenovane za oprostjenje.

Na Glincah, 2. novembra 1907.

3684

Anton Kušar, posestnik.

Kinematograf „Edison“

Dunajska cesta

nasproti kavarne „Evropa“

od 30. oktobra do 8. novembra:

Izreden spored:

Življenje Kristusovo.

Več se razvidi iz lepakov.

3694

Dobrakuharica

je izšla Minka Vašičeva je izšla

v založništvu Lav. Schwentmerja v Ljubljani.

Dobiva se samo vezana; cena 6 K, po pošti 6 K 55 h.

Obseja na 576 straneh več nego 1300 receptov za pripravljanje nalogusnejših jedi domače in tuje kuhe, ima 8 fino koloriranih tabel in je trdno in elegantno v platno vezana.

Hvali jo vse: kuharica s svojega strokovnjškega stališča, literarna kritika zaradi lepega lahko umevnega jezika, fina dama zaradi njene lepe, pri slovenskih kuharskih knjigah nenavadne opreme, in končno varčna gospodinja zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego znane nemške kuharske knjige

59 51

Risarji in slikarji:

dobé vse potrebščine

„Narodni knjigarni“

zdrženi s

trgovino s pisalnimi, risalnimi in slikarskimi potrebščinami

Jurčičev trg št. 3.

Naročila na vsakovrstne

ČASNIKE

revije strokovne liste zabavne liste ilustrirane liste humoristične liste modne liste ruske, češke, poljske, srbske, francoske, angleške, italijanske nemške itd. prevzema

Narodna knjigarna

Jurčičev trg šte. 3.

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

12-126

Podružnica v SPLJETU.

Stritarjevo ulice št. 2.

Podružnica v CELOVCU.

Delniška glavnica K 2.000.000.

Rezervni fond K 200.000.

prilporeča za žrebanje dne 2. novembra promese na Dunajske komunalne sračke k K 15 1/2. Glavni dobiček K 400.000 sprejema vloge na knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga po 4 1/2 %.

Rentni davek plača banka sama.

Rentni davek plača banka sama.

Delniška družba združenih pivovaren Zalec in Laški trg

prilporeča svoje

Specialiteta:

izborni pivo. črno pivo „Salvator“.

Zaloga v Spodnji Siški. — Telefon šte. 187.

1454-53

Pošiljatve na dom sprejema restavratel gosp. E. Kržišnik „Narodni dom“, Ljubljana. (Štev. telefona 82.)

Narodna knjigarna

Ljubljana, Jurčičev trg 3

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami.

Pratne ruske galice

"Zvezdna znamka" so najboljšje.

Tvornica "Provodnik" v Rigi jamči za stalno kvaliteto.

Pristne samo z zvezdno znamko.

Glavna zaloga: **VASO PETRIČIČ, Ljubljana.**

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan
oblastv. koncesijonirana potovalna pisarna
22 21-42

Ameriko
v Ljubljani, Holodvorske ulice št. 41.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1907. leta.

Odhod iz Ljubljane jut. žel.	Dohod v Ljubljano jut. žel.
7-05 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožico, Celovec, Praga.	8-58 jutraj. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Jesenice, Gorice, Trsta.
7-07 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.	8-34 jutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
9-05 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.	11-15 predpoldne. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožico in Trbiž, Gorice drž. žel., Jesenice.
11-40 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trs drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec.	2-32 popoldne. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.	4-36 popoldne. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Gorice drž. žel., Trsta drž. žel., Jesenice.
2-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trs drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.	6-50 zvečer. Oseb. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Jesenice.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.	8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.	8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenice.
10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Podrožico) Ljubljano.	11-50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenice.
Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:	Dohod v Ljubljano drž. kolodvor:
7-28 jutraj. Osebn. vlak v Kamnik.	6-46 jutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.
2-05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.	10-59 predpoldne. Osebn. vlak iz Kamnika.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.	8-1 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.
10-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Samo ob nedeljah in praznikih v oktobru.)	8-5 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Samo ob nedeljah in praznikih meseca oktobra.)

(Odhodi in dohodi so naznačeni v srednje evropskem času.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Slavnemu občinstvu

v ljudno naznanjam, da sem sklenil z „Družbo sv. Cirila in Metoda“ v Ljubljani pogodbo, po kateri imam pravico **razprodajati drože** (Presagern) v njeno korist.

Priporočam slovenskemu občinstvu, pekovskemu mojstru in trgovcem, da kupujejo in naročajo edino

Ciril-Metodove drože.

Cena matičnih čistih drož 1 kilo K 1 20
Cena pekovskih drož 1 kilo 1—
Cena izvoznih drož 1 kilo —90

Priporočam se z odličnim spoštovanjem

Maks Zaloker 3630 1
izdelovalec drož
v Ljubljani, v lastni hiši, Kladezne ulice št. 17, Rečne ulice št. 5.

Važno za inženirje, stavbne podjetnike, hišne posestnike in hišne upravitelje!

Proti sajam in prahu popolnoma varno zaprt dimnik, kjer je tudi vsaka nevarnost po ognju izključena, omogočujo samo

patentna dimniška dvojna vrata s trojnatim proti ognju varnim zatvorom.

(C. kr. avstr. patent št. 26.175 od 1. junija 1906.)

Konstrukcija teh dimniških vrat, ki se lahko dajo vstaviti v novih ali pa že v starih poslopih, so strokovnjaki že večkrat preizkusili in splošno pripoznali tem dimniškim vratom prednost pred vsemi drugimi.

Pojasnila daje

L. Stricel
dimnikarski mojster.

Patentna vrata se dobivajo v železninskih trgovinah gg. Golob, Wolfvoje ulice; Golob, Mestni trg; Nagy, Vodnikov trg; Sušnik, Zaloška cesta; Stupica, Marije Terezije cesta in Krizevniški trg; Schneider-Verovšek, Dunajska cesta. — Naročila sprejema tudi L. Stricel.

Ponarejanje patentnih vrat se kaznuje po pat. zakonu.

Perje
za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah
F. HITI
Pred škofijo št. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

„Pri zlatem čevlju“
Ljubljana
Stari trg št. 9
velika zaloga
čevljev
domačega in tujega izdelka.
Trpežno blago. — Cene solidne.
Točna postrežba.

Cementna zarezna strešna opeka
iz portland cimenta in peska.
Široka prihodnosti.
Patentirana v 30 državah.
Trpežnejša in bolj lahka streha kakor iz vsake druge vrste strešnih opek iz flovice.

Odlikovan s diplomom, zlato medaljo in častnim križcem v Parizu 1904.
Edini izdelovatelj za Kranjsko

JANKO TRAUN
izdelovatelj cementnih
glincev pri Ljubljani.

Najboljši kozmetični predmeti so:

A da milo 70 h, cream po 1 K.
da wa olepšanje poiti in talca
da ustna voda
da zobni prašek po 1 K.
da za gojenje zob in ust.
da lasna voda
da lasna pomada po 1 K.
da so ohranitev in rast las.

Ti izdelki „Ada“, ki so obilno varovani, so naprodaj le v

Orlovi lekarni
Mr. Ph. Wardschläger, kemik
J. Svoboda naslednik
v Ljubljani.
Nedomešče sa „Ada“ zavračajte.

August Agnola
Ljubljana
Dunajska cesta 13.
Izborna zaloga
namiznih in nastropnih svetilk,
najnovejše vrste
po nizkih cenah.

Velika eksportna tvrdka
Franc Keber
Ljubljana Dunajska cesta 12
Nikel. cil. rem. ura 2-65 gl.
Srebrna cil. rem. ura 3-85 gl.
14 kar. zlata ura 22 gl. Srebrna dam-ska ura 4-50 gl. 14 kar. zlata ura 12 gl.
Zahvalite se za naročila.

Boj klerikalizmu!
Lzšla je druga knjiga

„Pod spovednim pečatom“.

„Slovenec“ sicer blati pisatelja romana bivšega kat. kaplana H. Kirchsteigerja, češ, da ni normalen. Prav zato pa je toplo priporočati, da se roman „Pod spovednim pečatom“ kar najbolj razširi.

Dobi se pri **L. Schweitzerju** v Ljubljani, v „Narod i knjigarni“ v Ljubljani, pri **A. Gabersčku** v Gorici, pri **K. Florianu** v Kranju in pri upravi časopisa „Naprej“ v Idriji.

Cena: K 2.—

C. kr. priv. zavarovalna družba. C. kr. priv. zavarov. družba za življenje.

„Avstrijski Feniks“ na Dunaju.

Vplačana delniška glavica K 6.000.000.
Družba zavaruje:

- proti škodam vsled ognja, strele in parne ali plinske razstrelbe, kakor tudi proti škodam vsled gasenja, podiranja poslopij in proti škodam vsled odnašanja premičnih reči, nadalje proti požarnim škodam živine, zaloge vsakovrstnega blaga, kmetijske orodje, pridelske itd;
- proti požarnim škodam poljske pridelke in živali v poslopih in kopicah;
- proti škodam vsled slučajnega ubitja zračnega stekla;
- raznovrstno blago proti škodam, nastalim pri prevažanju po suhem in po vodi;
- proti škodam vsled tatninskega vloma in vsled tatvine iz zaprtih in odprtih prostorov;
- proti vsakovrstnim telesnim nezgodam, nadalje sprejema jamstvena zavarovanja obrtnih podjetij, občin, lekarnarjev, hišnih posestnikov, voznikov, lovcev itd.

Natančnejša pojasnila daje radovoljno
Generalni zastop v Ljubljani
Sodnijske ulice št. 6.
Vodja generalnega zastopa: **Jos. Prosenc.**

Novo ustanovljeno!!!

25 kr. bazar 25 kr.
Ljubljana, Stari trg št. 1.

Galanterijsko in usnjato blago, nippes in dekoracijski predmeti, igrače, kuhinjsko orodje in stekleni predmeti.

Stalne cene! Stalne cene!

Za obilen obisk prosi s spoštovanjem
JOSIP SPIEGL.

!! Opomba !!

Izvrsten glas našega elizira „Pelinkovec“ dal je povoda, da naša konkurenca prodaja pod istim ali sličnim imenom slabše — **često zdravju škodljive** — pijače. Radi tega pazite na našo z **zakonom zavarovano vinjeto** in zahtevajte izrečno

Pelinkovac Pokorny.
Vse ostalo naj se kot ponaredba zavrne.
Edini proizvajalec:
Kralj, povl. dion. tvornica likera preje **FRANJO POKORNY, Zagreb.**
Ustanovljeno 1862.

Razglas.

Posojilnica v Mariboru podela za šolako leto 1907/08 iz ustanove rajnega gospoda Franca Rapoca deveterim visokošolcem podpore v znesku po 300 K.

Pravico do teh podpor imajo dijaki slovenske narodnosti, posebno iz mariborskega in štajerskega okraja.

Prošnje za podporo, obložene s krstnimi listi, izpričevali uobštva, izpričevali o izpiti in z indeksi, naj se vložijo pri **posojilnici v Mariboru**

do 20. novembra t. l.

V prošnji naj se tudi omeni, uživa li prošnik že od drugod kako podporo in v katerem znesku.

Navesti je tudi študijski semester.

V Mariboru, dne 30. oktobra 1907.

Ravnateljstvo.

Ste. 4086.

Odlikovan z zlato kolajno v Parizu 1884 in z zlato kolajno in križcem v Londonu leta 1885.

Ant. Presker

krojač,

Ljubljana, Sv. Petra c. 16

svoje veliko zalogo gotovih oblek za gospode in dečke, jopice in plašče za gospe, nepremočljivi havelokovi itd. itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzorcih in ugodnih cenah izvršujejo.

Tr. Seunig

trgovec z usnjem

na drobno in debelo

v Ljubljani, Stari trg št. 7

priloga

olje zoper prah

dosedaj najboljša, pristo benecina, smole, petroleja ter kislin brez konkurence, brez vsakega duha po najnižjih cenah: samo 50 vinarjev.

Novo! Patentirano Novo!

nepremočljivo mazilo

za počičenje rujavih čevljev, sanja itd.

Bogato

ilustrovani cenik

od klobukov

za dame in dekleta za

Jesen. in zimsko sezono

1907/8

razpošilja

franko in brezplačno

modni salon

Henrik Kenda

Ljubljana,

Mestni trg

št. 17.

Jubilejne ustanove.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko razpisuje za l. 1907 osemnajst cesar-Franc Jožefovih ustanov (8 po 50 K in 10 po 20 K) za onemoglo obrtniške vojvodine Kranjske in pet cesarice Elizabete ustanov po 40 K za onemoglo ubogo vdovo kranjskih obrtnikov. Prošnje naj se pošljejo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani

do 20. novembra 1907.

Priloži naj se jim od občinskega in župnijskega urada potrjeno dokazilo, da je prosilec obri samostojno izvrševal, da sedaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je ubog; oziroma da je prositeljica onemogla uboga vdova bivšega samostojnega obrtnika.

V Ljubljani, dne 28. oktobra 1907.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko.

Filipa Neusteina

POSILJENE

odvajalne kroglice

(Neusteinove Elizabetne kroglice.)

V vsakem oziru jim je dajati prednost, ker so te kroglice brez vsake škodljive primese in se z največjim uspehom rabijo pri boleznih spodnjega telesa, nalahko odvajajo, čistijo kri, niso lek in zatorej najugodnejše in docela neškodljivo odvajajo telesno

zaprtje

gotovi izvor skoro vseh bolezni. Ker so posiljene, se jih tudi otroci ne branijo.

Skatlija s kroglicami stane 30 vinarjev, zavitek z 8 skatljicami, torej 120 kroglicami stane samo K 2.—. Kdor pošlje K 2.45 naprej dobi poštne prosto zavitek skatlice.

Svarilo! Pred ponaredbami nujno svarimo. Zahtevajte **Filipa Neusteina** odvajalne kroglice. Pristna samo, če ima vsaka skatlica in nakazilo našo oblastveno vpisano varstveno znamko v rdečem tisku „Heil Leopold“ in podpis **Filip Neustein, lekarna**. Zvoji mora biti označen z našo firmo

Filipa Neusteina lekarna „Pri sv. Leopoldu“ na Dunaju, I., Plankengasse št. 6.

Dobiva se v vseh lekarnah.

3699—1

FR. ŠEVČIK v Ljubljani

Židovske ulice št. 7

puškar

priloga svoje veliko zalogo raznovrstnih

20—44

pušk in samokresov

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, suških in čeških strogo preizkušanih pušk, za katere jamčim za dober strel. — Posebno priporočam lahke treceve in puške Bock s Kruppovimi cevmi za brezdimni smodnik.

Priporočam tudi veliko zalogo vseh

lovskih potrebčin po najnižjih cenah.

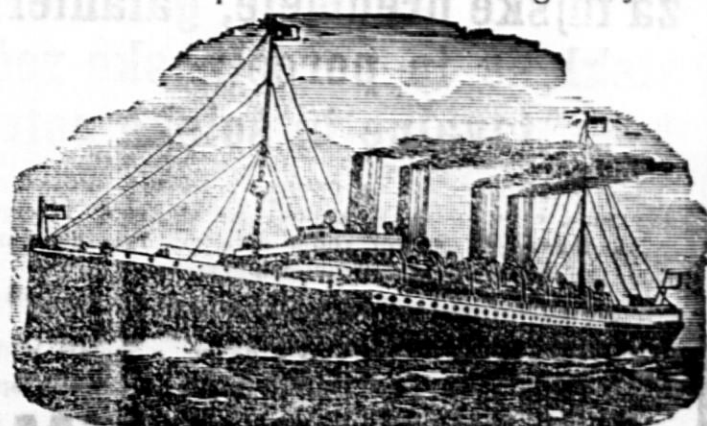
Popravila in naročila se izvršujejo točno in zanesljivo.

Cenovniki na zahtevanje takoj in poštne prosto.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“

iz Bremna v New York

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM II.“, „KRONPRINZ WILHELM“, „KAISER WILHELM D. GROSSE“.

Prekomorska vožnja traja samo 5—6 dni.

Natančno, zanesljivo poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedene parobrodne družbe kakor tudi listke za vse proge ameriških železnice dobite v Ljubljani pri

EDVARDO TAVCARJU, Kolodvorske ulice št. 35

nasproti obdeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. — Vsa pojasnila, ki se tikajo potovanja, točno in brezplačno, — Postrežba poštena, resna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, Kalifornijo, Arizona, Utah, Wioming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno čez celaven. Odhod na te progi iz Bremna enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

Pozor! Berite!

Cene brez konkurence!

Cene brez konkurence!

Fr. Iglič

Ljubljana

Mestni trg št. 11

priloga največjo zalogo

nagrobni vencev

in

3452—8

trakov z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

Radi prezidave sem primoran za 10 do 15% ceneje prodajati!

Brez konkurence!

3665—3 Nastopne cene samo ta teden!

Damske jesenske jope	gld. 2.—,	naprej od:
Damske zimske jope	„ 3.—,	
Damski dolgi jesenski paletoti	„ 4.—,	
Damski dolgi zimski paletoti	„ 5.—,	
Damski dolgi plaščki s kapuco	„ 5.—,	
Damske jope iz stisnjenega pliša	„ 6.—,	
Moške kamgarnaste obleke najmodernejših vzorcev	„ 8.—,	
Moški ranglani najmoder. vzorcev	„ 8.—,	
Moške zimske suknje	„ 10.—,	
Moški kožuhi, z divj. podvlečeni	„ 10.—,	
Moški plišasti klobuki vseh oblik in barv	„ 2.90,	
Otroški in deški plišči, podloženi, z jančjim ovratnikom	fl. 5.—.	

v Angleškem skladišču oblek, O. Bernatovič
Ljubljana, Mestni trg št. 5.

SVETOVNOSLAVNI FERNET-BRANCA

tyrdke FRATELLI BRANCA v MILANU
EDINE IN IZKLJUČNE LASTNICE TAJNOSTI O PRIPRAVLJANJU
JE NAJUSPEŠNEJŠA ŽELODOČNA GRENČICA NA SVETU
Neutrpljiva v vsaki družini! Dobiva se v vsaki boljši delikatesni
trgovini in v vsaki kavarni.

MESSMER^{jev} čaj

najboljša pijača za zajtrk, neprekosna po cembroti in ceni. Polzkusni
zavitki po 100 gr 1 K do 2 K pri J. Buzzolini, u in A. Stucula v Ljubljani.

Sijajen uspeh

je dosegla v zagrebškem gle-
dišču nova opereta našega
prikljubljene skladatelja o o o

V. Parma, Lokavi služnik.

Izbor najlepših pesmi in plesov iz te ljubke operete je pravkar
izšel, urejen za klavir, dvoročno, s podstavljenim besedilom. —
o o o o o Cena izvodu K 3.—, po pošti K 3.10. o o o o o

Naročila sprejema

58-57

knjigarna L. SCHWENTNER v Ljubljani,

o o o ki je prevzela razpečevanje za vse slovenske dežele. o o o

Strojnika

izurjenega v svoji stroki, sprejme
tako parna žaga na Koroškem.
Naslov v upravnistvu „Slovenskega
Naroda“.

Kašljajočim otrokom i odraslim

zapisujejo zdravniki z najboljšim uspehom
THYMOMEL SCILLÆ

kot pomoček, ki razkroja in odločuje sluz,
nblažuje dušeci kašelj in pomirjuje sopline
težkoče ter odstranjuje njih pogostost. Že
na stotine zdravnikov se je izreklo o pre-
senetljivo točnem uspehu **Thymomela**
scillae pri dušecem kašlju in drugih
vrstah oslovskega kašlja.

Prosimo, vprašajte zdravnika.
Steklenica 2-20 K, po pošti franko, če se
pošlje denar naprej 2-20 K. 3 stek., če se
pošlje denar naprej 7 K. 10 steklenic, če se
pošlje denar naprej 20 K.

Izdolovanje in glavna zaloga
B. FRAGNERJEVA LEKARNA

3477 c. in kr. dvorni dobavitelj.

Praga III., Štev. 203.

Dobiva se po skoro vseh lekarnah.

Pazite na ime
izdelka, izdelo-
valca in var-
stveno znamko.

Največja zaloga ur, verižic, prstanov in uhanov z briljanti itd.

Kdor hoče imeti trpežno in
dobro idočo uro, naj kupi
samo znamko „UNION“.

Fr. Čuden,

urur in trgovec v Ljubljani,
Frešernove ulice.

Cenovnik zastoj in poštne prost.

EMIL DOBRIČ Bazar

pri Ljubljanskem gradu.
Samo na solidni podlagi!

Dovoljujem si slavnemu občinstvu najviljudneje naznaniti, da sem ustrežajoč
vsestranski zahtevi **otvoril v**

Prešernovih ulicah št. 9, poleg glavne pošte

specijalno trgovino

za tujske predmete, galanterijsko blago, igrače,
steklene in porcelanske reči, parfumerije, po-
tovalne in šolske potrebščine i. t. d.

Opirajoč se na vsestranske izkušnje, katere sem si pridobil tekom velikega delovanja
v tej st. okoli, posebno pašje svoje 14letno delovanje pri trdki **Vaso**
petričič kot vodja detajlne trgovine, upam, da bodem lahko ustrezal vsem
zahtevam svojih cenje in odjemalcev.

Posebno mi bode skro vsakega zadovoljiti z dobrim biagom ter z
izredno nizkimi cenami.

Pros-č slavno občinstvo, da me v mojem podjetju podpira z obilnim obiskom
beležim z najodličnejšim spoštovanjem

EMIL DOBRIČ.

Največja
zaloga

Dokolenic (gamaš) iz usnja
in suknja

Turistovskih čevljev
Ameriških čevljev
Otroških čevljev
Čevlji za dom

v izvrstnih ka-
kavostih po
zmernih cenah.

v največji
izbiri

Prva in največja zaloga čevljev na Kranjskem

F. Szantner

Šelenburgove ulice 3 * Ljubljana * Šelenburgove ulice 3

Ceniki zastoj in poštne prost. Zunanja naročila točno proti povzetju.